

VRIJ NEDERLAND

je maintiendrai

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD VOOR ALLE NEDERLANDERS

Abonnementsprijs voor Engeland:
£2-0-0 per jaar—11 sh. per kwartaal
Buiten Engeland: Alleen jaar-abonnementen à £2-10-0
Voor Zwitserland: Alleen airmail-abonnementen à £3-10-0

7 Maart 1942
2de JAARGANG No. 32 NINEPENCE
Overzee One Shilling

7 Park Lane, London, W.1. Telephone: Grosvenor 4666-4667
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Auteursrecht van dit blad voor Ned. Indië:
N.V. Soerabaiasch Handelsblad en drukkerijen.

★ Hoe lang nog gedraald?

IN ONZE BETREKKINGEN tot de Sowjetunie schijnt een verandering op til. Zoo meenen wij tenminste het telegram te mogen opvatten, dat onze waarnemende Minister van Buitenlandsche Zaken op den verjaardag van het Roode Leger aan den Russischen Ambassadeur te Londen gezonden heeft. Als men tegenover den hoogsten vertegenwoordiger van een regeering plechtig en demonstratief zijn bewondering te kennen geeft voor de daden van het leger van zijn land, dan ware het een toppunt van ongerijmdheid met diezelfde regeering niet de betrekkingen te willen onderhouden, die men van vijandige bedoelingen verdachte, barbaarsche regeringen niet pleegt te weigeren. Wij hebben tegen dit laatste systeem nooit bezwaar gehad; hoemeer men een regeering vreest en wantrouwt, des te dringender is het noodig die regeering niet uit het oog te verliezen. Dat wij op den dag voor de invasie der Duitschers in Nederland te Berlijn nog een gezantschap met een militaire attaché hadden, heeft er zeer toe bijgedragen dat onze Koninklijke Familie, verschillende leden onzer Regeering en zekere hooge regeeringsambtenaren, bijtijds gewaarschuwd, aan den op hen beraamden aanslag hebben kunnen ontsnappen. Amerika aarzelt, zijn betrekkingen met Vichy af te breken, juist omdat het er prijs op stelt Vichy zoo goed mogelijk in het oog te houden. Men moet geen gelegenheid verzuimen, een staat, die men van kuiperij en ophitsingscampagne verdenkt, op de vingers te kijken. De politiek van den struisvogel is nooit als opperste wijsheid beschouwd. De tijd is voorbij dat men gezanten uitzond tot grootere glorie van vreemde hoven, en gezanten ontving tot grootere glorie van eigen hof. De gezant heeft een taak in de regeling van de betrekkingen tot andere landen, om het even of die economisch of politiek, zeer vriendschappelijk of in bedenkelijke mate gespannen zijn. Het aanknopen en onderhouden van diplomatieke betrekkingen met een vreemde staat is nooit een getuigenis van goed zedelijk gedrag voor dien staat geweest. Daarom hebben wij het Nederlandsche beleid ten opzichte van de betrekkingen tot Rusland nooit kunnen bewonderen. Wij hebben daar vroeger al over geschreven. Nu echter zijn nog volmaakt nieuwe omstandigheden ontstaan. De zaak der Russen is onze zaak geworden

—wie zal dat ontkennen? Wij kunnen jaloersch zijn op de Russen, om de wijze waarop zij het dreigend gevaar hebben beseft en zich erop hebben voorbereid. De methoden mogen wij niet altijd bewonderd hebben. Blijken wij niet op andere wijze schuld op ons te hebben geladen tegenover de Russen? Wij verheugen ons nu dat Hitler zich verspeculeerd heeft toen hij geloofde, dat het sowjetbewind geen sterke wortels had in het Russische volk, en rekende op een verzet tegen dat bewind, te voorschijn geroepen door den oorlog dien hij het ging aandoen. Voor ieder onzer, die critisch toeschouwer was, zijn de gebeurtenissen sedert 22 Juni 1941 in vele opzichten een openbaring geweest.

Dat alles vindt zijn uitdrukking in het telegram, dat onze waarnemende Minister van Buitenlandsche Zaken aan den heer Majski gezonden heeft, een daad waarvoor wij onze Regeering erkentelijk zijn. Want wij kunnen niet anders aannemen dan dat dit gebaar meer dan een departementale beleefdheid was. Wij staan anders tegenover Rusland dan wij tevoren stonden tegen over dat land. Het is ondenkbaar dat, na de officieel uitgesproken waardeering en bewondering, Rusland nog niet zou waardig gekeurd worden de "eer" te wedervaren die, bij ons weten, nooit een hechten staat van eenige betekenis door een Nederlandsche Regeering is onthouden.

★

Wij hopen dat de liquidatie dezer gelegenheid niet al te veel tijd meer vergen zal. Want de omstandigheden zijn snel aan het veranderen.

Tevoren kon men zeggen, dat geen der geallieerde regeeringen een zoo onbeleefde houding tegen de grootste en voorloopig succesrijkste onzer bondgenooten innam als wij. Velen hebben gemeend, dat de Russen daarom zeer vertoornsd op ons zouden zijn. Deze meening berustte echter op een onvolledige kennis van de betrekkingen. Want, terwijl wij dit Moskou bleven aandoen, was er geen der geallieerden, behalve Engeland, die Moskou zoo groote diensten bewees door het leveren van grondstoffen voor zijn oorlogs- en voedingsindustrie. Weliswaar lag dit op onzen weg; wij hebben nooit geweigerd aan Rusland te verkoopen als

daar niet, gelijk in een zekere periode van dezen oorlog, grondige redenen voor bestonden. De Russen zelf echter waren bereid te erkennen dat de leveranties na 22 Juni door onze autoriteiten met grooten ijver en met zeer gewaardeerde welwillendheid werden bevorderd. Waarlijk, Moskou heeft zich, wat feitelijke hulp in zijn nood betreft, niet over ons te beklagen gehad. De onzen toonden zich in het stofelijke waarlijk goede bondgenooten voor de Russen. Des te zonderlinger echter werd daardoor het vasthouden aan den ouden toestand. Begreep men niet dat het niet eeuwig zoo kon doorgaan, en dat een snel einde ervan onder de heerschende omstandigheden het waardigste einde was?

Intusschen echter is er opnieuw veel veranderd. De Russische legers behalen zóoveel succes, en elders is op het oogblik het beloop van den oorlog zóó weinig opwekkend, dat Rusland voorloopig de hoofd oorzaak is van onze levendige hoop op bevrijding. Geen andere oorlogvoerende heeft zóoveel gedaan, om de legers van Hitler, den hoofdvijand, murw te beuken. De ontmoediging die er in het Deutsche volk onloochenbaar heerscht, veel wanhoop in Duitschland en verbittering tegen het regiem, vinden hun oorzaak in de daden en offers der Russen. Een stille verwachting op Rusland koesteren wij ook ten opzichte van het Japansche gevaar. In Noord-oostelijk Azië kunnen de Japanners zich niet gemakkelijk onaantastbaar maken. Wij begrijpen het als Moskou vindt: niet alles op eens. In ieder geval hebben wij, in Oost en West, heel veel van Rusland te hopen.

Daartegenover staat, dat wij niet langer meer dezelfde kunnen zijn voor Rusland. Onze bedoelingen zijn niet minder goed geworden, maar veel minder rijk onze mogelijkheden tot het doen van leveranties. Zelfs al zouden wij de beschikking houden over voldoende productie van bepaalde grondstoffen, dan nog zouden wij die niet meer kunnen afleveren of door de Russen kunnen laten afhelen. Wij zijn, helaas, in een positie tegenover de Russen gekomen gelijk de meeste onzer bondgenooten, met dit verschil dan dat zij hun gedwongen te kort schieten in het stofelijke en militaire niet hebben verergerd door het vermijden van het elementaire respectsbetoon. Het ware voor

(Vervolg op pagina 164)

★ In een Tijdperk van Overgang

Wat Japan in den rug heeft

HET WERELDOVERZICHT is, helaas, op het oogenblik voornamelijk een Nederlandsche aangelegenheid. Op Java wordt den strijd gevoerd om het laatste bastion van beschaving en goede trouw in de zuidelijke Pacific. De Japanners voeren den strijd, zooals zij die overal hebben gevoerd; waar zij kunnen trachtende den schijn te wekken dat zij vrienden inplaats van vijanden zijn voor hun tactiek van overrompeling.

Twee van onze kruisers en een torpedo-jager zijn vechtende ten onder gegaan. Zij hadden de opdracht, alles te wagen om den vijand zooveel mogelijk afbreuk te doen. Niet meer het behoud der schepen maar het verzwakken van den tegenstander was toen nog het voornaamste doel. Uit het relaas van dezen strijd konden wij allerlei opmaken. Onder andere de leugenachtigheid der Japanners. Reeds lang geleden hadden zij officieel bericht dat de Nederlandsche kruisers alle door hen waren uitgeroeid. Verder vernamen wij nu voor het eerst op overtuigende wijze, dat kruisers van onze geallieerden zich in de Nederlandsch-Indische wateren bevinden.

Hoe welkom dit bericht ook moge zijn, die hulp heeft niet kunnen verhinderen dat de Japanners op Java vasten voet gekregen hebben. Daar woedt nu den strijd. Wij weten niet wat den uitslag zal zijn. Wel echter kennen wij de toekomst. Japan put de voordeelen uit, die de omstandigheden het nu verschaffen. Maar eens komt daaraan een einde. Onze bondgenooten zullen steeds sterker, onze vijanden steeds zwakker worden.

Japan werkt slordig. Het grijpt gulzig om zich heen, zoover mogelijk, maar laat gevaarlijk, onafgedaan werk liggen zooals het ligt. De methode, die het heeft aangevaard, zal het steeds verder meeslepen. Maar China laat het in zijn rug liggen. China en—Rusland.

Wat Rusland zich niet in den strijd mengt, is begrijpelijk. Het heeft waarlijk zijn krachten noodig voor een anderen vijand. Dat Japan, van zijn kant de Russen niet rust laat, is ook weer natuurlijk. In dit jaargetijde kan Japan niet vechten in Oost-Siberië. Zijn vloot kan het, met een pantser van ijs gedekte Wladiwostok niet aanvallen, zijn leger is tegen het winterklimaat van noordoostelijk Azië niet bestand. Daarom hebben beide natuurlijke vijanden in dien hoek voorloopig niets van elkaar te vreezen. Het zal echter zoo niet blijven. Dat weten Russen en dat weten Japanners. Als Hitler zijn voorjaarsoffensief—naar onze begrippen meer een voorzomersoffensief—tegen de Sowjetunie ontetend, zal Japan wel moeten meedoen—als het dan niet elders al te zeer zijn krachten zal noodig hebben. De Russen echter rekenen daarop, en hebben hun leger in het Verre Oosten op kracht gehouden. Het is dan zeer denkbaar dat een sterke Amerikaanse luchtvloot in dien strijd een woord meesprekt, op met grooter afstand van Tokio dan de Britsche luchtvloot van Berlijn verwijderd is.

Wij begrijpen heel goed dat de Japanners haast hebben. Maar wij twijfelen er niet aan dat zij voor hun vele vormen van trouweloosheid nog zwaar zullen moeten boeten.

Voorjaarsoffensief en zenuwoorlog

De strijd, die nu in Rusland gestreden wordt, is moeilijk te overzien. De Russen vallen aan, meedoogenloos. De Duitschers zetten zich met groote volharding te weer. Geen van hun vooruitgeschoven hoofdstellen, met uitzondering van Mozjaik, is

nog gevallen. De Russen passen echter een omsingelingstactiek toe, welke reeds merkwaardige resultaten heeft opgeleverd, niet van verovering, maar wel van afsnijding. Het is twijfelachtig of de Duitschers al hun hoofdstellen zullen kunnen houden als zij er niet in slagen door de oprukkende Russen heen te breken. Daarvoor spannen zij alle krachten in, en daarvoor werpen zij telkens nieuwe reserves in den strijd. Zij hebben zelf medegedeeld dat zij een divisie van parachutetroepen gebruiken om het front voor Leningrad te verdedigen. Dat is buitensporige verkwisting en een ernstige verzwakking van de aanvalskracht van hun leger.

Als men de verschillende verhalen, die uit Duitschland komen, zorgvuldig aan-eenlijmt, kan men merkwaardige dingen vernemen. Reserves in de Baltische provincies worden nog niet gebruikt, omdat zij de vermoenissen van den vorigen veldtocht en gevolgen van de winterkoude aan het Russische front nog niet te boven zijn. Hitler heeft wel nooit gedacht, ooit te zullen lijden onder gebrek aan recruten en onder gebrek aan arbeidskrachten voor zijn fabrieken, nadat hij het heele vasteland van Europa onderworpen had. Toch is het zoo. Wij kennen den vollen omvang van zijn moeilijkheden niet, maar er zijn velerlei aanwijzingen dat zij van zeer verschillende aard zijn. Uit berichten die tot ons doordringen, zijn verdeeldheid onder de zijnen, onderling wantrouwen en haat niet de minst bedenkelijken.

Intusschen spreekt men in Duitschland van het komende voorjaars-offensief alsof de overwinning al in kruiken en kannen was. Niemand zal het gevaar onderschatten dat het voor de Russen, en daarmee voor de geallieerden gezamenlijk, nog kan opleveren. Wij zullen echter goed doen ons er niet mee te laten bang maken. De term zenuwoorlog is ons niet onbekend. De loop van zaken in Rusland, op dit oogenblik, is niet precies, zooals Hitler zich die heeft voorgesteld. Het is een slechte inleiding voor een grooten veldtocht tegen een machtigen vijand, als men in de vier of vijf maanden die eraan voorafgaan, met uiterste inspanning, een verdedigingsoorlog moet voeren, die een goede materiele en tactische voorbereiding van den veldtocht bemoeilijkt. Tenslotte zijn de Russen talrijker en eensgezinder dan de Duitschers. Hun offerwilligheid is grooter, de kwetsbaarheid van hun land is kleiner. Wij moeten denken aan den

strijd voor Verdun, die door de Duitschers bedoeld was gelijk de inval in Rusland: Als een offensief dat snel een beslissend resultaat moest opleveren. Het liep uit op een "Aufreibungskrieg" gelijk de Duitschers het noemden, die er mede eindigde, dat de opgedrongen Deutsche scharen van Verdun terug werden gedreven. Daarna waren de Duitschers in 1917 niet tot een offensief in staat. Hun offensief van 1918 kwam te laat ondanks de instorting der Russen, o.a. omdat toen de Amerikanen waren aangekomen.

Men spreekt te Berlijn te veel van het voorjaarsoffensief! Wij herinneren ons de aankondigingen van de invasie in Engeland. "Ich komme" schreeuwde Hitler. Wij wachten nog.

Latijnsche stroomingen

Er zijn in Europa allerlei krachten aan het werk, waarvan wij de strekking en het vermogen slechts heel vaag kunnen gissen. Zij gaan niet buiten Hitler om. Niemand op het vasteland, buiten Stalin, heeft de macht, zich van Hitler niets aan te trekken. Maar Hitler heeft niet meer invloed op deze dingen dan de mate van zijn succes hem verleent. Gaat het hem slecht in Noord-Afrika—wat voor het oogenblik niet het geval is—dan wordt zijn invloed op eens gering. Gaat het hem voor den wind in Noord-Afrika—wat men op dit oogenblik ook niet zeggen kan—dan is zijn macht op eens weer heel groot.

Wij hebben het oog op een zeker tasten en zoeken naar een Latijnsche toenadering waaraan Frankrijk, Spanje, Portugal, en ook Italië deelnemen. Natuurlijk is de grondgedachte anti-Duitsch. Men kan daar echter niet voor uitkomen. Hitler is niet geestdriftig voor deze beweging, daar hij haar karakter wel begrijpt, maar hij kan haar ook weer niet bestrijden, zoolang zij zich welgezend verklaart tegenover de Europeesche "Nieuwe Orde." Twee machten die er buiten staan, kijken dus scherp toe, Hitler en—het Vaticaan. Natuurlijk met tegenovergestelde belangen.

Een bezoek van Pétain aan Franco kon niet doorgaan, terwille van Berlijn. Maar mevrouw Pétain, die niet mis is, bezocht den Spaanschen dictator. In Italië is deze aangelegenheid natuurlijk een onderwerp van veel strijd. De aanhangers van Mussolini, die Berlijn door dik en dun gehoorzamen, staan anders tegenover het probleem dan de vele tegenstanders van den duce en van Hitler in gezaghebbende kringen in Italië, en dan het Vaticaan.

In Italië hangen nog andere dingen ermede samen. Wie zal de opvolger van Mussolini zijn? Een tweede beroerte verdraagt deze niet, zeggen de dokters. Maar als er van de opvolging sprake is, staat een Deutsche partij tegenover een anti-Duitsche partij.

De verraderlijke aanval op Pearl Harbour heeft voor het geheele verloop van den oorlog in het Verre Oosten onoverzienbare gevolgen gehad. De foto toont één van de belangrijke Amerikaanse eenheden die bij dien aanval verloren gingen: het slagschip "Arizona," zwartgeblakerd, doch nog steeds de Amerikaanse vlag voerend

H.M. KONINGIN WILHELMINA:

★ **ONZE VLOOT ZAL HERRIJZEN**

OP DINSDAGAVOND 3 Maart heeft H. M. de Koningin de volgende Boodschap gericht tot het Nederlandsche Volk door middel van Radio Oranje:

Rijksgenooten,

Ik gevoel mij gedrongen, met U allen hulde te brengen aan de schitterende prestaties van onze Vloot in Nederlandsch Indië. Zij heeft bij den aanval op een geweldige overmacht, de eer van de vlag op roemvolle wijze hooggehouden en, tezamen met onze bondgenooten, zware verliezen aan den vijand toegebracht. Daarmede is gestand gedaan de geest uit den tijd van onze groote admiraals en hun bemanningen, de geest uit ons groot verleden, die zich steeds door roemrijke wapenfeiten getoond heeft, en alom eerbied voor onze Driekleur heeft afgedwongen.

Wij gedenken met groote dankbaarheid al degenen, die den heldendood stierven voor de verdediging van ons schoone Rijk. Wij weten, dat deze keer ook onzerzijds, zware verliezen aan schepen zijn geleden.

Ik ben overtuigd, dat ik uitspreek, wat in de harten van alle oprechte Vaderlanders leeft, als ik thans reeds zeg: "Onze Vloot zal herrijzen, sterker dan voorheen." Daarmede zal onmiddellijk een aanvang worden gemaakt. Zooals de "Van Galen", roemrijk ondergegaan voor Rotterdam, binnen twee jaar onze trotsche Driekleur weer over de zeeën draagt, dank zij de prachtige nationale geest en offervaardigheid, zoo zullen ook de verloren gegane eenheden met denzelfden spoed worden vervangen. Dit is een eereplicht, die op ons rust, tegenover allen, die hun leven gaven en tegenover ons geheele Rijk.

Wij zullen, om Indië te helpen in de groote worsteling, het onmogelijke doen, omdat wij weten, dat alleen hij verslagen is, die zich gewonnen geeft. Wij zijn niet verslagen en de strijd is voor ons niet uit.

Onze Marine vecht door. Zij zal in de geschiedenis de groote glorie wegdragen, in deze wereldworsteling het geheele Koninkrijk te hebben verdedigd, met een moed en toewijding, die ons de eindoverwinning, en daarmede de onafhankelijkheid van het geheele grondgebied, zullen waarborgen.

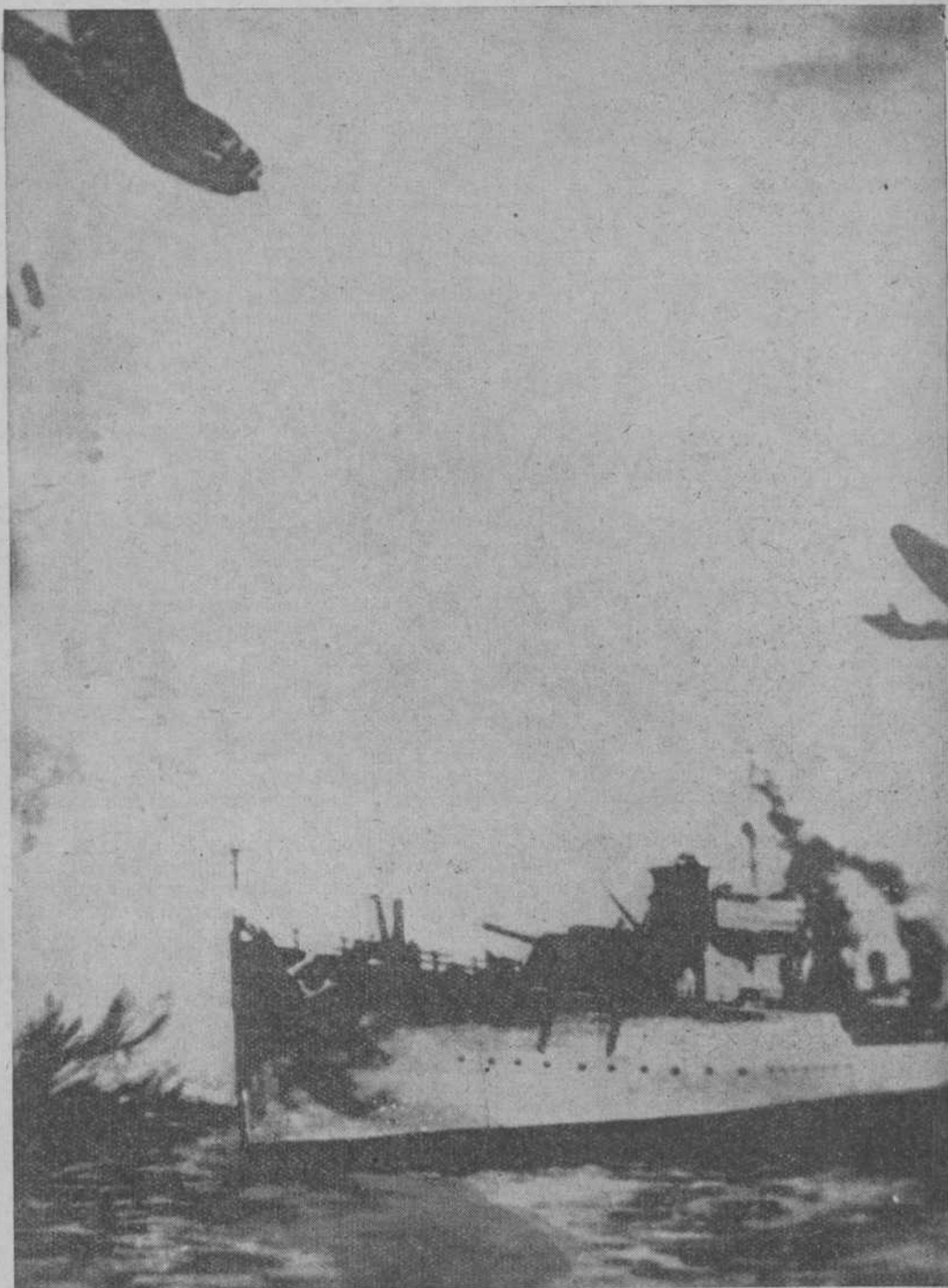
Ondertusschen is een hevige strijd op Java ontbrand en betwist het dappere Koninklijke Nederlandsch Indische leger met leeuwenmoed aan den vijand het grondgebied van Java, zij aan zij met onze bondgenooten.

Ik kan deze woorden tot U allen, Rijksgenooten, niet besluiten, zonder den wensch te uiten, dat hun moed en volharding, uiteindelijk met de overwinning zal worden bekroond.

Hun roemrijk verleden staat ons allen borg, dat zij de moeilijke taak, die thans op hun rust, even schitterend zullen volbrengen.

Mijn gedachten volgen onophoudelijk onze dappere strijders van Zee-, Land- en Luchtmacht in deze dagen van zwaren strijd.

Moge de eindoverwinning spoedig komen. Ons aller gebeden gaan daarna uit.

De ondergang van de "Jan van Galen," die thans door een nieuwen torpedobootjager is vervangen, zooals H.M. de Koningin in Haar Boodschap heeft onthuld, is het besluit geweest van een gevechtshandeling welke de traditie van onze marine nieuwen glans heeft verleend. Bovenstaande foto is genomen even voor de vliegtuigbommen, die men in den linkerbovenhoek ziet, op het schip insloegen, dat in zinkenden toestand verlaten moest worden.

★ **Nog een Militaire Willemsorde**

H. M. DE KONINGIN heeft benoemd tot Ridder der 4e Klasse in de Militaire Willemsorde den heer J. van Dulst, gewezen Hoofd van den Luchtbeschermingsdienst te Tarakan, die voor de uitnemende werking van dezen dienst tijdens de gevechten op dit eiland heeft zorg gedragen, herhaaldelijk vrijwillig onder vijandelijk vuur is werkzaam geweest en met de grootste kalmte en veel beleid een honderdtal vrouwen uit door den vijand bedreigd terrein naar veiliger plaats heeft geleid. De Heer van Dulst heeft zich tevens vrijwillig aangemeld, toen de troepencommandant personeel noodig had voor het evacueeren van het B.P.M. Hospitaal. Door zijn kalm en moedig optreden werd deze gevaarlijke taak des nachts zonder verlies uitgevoerd.

STOP PRESS

Bij het ter perse gaan van dit nummer was de toestand op Java niet slechter geworden. De tegenaanvallen tegen de Japansche troepen, die op het eiland konden landen, duren voort, doch de vrees bestaat dat de Japanners nieuwe troepen zullen landen.

In de bedreigde gebieden zijn alle voorraden, die den vijand van nut zouden kunnen zijn, vernield, bruggen vernietigd, enz. Regeeringsdepartementen zijn uit Batavia naar Bandoeng overgebracht.

LUITENANT GENERAAL H. TER POORTEN

Commandant der Geallieerden in Nederlandsch Indië

GENERAAL H. TER POORTEN, die sinds de verplaatsing van het hoofdkwartier van generaal Wavell naar Britsch Indië, de leiding heeft gekregen over de geallieerde strijdkrachten te land in Nederlandsch-Indië, is in Indië geboren en heeft daar vrijwel zijn geheele militaire carrière doorgemaakt.

Hij werd 11 November 1888 te Buitenzorg geboren, en toonde reeds als jongen groote belangstelling voor de luchtvaart —voor zoover er in dien tijd van luchtvaart sprake was: het was toen immers ballonvaart. Toen het op beroepskeuze aankwam, wilde de jonge ter Poorten vlieger worden, doch zijn ouders zonden hem naar Breda voor opleiding als artillerie-officier. In Juli 1908 werd ter Poorten benoemd tot 2de luitenant en kreeg hij gelegenheid praktisch gevolg te geven aan zijn wensch om vlieger te worden. Na in Frankrijk en België opgeleid te zijn, behaalde hij op 31 Augustus 1911 zijn internationaal brevet.

Toen luitenant ter Poorten naar Nederlandsch Indië vertrok, zette hij daar zijn werk als baanbreker voor de luchtvaart voort en hij kan beschouwd worden als de grondlegger voor de Nederlandsch-Indische militaire luchtvaart.

Hij maakte snel promotie en werd in 1939 Chef van den Generalen Staf als opvolger van generaal Berenschot, dien hij in October 1941, na diens tragischen dood bij een vliegongeluk, als legercommandant opvolgde.

onzen trots beter geweest, als wij onze betrekkingen tot onze medestrijders, de Russen, op een normaal peil hadden gebracht in een vroeger stadium van den strijd, toen zij reeds getoond hadden wie zij waren en hoe zij tegenover hun regeering stonden. Toen hadden wij reeds volop gelegenheid tot bewondering en erkentelijkheid voor hetgeen zij deden, ook al konden zij zich nog slechts op wonderen van dapperheid en kriegsbeleid in den terugtocht beroemen. Zij dienden toen reeds onze zaak zooals vriend noch vijand dat verwacht had. Men had de zekerheid dat, wat er ook met hen gebeurde, door hun tegenstand

NEDERLANDSCH OPPERBEVEL

HET BEVEL over de geallieerde strijdkrachten te land, ter zee en in de lucht in Nederlandsch-Indië is overgegaan op de Nederlanders, die alle hulp zullen blijven ontvangen welke door de bondgenooten beschikbaar kan worden gesteld.

Zoo luidt de officieele mededeeling welke Dinsdag 3 Maart door Downing Street 10 is bekend gemaakt, en welke aankondigde dat generaal Wavell naar Britsch Indië terugkeert.

Als reden voor de opheffing van het geallieerde hoofdkwartier wordt gegeven dat de positie in het zuid-westelijk deel van den Stillen Oceaan door den val van Singapore radicaal is veranderd. De verbinding tusschen Nederlandsch Indië en Britsch Indië is afgesneden. Bovendien moet Java thans beschouwd worden als de laatste citadel van verzet tegen de Japansche agressie in dit deel van de wereld—afgescheiden van den strijd op Bataan door generaal MacArthur—en niet als de springplank voor tegenaanvallen, zooals men gehoopt had toen generaal Wavell er het geallieerd hoofdkwartier vestigde.

Onder die omstandigheden ligt het voor de hand, dat het bevel over alle strijdkrachten in Nederlandsch Indië overgedragen wordt aan de Nederlanders, die tot nog toe onder opperste leiding van het geallieerde hoofdkwartier hebben gestaan. De eerste stap in die richting was de benoeming van vice-admiraal Helfrich tot opperbevelhebber der geallieerde zeestrijdkrachten in Nederlandsch Indische wateren op 11 Februari jl. Thans zijn ook de strijdkrachten te land onder Nederlandsche leiding geplaatst.

De opheffing van het geallieerd hoofdkwartier op Java beteekent allermint dat het algemeene principe van co-ördinatie der defensie tegen de Japanners in het geheele gebied van den Stillen Oceaan en Oost-Azië wordt verlaten. De bedoeling is, dat de samenwerking der ABCD-mogendheden wordt voortgezet als tevoren, maar de vorm en het gebied van de algemeene leiding moeten worden aangepast aan de veranderende militaire situatie.

Evenmin zullen de Britsche troepen uit Java teruggetrokken worden. Zij blijven daar vechten, onder hun eigen officieren, maar onder opperste Nederlandsche leiding.

Intusschen moet erkend worden dat de situatie op Java bepaald gevaarlijk is geworden, en dat het geallieerde opperbevel geen enkele verbetering in den toestand heeft gebracht. Op zeer scherpe wijze is dit verklaard door den luitenant-

toch tenminste driekwart jaar voor de geallieerden gewonnen was. Hoe zou het geweest zijn, indien Hitler Rusland niet aangevallen had, of als Hitler een Rusland gevonden had zooals hij verwachtte?

Deze periode is voorbijgegaan, zonder handelen van onzen kant—in het formeel. Feitelijk handelen stond daartegenover. Zooals gezegd, na de Britten waren wij voor Moskou de nuttigsten onder de geallieerden. Dat echter is nu voorbij. En veel zal er moeten gebeuren voor Rusland opnieuw door ons zal kunnen bediend worden ten nutte van zijn weerstandsvermogen. Wij zijn nu voor

VICE-ADMIRAAL C. F. L. HELFRICH

Gouverneur-Generaal, dr. van Mook, op een persconferentie te Bandoeng.

“Het was niet meer dan logisch,” zoo zeide hij, “dat de Engelschen en de Amerikanen de leiding kregen, als van hun zijde hulp op groote schaal aangevoerd zou worden. Maar in de practijk kwam het er op neer dat de Nederlandsche strijdkrachten onder bevel van geallieerden werden gesteld en dat zij belast werden met de zware taak de bevelen van de geallieerden uit te voeren.

“Daar komt nog bij dat toegelaten werd dat de situatie steeds slechter werd, minder als gevolg van gebrek aan materiaal en versterkingen dan wel door het feit dat geen aanvalstactiek werd toegepast. De eenige plaats waar de Japanners tegengehouden kunnen worden, is de zee.

“Dit is een oorlog geweest van kansen, die men verloren heeft laten gaan,” aldus ging dr. van Mook op bitteren toon voort. “Het is moeilijk vast te stellen, op wie de verantwoordelijkheid daarvoor rust. Wij Nederlanders waren te langzaam met onze voorbereidingen. De Amerikanen zijn deels verantwoordelijk omdat zij niets deden toen de Japanners vijf weken geleden zes onbeschermd verbindingslijnen hadden, die aangevallen hadden moeten worden.

“De Engelschen zijn verantwoordelijk doordat zij na den val van Singapore alles geconcentreerd hebben op Birma.

“Wat eraan gemankeerd heeft is niet alleen dat men zich niet heeft ingespannen, maar dat men niet begrepen heeft dat men zich behoorde in te spannen voor een strijd op leven en dood.”

de Russen gelijk de andere, kleinere geallieerden, met dit verschil dan, dat wij hen totnogtoe geen diplomatieke betrekkingen waardig hadden gevonden, ook niet na alles wat er al was gebeurd. Naar uiterlijke teekenen te oordeelen zal dit nu verholpen worden. Moge onze regeering nu snel en gul het gebaar maken dat al te lang op zich heeft laten wachten. Moge voorkomen worden dat wij in een beschamende positie tegenover Moskou komen te staan. En dit zou toch gebeuren als wij, door verder verzuim, overrompeld werden door gebeurtenissen op het Russische oorlogsterrein waarop wij allen zoo vurig, zoo buitenmate vurig hopen—

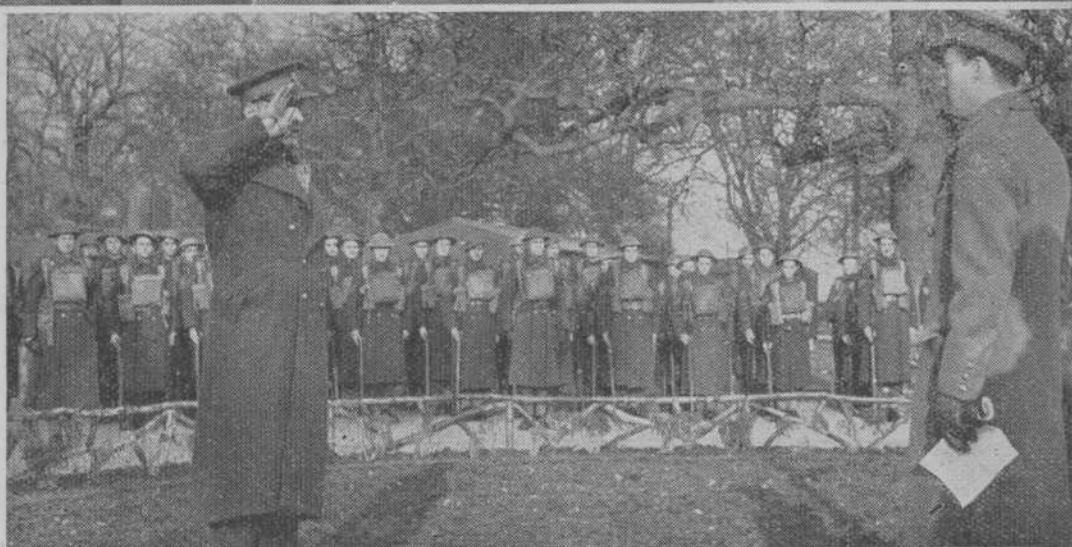
nederlandsch detachment

der

Kon. Ned. Brigade

"Prinses Irene"

NAAR INDIE

Prins Bernhard spreekt de troepen toe

Het eerste detachment der Kon. Ned. Brigade "Prinses Irene," dat in den aanvang van dit jaar uit Engeland naar Ned.-Indië vertrok om daadwerkelijk deel te nemen aan de verdediging van onze overzeesche gewesten, heeft thans zijn bestemming bereikt. Wij zijn dan ook nu eerst in staat een foto-reportage te geven van het eenvoudige, maar plechtige afscheid uit het Engelsche kamp. Z.K.H. Prins Bernhard heeft op den bewusten dag, namens H.M. de Koningin, een woord van afscheid tot het detachment gesproken, waarin Z.K.H. onder meer zeide: "De Koningin beseft, dat dit besluit U geheel andere levensomstandigheden zal brengen in een voor U vreemd land en onder een U onbekende, aan Haar zeer trouwe, bevolking, een werelddeel, dat onze trots en onze rijkdom uitmaakt. Aan U de schoone taak, daar de eer van onze vlag en uw vaandel hoog te houden."

(Fotoreportage: "Vrij Nederland"
Copyright)

3

1. De plunje is geborgen. 2. De commandant der brigade, kolonel D. van Voorst Evekink, beantwoordt de toespraak van Prins Bernhard

3. Welgemoed een nieuwe toekomst tegemoet. 4. De laatste brief. 5. Het defilé voor den Prins. 6. De bagage krijgt een laatste verfje.

★ De slag om Java in vollen gang

Drie landingen op Java's Noordkust

OP HET OOGENBLIK dat wij dit schrijven, is de slag om Java in vollen gang en vechten onze mannen op Java's grond tegen de Jappen, die op drie plaatsen landingen hebben gedaan: in het Westen, in Bantam, in het Midden-Westen bij Indramajoe en in het Midden-Oosten bij Rembang.

In het Bantamsche, een weinig ontwikkeld gebied, gaat het waarschijnlijk om de spoorlijnen, die van Serang en van Laboean Hadji toegang geven tot Batavia, de hoofdplaats. Bij Indramajoe, in een der vruchtbaarste rijstgebieden van Java, gaat het om het afsnijden van de verbindingen langs de Noordkusthavens, tusschen Batavia en Soerabaja, terwijl Bandoeng uit het noord-oosten wordt bedreigd. En bij Rembang, een armelijk, kalkrijk heuvelgebied met groote djatibosschen, gaat het in hoofdzaak om den toegang tot het Javasche oliegebied bij Tjepoe, dat na de vernietiging en bezetting der andere oliegebieden Java van olie moest voorzien maar dat de onzen thans ook reeds bij voorbaat vernietigd hebben.

Ondanks de slachting, die onze vliegtuigen en andere strijdkrachten onder de Japansche landingstroepen aanrichtten, slaagde de vijand er toch in een groote macht aan land te zetten, die zich onmiddellijk op de bekende manier in tanks en pantserauto's en op motorfietsen en gewone fietsen door het omringende gebied verspreidde. Onze troepen hebben nu een tegenoffensief tegen deze Japansche colonnes ingezet op een terrein dat zich uitstekend voor hinderlagen leent.

Het is echter duidelijk dat onze mannen tegenover een overmacht staan, en dat de toestand gevaarlijk is, vooral als de Japanners nog meer troepen zouden kunnen landen. Een van die uiterst gevaarlijke convooien is in de Java Zee aangevallen.

Groote transportvloot deinsde af.

De veronderstelling ligt voor de hand, dat die groote transportvloot, die uit Straat Makassar koers zette naar het Zuiden, voor Soerabaja, onze vlootbasis, bestemd was, al of niet met een tussenlanding op Madoera.

De felle aanvalskracht van Java's weermacht en in het bijzonder van onze Marine en het luchtwapen, wordt het best geïllustreerd door dit wapenfeit. Want daar voor een sterke Japansche transportvloot van 40 schepen Zuidwaarts, onder de bescherming van een groot smaldeel zware oorlogsschepen, om de hoofdlanding uit te voeren en het moest met bebloede koppen afdeinen.

Het was op een maanlichte tropennacht, Vrijdag 27 Febru-

ari, waarin het zoo helder kan zijn op zee, dat men op grooten afstand elk vaartuig duidelijk kan waarnemen. Dat was een goed doel voor onze kranige schepen, die maal versterkt door een Amerikaanschen zwaren kruiser en torpedobootjagers, terwijl Nederlandsche, Amerikaansche, Australische en Britsche vliegtuigen samenwerkten om den vijand tegen te houden.

Ook hier weer was de vijand, met een vloot van twintig oorlogsschepen, ver in de meerderheid, maar geen oogenblik werd geaarzeld. "Aanvallen!" was het commando en er werd aangevallen en gevochten zolang het mogelijk was, in den aanvalsgedest door Indië gepleit.

De zware Japansche kruiser "Mogami" en drie torpedobootjagers werden buiten gevecht gesteld, twee kruisers beschadigd, een transportschip tot zinken gebracht, vijf andere zwaar beschadigd. Maar ook wij leden zware verliezen. Een jager en twee onzer kruisers gingen verloren, alle stukken tot het laatste toe vurend. Een derde kruiser werd beschadigd.

Tegelijkertijd vielen onze luchteskadres de vijandelijke lichters aan vele tot zinkend brengend, terwijl onze mitrailleurs de landende Japanners neermaiden.

Zoo duurt de strijd nog voort, maar reeds nu moet gezegd, dat de onzen niets cadeau hebben gegeven en het bewijs leverden, dat de Nederlanders geest, ook in Indië, ongebroken is.

Drie maal is scheepsrecht

Dit is de derde maal, dat onze verdedigers de Japansche zee-macht daar in den Oostelijken toegang tot de Javazee den weg versperd hebben. Sedert de vorige opgaaf hebben de onzen hun bovendien in Straat Banka een harde les toegediend, waarbij drie groote transportschepen getroffen werden.

Diezelfde les kregen de vijandelijke eskadren bij hun voorbereidende bombardementen op Java's vliegvelden en steden. Batavia, Buitenzorg, Bandoeng, Tandjong Priok, Djokjakarta,

Malang, Soerabaja, ze hadden allen de vorige week tal van aanvallen te doorstaan, waarbij vele vijandelijke toestellen werden neergeschoten. Een enthousiast Bandoenger loofde een kist bier uit voor elk neergeschoten vliegtuig en hij had eenige keeren te betalen.

Op tal van plaatsen werden de aanvallers door onze jagers onderschept en genoodzaakt te retireeren, na hun bommen in zee te hebben laten vallen. Sydney hoorde door de radio een aanval op Bandoeng.

★ Ook bezet Indië vecht voort

Verzet op tal van plaatsen

Terwijl onze luchteskadren aanvallen deden op de vliegvelden in bezet Bali, Zuid-Sumatra en Celebes, vechten op al die plaatsen onze troepen voort, ook waar zij voor de overmacht moesten wijken.

Sintang werd bezet, maar de commandant seinde, dat hij, terugwijkende, in West-Borneo blijft doorvechten. Bali werd bezet, maar onze soldaten en de Balineesche hulptroepen zetten het verzet voort. Japan pochte, dat Ambon nu geheel bezet is, maar zelfs indien dit waar mocht zijn, wat we betwijfelen, dan kostte dat kleine eilandje hun toch nog drie weken van strijd. In Zuid-Sumatra was de strijdkreet onzer Menadonnezen: "Inget Minahassa" "Herinner je de Minahassa". En dat deden ze.

Ook Tandjong Karang in de Lampongs werd bezet en Benkoelen op de Westkust van Sumatra, maar in Djambi met zijn uitgestrekte rimbos zetten onze soldaten den strijd voort. We zien hen al gaan door het oerwoud, geleid en met levensmiddelen gesteund door de bevolking, bij nacht en ontij uitvallen

makend naar den vijand, die er geen rustig oogenblik zal hebben.

Noord-Sumatra afgesneden

Met dat al moeten we aannemen, dat Noord-Sumatra nu geheel afgesneden is van Java, behalve door de lucht en de aether. De Australische generaal Gordon Bennett werd door een legervliegtuig van Padang afgehaald, nadat hij, in een Chineesche tongkang van Singapore ontkomen, in Djambi voet aan wal had gezet en naar Sumatra's Westkust was gebracht. Hij was onuitputtelijk in zijn lof voor ons Indië, ook voor wat de onzen in Malakka gedaan hebben. Sumatra zou hij nooit vergeten, zoo verzekerde hij. Ondertusschen zit hij alweer in Australië.

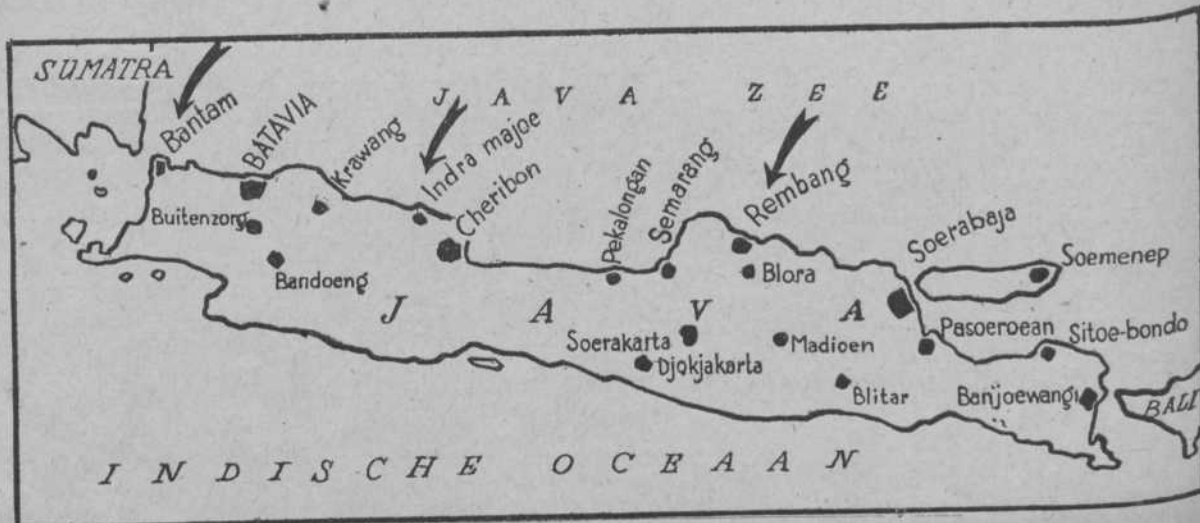
Ofschoon ons geen berichten van Noord-Sumatra bereiken, moeten we aannemen, dat men zich daar voorbereidt op een snellen Japanschen aanval, zelfs vóór dat het lot van Java beslist zal zijn. Daar gaat het om de belangrijke, rubber-, thee- en palmolievoorraden, die ongetwijfeld tijdig vernield zullen worden.

Van het burgerfront

De moed van het burgerfront wordt het best gekenschetst door de Militaire Willemsorde, verleend aan den burger J. van Dulst, voor zijn leiding van den Luchtbeschermingsdienst op Tarakan. Onder het vijandelijke vuur volbracht hij zijn werk en aan hem was het te danken, dat een 100-tal vrouwen in veiligheid werden gebracht. In alle kalmte deed hij het werk, dat van hem verwacht werd. Indië is trotsch op zijn burger.

Elders kwam een groepje burgers en soldaten, van wien slechts één een geweer bezat, tegenover een groot aantal Japanners te staan. De eenige weg tot redding was dwars door den vijand heen. Een dien weg kozen zij. De man met het geweer voorop, de rest met de bloote vuisten er achter. Zoo overwonnen zij. Het geheim van deze mannen was, dat ze vochten alsof ze soldaten waren.

Een lid van een vernielingsploeg was in een machinekamer bezig. Twee schaduwen vliegen op hem af. Een oogenblik van schrik, dan vliegt de klewang uit de scheede. De schaduwen hebben geen hoofd meer... De eenzame zet zijn vernielingsarbeid voort.

★ INDIE'S TROUW EN EENHEID

MET EEN ontroerende aanhankelijkheid heeft Indië weer naar de stem van H.M. de Koningin geluisterd, die door den aether tot haar kwam. Het is altijd weer een gebeurtenis voor Indië, zoo ver van Nederland, de stem van onze Landsvrouwe te hooren. In deze dagen beteekent het nog meer — zoo berichtte Indië ons — de bemoedigende woorden te beluisteren, die H.M. tot ons richtte. Ze zijn een aansporing voor ons geweest nu er zooveel op het spel staat en ieders krachtsinspanning tot het uiterste noodig is.

De zedelijke factor

Ook de Landvoogd had het oor der bevolking toen hij in zijn oproep wees op de machtige zedelijke factor, welke elke gemeenschap bezit die eerbied voor zichzelf heeft, in het bestrijden van een overweldigder met al wat haar ter beschikking staat. Onze houding van thans bepaalt de mogelijkheden, die geboren worden, zoo vervolgde hij. Ze zal ook aan een groot en lang verleden nog versteviging, rechtvaardiging en nieuwen glans verleen.

Vergeet niet, dat het oog der wereld op ons rust.

Onze Chineesche medeburgers

Als een voorbeeld van eenheid heeft de Chineesche bevolking van Bandoeng de veiligheidspatrouilles in de eigen wijken op zich genomen. Zij staan onder toezicht van politiecommissaris en het doel is de politie bij luchtaanvallen steun te verleen tot handhaving van rust en orde.

Het vertrouwen der bevolking

Te Batavia kamen eenige bommen terecht in een dicht bevolkte woonwijk. In Bandoeng vlogen de mitrailleurkogels door de straten. Gelukkig weinig slachtoffers, want de bevolking heeft zich snel aangepast en zoekt de schuikelders op, voordat de bommen vallen. Een verslaggever verhaalt hoe hij in een dier schuilplaatsen zat, met een zestigtal Inheemschen, kleine handelaars, beamtten, chauffeurs, enkele soldaten, enz. "Dat is een brisantbom" zei er een. "Dat is ons afweergeschut." "Dat zijn onze jagers," zeide een derde. "De Jappen komen er weer niet door". En hij had gelijk en sprak meteen het vertrouwen uit van de eenvoudige bevolking in onze piloten en vliegers.

Nederlandsche troepen onderweg

Het bericht, dat Nederlandsche troepen van de Brigade Irene uit Engeland onderweg waren, heeft op Java veel waardeering gevonden.

Voor de Britsche soldaten is een tijdschrift *Tenshun*, een aanvulling van het Indische militaire tijdschrift *Geef Acht*, uitgegeven.

De Nederlandsch-Indische luchtmacht weert zich kranig tegen de Japansche overmacht in de lucht en bovendien bestookt zij voortdurend de Japansche schepen voor de kust van Java, met goed gevolg. In dit nummer kan men eenige staaltjes van den heldenmoed van onze vliegers in Indië lezen, van wie men er op deze foto eenigen kan zien, zich gereed makend voor een nieuwen aanval op de Jappen.

★ Dat zijn onze vliegers

STEEDS nieuwe verhalen komen los over den ontemparen moed, waarmee onze vliegers op de overmachtige vijandelijke luchteskaders losstormen.

Eén zinnetje in een communiqué luidt: "Een onzer vliegers ramde een vijandelijk toestel en daalde veilig." En het is maar één der vele staaltjes van moed en overgave aan de taak.

Een bommenwerper, die een bezet vliegveld in Zuid-Sumatra had gebombardeerd, werd op den terugweg door jagers aangevalen en kreeg een schot in een van zijn olietanks. Met één motor moest hij doorvliegen.

Maar dan wordt hij besprongen door nog drie andere vijandelijke Navy O's. Natuurlijk is hij verloren? Neen, dat is hij niet! Want met zijn ééne motor weet hij zijn machine zoo te hanteeren, dat de kannonier drie aanvallers weet neer te schieten. Dan komt de vierde aan de beurt. Hij komt zoo dicht bij, dat de Hollanders kunnen zien, dat hun kogels van den staart tot den neus inslaan. De Jap maakt een vreemdsoortige draai, raakt de boomtoppen en is uit het zicht verdwenen.

Dan maakt onze bommenwerper een noodlanding, waarbij slechts één man een verstuikten enkel oploopt. Ze moeten hun toestel vernietigen, maar door de bevolking liefderijk geholpen, melden zij zich spoedig present, voor een nieuwe taak.

Wacht eens efftjes

Bij den aanval op het eerste groote Japansche convooi in de Straat van Makassar schoot een bommenwerper twee van drie Japansche jagers neer. Toen de piloot, omdat het toestel geraakt was, zijn snelheid verhoogde om den derde te ontloopen, riep de man bij het machinegeweer achterin: "Wacht eens efftjes, luit., die derde kan niet zoo gauw meekomen..."

Het prachtige hospitaalschip "Optenoort" de fraaiste stoomer van de K.P.M. is door de Jappen te Soerabaja gebombardeerd, ondanks zijn duidelijke roode kruisen. Ofschoon niet direct getroffen, werden een dokter en een verpleegster gedood, drie verpleegsters zwaar en tien personen licht gewond.

En ondanks dat alles en nog veel meer, zei een omroepster van de Nirom: "Het zal waarachtig wel gaan!"

★ Indië's Signaal: Aanvallen

INDIË'S ADVIES: "Niet afwachten, maar aanvallen," het eerst door dr. van Mook gegeven, en door onze weermacht in praktijk gebracht, is het wachtwoord van dezen tijd geworden. De Landvoogd bracht het verder in een radio-omroep tot de bevolking van Java, aan den vooravond van den aanval. Maar ook anderen — en niet de eersten de besten — hebben het doorgegeven. President Roosevelt, met wien dr. van Mook een langdurig onderhoud had, maakte het tot hoofdmotief van zijn jongste haardvuurpraatje. Ruslands gezant in de Vereen. Staten, Litvinov, bepleitte het in warme termen, dr. Wellington Koo, de Chineesche ambassadeur te Londen, borduurde er op voort, premier Curtin bepleitte het voor Australië, toen de bommenwerpers Rabaul aanvielen en niet het minst was het het wachtwoord van onze Marine, toen zij zich in den zeeslag in de Javazee wierp tegen een overmachtigen vijand.

Indië's grootste kracht

William Winter, de bekende commentator van de Columbia Broadcasting System onthulde het geheim van Indië's groote kracht, toen hij zeide:

"Een van de lessen, die wij van Nederlandsch-Indië kunnen leeren, is, dat goede betrekkingen met onze medemenschen het best bereikt kunnen worden door vriendschap en wederzijdsch begrip". Sprekende van de verhouding der Nederlanders tot de Indoneziërs, zeide hij, dat daarin de grootste kracht van Java en de hoop op een langdurige en succesrijke verdediging gelegen is.

In een interview met van Bovene, den hoofdredacteur van *Aneta*, prees hij verder de betrouwbaarheid van dit persagentschap en daarmee de Nederlandsche journalistiek. Als de Nederlandsche berichten zeggen, dat er drie Japansche transportschepen tot zinken zijn gebracht, dan kunt U er zeker van zijn, dat het zoo is. Zoo sprak deze toeschouwer.

DNJEPR EN MOESI

UIT DE SPANNENDE beschrijving der Russische Octoberrevolutie "Tien dagen die de wereld deden wankelen" van den bekwamen journalist John Reed is mij altijd één beeld onvergetelijk bijgebleven. Reed beschrijft, hoe hij een kamer in een der Tsarenpaleizen binnenkomt, waar een sovjetcommissaris, zo vanaf de fabrieksdraaibank opgeklommen tot de macht, met één vinger op een schrijfmachine bevelen voor het nieuwbakken Rode Leger en voor de industriehervorming zit te tikken, terwijl hij met de andere hand in kinderlijke verrukking de blauwstalen trommel van zijn grote revolver steeds maar knakkend rond laat draaien. Het is het beeld van den pasbevrijden proletariër, die met één vinger aarzelend en onwennig probeert te regeren, terwijl hij tegelijk met volle en gevaarlijke vuist naar de macht grijpt. Hij aarzelt tussen revolver en schrijfmachine, tussen gewelddadige afbraak en moeilijke opbouw.

Dit was het beeld van den behaarden, uit zijn boeien losgebroken proletariër, dat de zeer beschaafde westerse wereld de rillingen over het lijf joeg. Voor velen was de Sovjetunie hiermee voor altijd gedoodverfd; met een ethisch rillinkje wendden zij zich af van dit "bolsjewistische beest" (het is heus Goebbels niet, die deze term heeft uitgevonden); en twintig jaar lang bleven zij vreemd aan de geweldige veranderingen ten goede, die daarginds plaatsgrepen. Daarom zien zij ook vandaag nog de Sovjetunie in verkeerd perspectief; hun monokel staat nog altijd op 1918 gefixeerd, en zij zien dus alles uit een scheve gezichtshoek. Zij zien de Sovjetunie niet als het land van de geweldige opbouw, die het nu triomfantelijk verdedigt tegen de machten der afbraak, met zijn ontzaglijke legers, zijn gedurfde vernielingen, zijn mannelijke en vrouwelijke guerilla's, die zichzelf den dood hebben gewijd, opdat een volgend geslacht vrij zal kunnen leven.

Zo vecht het Russische volk. En wij kunnen er trots op zijn, dat wanneer wij de beelden uit die strijd aan ons oog laten voorbijglijden, wij tenminste op één punt een treffende gelijkenis herkennen met wat er thans in ons Nederlandsch-Indië gebeurt. Ik was er trots op, Nederlander te zijn, toen ik las, dat tien dagen na de ontruiming de olievelden en raffinaderijen van Palembang nog fel in brand stonden. Door het Rode Rusland ging Stalin's kreet: "Niets voor de Duitsers! Alles voor hun ondergang!" En uit Nederlandsch Indië klonk de machtige echo van dit zengend woord: "Niets voor den Jap! Alles voor zijn ondergang!" De walmende rookkolommen boven Borneo en Sumatra schrijven het tegen de hemel, dat ook wij afstand weten te doen van duur verworven bezit, wanneer het er om gaat de onschatbare goederen van onafhankelijk volksbestaan en ongerepte naam fel te verdedigen. En dit wijst op een laatontdekte wezensgelijkheid tussen

Sovjetrussen en Nederlanders, ook al meten zij de volvoerde vernielingen af naar jaren arbeid en wij naar miljoenen guldens. Maar in de kern is de zaak dezelfde, ook al hebben wij lang niet zoveel als de Russen tegenover de buitenwereld partij weten te trekken van het grootse drama dezer vrijwillige vernietiging. De knallen, waarmee de Dnjeprdam uiteensprong, zijn over de ganse aarde gehoord; de huiveringwekkend helle lichten der vlamme olievelden had onze naam veel feller kunnen omgloriën, indien wij niet zo stilletjes weg echt-Nederlandsch bescheiden geweest waren; indien wij deze vernietiging niet hadden aanvaard als een vanzelfsprekende zaak.

Voor de Sovjets was de "geblakerde aarde" even vanzelfsprekend. Deze treffende overeenkomst maakt ons trots; maar zij maakt ons ook nadenkend. Licht het niet voor de hand, dat tussen twee staten met een dergelijk eendere strijdmethode in het huidig tijdsgezicht een band gelegd wordt, die in vroeger, kalmer jaren, door de meerderheid van het Nederlandse volk minder wenselijk geacht werd, als wij tenminste het bekende Kamervotum, daterend uit een langvervlogen en voorgoed door de gebeurtenissen verpletterde tijd, die ons nu aandoet als een vorige eeuw, als de wilsuitdrukking van het Nederlandse volk beschouwen? Over de vraag, of dat toen, in de dertiger jaren zo was, valt oneindig lang te polemiseren; maar het staat onomstotelijk vast, dat men slechts door het zielloos kunststuk der strafste juristerij de volkswil van toen kan doen gelden als de volkswil van vandaag. Toen waren de Sovjetunie en Nederland vreemdelingen voor elkaar; vandaag strijden de Sovjetunie en Nederland in deze wereldombruisende oorlog even verbitterd en heftig tegen denzelfden doodsvijand. Met dit ene sombre verschil: dat Nederland bezet is, en dat Nederland overzee in een hachelijk pleit verkeert, waardoor bijstand aan de Sovjetunie door middel van grondstoffen mettertijd onmogelijk wordt; terwijl de Sovjetunie daarentegen dagelijks in macht en kracht toeneemt. Men smede daarom dit ijzer, terwijl het vuur van de strijd nog heet is.

Ja, maar Nederland dan? is het antwoord; wat wil ons volk in het bezette gebied? Verschillende betrouwbare berichten wijzen er op, dat het afkerig deel van het Nederlandse volk zijn afwijzende houding sinds het losbarsten van de strijd langzaam, maar volkomen heeft veranderd. De heldenstrijd van het Russische volk heeft ons volk in het hart gegrepen. En wie dagelijks fel verdrukt wordt door den goddelozen Mof, bekreunt zich heus niet allereerst om de zogenaamde goddeloosheid der Sovjets; men vraagt zich waarschijnlijk alleen verwonderd af, waarom wij dan daarentegen wel zolang correcte betrekkingen (correct van onze zijde dan) konden onderhouden met een bedrieger, in wiens schuimbekkende mond de naam van het

Oppeerwezen de allerergerlijkste blasfemie was?

Ach ja, maar met Duitsland hadden wij nu eenmaal altijd betrekkingen onderhouden. . . . Precies; maar gewoonterecht is slechts zeer betrekkelijk recht. En wij moesten als kleine staat met den groten buur toch noodgedwongen wel betrekkingen onderhouden, ook al was de nieuwe Mofse staatsleer honderdmaal goddeloos. . . . Precies; we moesten dit wel, als kleine staat tegenover den machtigen buur. Onze werkelijkheidszin gaf ons dit in. Welnu dan diende onze werkelijkheidszin ons op dit ogenblik in te geven, dat het leggen van een band met de Sovjetunie niet alleen gewenst, maar ronduit noodzakelijk is, alleen reeds uit welbegrepen eigenbelang. Als Hitler-Duitsland verpletterd wordt, en dat door Sovjet-Rusland, dan komt er, althans tijdelijk, tussen Oldenzaal en Minsk een holle ruimte te liggen; een ruimte, waarin de Sovjets zodanig overdonderend de baas zullen zijn, dat wij hen als buurstaat zullen hebben te aanvaarden. En met dergelijke krachtige burenpiegt men betrekkingen te onderhouden; anders kan men geen overleg met hen plegen. De Sovjetunie zal na de overwinning, of het dit zelf wil of niet, een poos lang de koddebeier van het Europese vasteland moeten zijn, een koddebeier, met wien wij beter nu reeds kennis dienden te maken. . . .

Ja, maar het gevreesde Komintern-evangelie dan? De persoonlijkheid van Stalin, die de Komintern wel niet de nek omdraaide, maar haar toch aan handen en voeten bond, staat ons er borg voor, dat de Sovjetunie na de oorlog wel iets anders in de zin zal hebben dan het verwekken van een wereldrevolutie. Het dichtstbevolkte deel van de Sovjetunie zal van meet af aan opnieuw opgebouwd moeten worden; en daarvoor heeft de Sovjetunie zeker de machtige machine-productie der zogenaamde kapitalistische staten nodig. Onberaden communistisch gestook vanuit Moskou lijkt daarom minstens genomen niet aan de orde.

Wij kunnen niet anders veronderstellen, dan dat alle bovenstaande argumenten de gedachten onzer bewindslieden ernstig bezig hebben gehouden. En het gelukwenstelegram, dat op de verjaardag van het Rode, pardon: Russische leger tot gezant Maisky gericht werd, is zeer zeker door velen, ook in het bezette gebied, als een welkome stap in de goede richting beschouwd, en daarnaast waarschijnlijk als een stap, die meer belooft. Wij wachten dus maar af; doch wij wachten reeds lang. Maar als wij Nederlanders over de brug komen, laten wij het dan ruiterlijk doen, en niet schroomvallig; niet halverwege, maar geheel, in overeenstemming met het totale karakter van den totalen oorlog, die althans aan Dnjepr en Moesi, en dan ook nergens anders, zo fel en volkomen werd gevoerd!

A. DEN DOOLAARD

★ Hitler's socialisme is een looze gevel

WIJ HEBBEN kort geleden getracht, sommige van onze zwartkijkers tenminste een kleinigheid minder pessimistisch te stemmen ten opzichte van het leven in Nederland. Wij wezen daartoe op den altijd bestaanden achtergrond van het menschelijk leven zelf met zijn velerlei moeilijk te verbieden genoegdoeningen en genoegens. Nog altijd komen er in Nederland jongens van school thuis en vertellen aan de familie, lachende, hun nieuwste streken, en nog altijd wachten jonge a.s. moeders haar eerste kind, in gedachten en illusies verkeerende, ver weg van oorlog.

Dat is een achtergrond — bij al het geleden leed en allen openlijken of verborgen strijd der onzen.

Maar er is nog iets anders in Nederland, iets dat er óók altijd is, doch eerst thans er altijd is, en welks bestaan wij evenmin ooit één seconde mogen uit het oog verliezen. Iets heel anders is het, niet iets *echts* en *moois* als het eerlijke menschelijke leven is, neen juist iets leelijks: een kartonnen gevel van volksbedrog, een coulisse, een façade.

Het is de kartonnen gevel van het Duitsche z.g. socialisme.

Men heeft ons wel eens gezegd: waarom publiceert u zoo dikwijls nieuws over, door de Duitschers ingevoerde nieuwigheden, bijv. over arbeidsdienst, landstand e.d., waarom noemt u zoo dikwijls namen van minderwaardige lieden als Goedewaagen, Van Genechten, Blokzijl, en geeft u verslag van hun propagandistischen rimram?

Natúúrlijk geven wij van dat alles verslag, en wel zoo volledig als ons maar mogelijk is, opdat onze lezers een zoo juist mogelijk beeld krijgen van hetgeen de bezetter (meest met behulp van het aanwezige stel landverraders) alledag bezig is in ons land te bekokstoven. Maar wij kunnen daarbij niet altijd en eenwig weer de bron, waaruit dit alles komt, ophalen; wij moeten er een beetje op kunnen rekenen, dat onze lezers, die die troebele nazi-bron kunnen kennen (omdat zij toch Hitler's methoden sinds welhaast tien jaar gevolgd hebben) zelf eraan zullen denken bij elk nieuws, dat wij geven: n.l. aan de bron: tyrannie.

Tyrannie is willekeur. Maar ook de willekeur kan niet geheel zonder hulp troepen regeeren. Zoo goed als de groote hervor-

mers, die de menschheid van tijd tot tijd voortbrengt, elk op zijn beurt een nieuwe wereld voorbereiden en instelden, kon ook de tyrann nooit op succes hopen, als hijzelf en zijn bentgenooten niet tenminste . . . den *schijn* wekten, dat ze iets nieuws brachten. Daaraan, aan het maken van schijn-hervormingen — dat weten we toch allen — is het nazidom bezig. Zij doen daarbij of zij iets goeds voor de menschheid brengen. Nu zijn Hitler plus Seyss-Inquart plus Mussert en zijn kameraden (en kameradskes!) ten slotte te weinig in aantal om een volk eronder te houden. Wat ligt dus op hun weg? Een deel domkoppen en belangzuchtigen uit het volk door

schijn-hervormingen naar zich toe te trekken. Volgens een eigen program? Zij hebben geen program. Dus volgens een nageaapt en daardoor verdraaid program van een ander. Wat Hitler met zijn arbeidsdienst, zijn landstand enz. voorheeft, is niets anders dan een klein deel der socialistische idealen te *misbruiken* als de lijm op den lijmstok voor de vogelvangst.

Het is geen wonder, dat onze medestrijder de Unie der "Socialistische" Sovjet-Republieken met zulk een fanatieke kracht op de Duitschers inslaat en toch tegelijkertijd bij monde van Stalin verklaart, dat de strijd "niet gericht is tegen het Duitsche volk zelf". De Russen

strijden, zeer zeker, om hun vaderland te verdedigen, doch Sir Stafford Cripps heeft het duidelijk gezegd: zij doen het tevens om hun nieuwe socialistische maatschappij te verdedigen. En Hitler wil juist géén socialisme. Hitler, Mussert, van Genechten, en de heele bende willen uitbuiting, uitzuiging van heel het aardrond ten bate van hun militaire gezelschap onder een nieuwen Imperator: Hitler.

Wat hun voor den geest staat is niet een nieuwe maatschappij, die voor de "ontrechten" zou worden opgebouwd. Zij zoeken een herhaling tot stand te brengen van het afschuwelijke, gansch het aardrijk verslavende Romeinsche imperatorendom. Als Hitler winnen zou, zou hij de eerste Imperator zijn van een reeks nieuwe Nero's, Calligula's, enz. en het Christendom zou een kleine tweeduizend jaar geleden wat een aantal komende geslachten betreft voor niets uit den bloedigen baaierd van het Romeinsche keizerrijk zijn verzezen.

Dus, om op Nederland terug te komen: laat niemand buiten Nederland zoo dom zijn als die enkele arbeider of boer plus een paardekop, die binnen de Nederlandsche grenzen den quasi-socialistischen rimram van Blokzijl en consorten slikt. En het zijn er niet eens veel in Nederland. Laat ons gerust wezen! Eenige honderdtallen, die met hun "boerenleider" meeloopen, eenige zeer weinige menschen van talent of zelfs maar van een naam (of een naampje) in de steden, en dan die paar duizend, die als tooneelfiguranen telkens in andere zalen opduiken: de z.g. "enthousiaste massa's", waarmee Hilversum groot doet.

Laat ons eens en vooral tot de enkelingen onder onze lezers, die, door verkeerde voorzichtigheid gedreven, iets schenen te voelen voor des struisvogels politiek, dit mogen zeggen: Laat ons toch nooit één oogeblik vergeten, dat hetgeen in Nederland door nazi's wordt gebracht *altijd* op een toekomstige wereld van geweld en tyrannie gericht is.

En dat wij allen gezamenlijk slechts één plicht hebben en één program: den tyrann te vernietigen. Te vernietigen door hem eerst goed te kennen en dan te treffen, waar hij het meest te treffen is.

DE VIJAND WORDT VERJAAGD, HET VADERLAND GERED!

. . . de oorlog, buiten 't geen hij sloopt door kruit en lood, Belet vooruit te gaan, baart stilstand, dat is dood.
Wie, die niet duizendwerf en nog eens duizend werven, Voor oorlog vrede koos, als leven boven sterven,
Die niet den vrede mint, als 't bloeiend maagdelijn, En d'oorlog niet verfoeit als doodlijkst venijn?
En toch, toch kan het zijn, dat we allen zonder vreezen, Vol geestdrift jubelen: ja, laat het oorlog wezen!
Wanneer ons al het heil, dat vrede bieden kan, Ontzegd wordt door de macht van een uitheemsch tiran,
Die 't land besturen doet door trotsche vreemdelingen, En 't volk niet leiden kan en daarom tracht te dwingen,
Niet eens in staat de taal genoegzaam te verstaan; Wanneer oprechte trouw schier is te loor gegaan;
Door lafheid, voortgeteeld uit slaafsch en angstig vreezen. Als men, onschuldig, toch niet veilig waant te wezen,
En ontevreden met den jammerlijken staat Des volks, niet klagen durft, beducht voor snoed verraad,
Wanneer men eigen taal door vreemde ziet verdrongen, Der vaders heldenroem door niemand wordt bezongen,
De kloeke jonglinschap het kostelijkste bloed Voor vreemde heerschappij op 't slagveld offeren moet
Om, tegen wil en dank, ook andren de onderdanen Te maken van den vorst, wiens bloedige oorlogsvanen
Men slechts met weerzin volgt; wanneer de geest niet vrij Zich meer ontwikkelen mag, en van die slavernij
Alleen het stout geweld in staat is te bevrijden;
Dan is de vrede een schande, en is het plicht te strijden,
Dan kent men rust noch duur; men roemt geen vrede meer, Maar werpt de kluisters af, en grijpt het krijgsgeweer;
Dan wordt, wie 't minste vreest, het allermeest geprezen, En klinkt de woeste leus: Ja, laat het oorlog wezen!
"Bevrijding van het land!" zoo was de leus van allen,
"Met onbezweken moed den vreemdling alevallen,
"En van den grond verjaagd, die door der vaders moed
"Na tachtig jaren strijden ten koste van hun bloed
"Was vrijgemaakt!" Zoo klonk de kreet van alle zijden,
En ieder bood zich aan voor 't vaderland te strijden.
Ter zege wenkt de opnieuw ontplooidde oranjevaan,
Het taale kalfsveld dreunt van 't roffend trommelslaan,
Vermoeienis noch koude ontziet men; doodsgereven Veracht men, ieder haast zich in 't gelid te scharen,
't Geschut wordt opgericht, het krijgswaard wordt gewet,
De vijand wordt verjaagd, het vaderland gered!

J. te Winkel

Bovenstaand gedicht—wij geven een fragment—werd in het jaar 1927 onder de nagelaten papieren van Prof. dr. Jan te Winkel gevonden. Het is gedateerd 21 Nov. 1863. De jonge te Winkel, die later gedurende een reeks van jaren de invloedrijkste hoogleraar in het Nederlandsch zou zijn in ons vaderland, was toen 16 jaar oud. . .

Wanneer ge in Holland verkouden waart of wanneer ge voelde dat ge verkouden dreigde te worden schreef Uw dokter U

ORGAKININE TABLETTEN

VOOR

gij kunt die
thans ook hier
krijgen van

ORGANON

LABORATORIES LIMITED

Brettenham House, Lancaster
Place, London, W.C.2

Vraagt Uwen chemist
deze tabletten

Tel.: Temple Bar 1931

Meten met twee maten

★ Dank zij den vrederechter krijgen we
menigen kijk op het alledagsleven in bezet
gebied

VOOR DEN vrederechter te Utrecht, mr. van Vloten, zijn onlangs twee zaken voorgekomen, waarbij weer eens duidelijk gebleken is, hoezeer deze nationaal-socialistische rechters met twee maten meten. In beide gevallen waren het N.S.B.'ers, die boos waren geworden, omdat een andersdenkend landgenoot hen op de een of andere wijze ergerde.

In het eerste geval was het een volwassen N.S.B.-hater, die op zijn fiets zittend een liedje zong, waarin het populaire refrein voorkomt: "Jij N.S.B.-er, jij hebt je land verraden". Een N.S.B.-er, die dat hoorde, kwam woedend het erf afloopen, pakte de fiets van den zanger beet en schreeuwde, dat zulk een gezang niet te pas kwam. Maar de wielrijder "nam" het niet dat iemand, wie ook, hem van de fiets trok (wat inderdaad had plaats gehad), met het gevolg, dat de N.S.B.-er, mitsgaders diens echtgenoot, die haar man te hulp wilde komen, beiden een flink pak slaag incasseerden. "Zéér ernstig feit," zei de vrederechter, en—althoewel de N.S.B.-hater op

het moment der "gedachtenwisseling" niet al te nuchter was geweest: vier maanden gevangenisstraf wegens mishandeling...

Het tweede geval speelde zich af op den verjaardag van Prins Bernhard en wel in dat deel van Utrecht, dat Tuindorp heet. Het was dien dag, aldus werd voor den rechter verklaard, zeer rumoerig in Tuindorp. Verschillende bewoners hadden een witten anjer voor de ramen staan, kinderen reden op met Unie-plaatjes versierde fietsen door de straten, kortom, tal van personen gaven vreugdevol te kennen, dat het dien dag een dag van bijzondere betekenis was. De N.S.B.-"instanties" waren van een en ander op de hoogte gesteld, en men had dan ook van die zijde besloten, eens poolshoogte te nemen in dat recalcitrante Tuindorp.

De komst der N.S.B.'ers werd natuurlijk aanleiding tot nog grooter onrust. Er kwamen nu hoe langer hoe meer mensen de straat op, en het werd een feest van jewelste. Iemand in de uniform van de N.S.B. (geen W.A.-man) werd op een gegeven moment zóó boos, dat hij de fiets van een 21-jarigen man vastgreep, een fiets van boven tot onder volgeplakt met Unie-plaatjes, terwijl er ook nog een roos op het stuur was vastgemaakt. Voordat hij wist, wat er gebeurde, was de verraste fietser, die het zoo goed met Nederland voorhad, het voorwerp van mishandeling door den N.S.B.-er: hij kreeg o.a. een slag op zijn hoofd.

"Zeér onbehoorlijk optreden van iemand, die geen W.A.-man is," zei de vrederechter (als de N.S.B.-er ook W.A.-man was geweest, zou van Vloten het wel in orde gevonden hebben): 15 gulden boete...

De eerste mishandeling (door een niet-N.S.B.-er): 4 maanden zitten. De tweede (door een N.S.B.-er): 15 gulden boete.

Conflict tusschen W.A. en politie

ER IS MEER nieuws over de conflicten die het vorige jaar door de W.A. in den Haag geschapen werden. Zij werden wereldkundig dank zij een zaak, die dezer dagen voor het vrederechtshof in de Residentie behandeld werd. Het ging over een conflict, dat op 13 Februari 1941 tusschen het W.A.-vendel Peter Ton en de Haagse politie op den hoek van Rembrandt- en Teniersstraat had plaatsgevonden, waarbij de ex-agent van Reenen een schot had gelost op een W.A.-man, die naar zijn bewering een burger aan het mishandelen was. Volgens de lezing van de W.A. werd het Vendel uit

ONZE EEREGALERIJ

Zes Nederlanders ter dood gebracht

IN de Nederlandsche dagbladen van 11 Februari komt een mededeeling voor van het bureau van den bevelhebber der weermacht in Nederland, waarin vermeld wordt, dat vier Nederlanders op den tweeden Februari 1942 een overval op een Duitsch soldaat hebben gepleegd, waarbij deze werd doodgestoken. Twee der daders werden ter dood veroordeeld, welk vonnis door den kogel plaats vond, terwijl beide anderen tot langdurige tuchthuisstraffen veroordeeld werden. Bovendien, aldus dit officiele weermacht-bulletin, werd een communistische agitator gefusilleerd, die evenals de vorigen door een Duitsche rechtbank ter dood veroordeeld was.

In de Nederlandsche dagbladen van 14 Februari komt het volgende bericht voor:

"Een Duitsche krijgsmacht heeft twee Nederlanders wegens spionage en twee andere wegens begunstiging van den vijand en verboden wapenbezit ter dood veroordeeld. De vonnissen zijn met den kogel voltrokken."

★

Hoogleraren gearresteerd

Een week of drie, vier geleden zijn eenige professoren van de universiteit van Amsterdam gearresteerd. Onder hen bevonden zich, naar wij weten:

Mr. H. R. Hoetink, faculteit der rechtswetenschappen,

Dr. J. M. Romein, faculteit der letteren en wijsbegeerte (geschiedenis),

"Dr. Heringer" (dit kan moeilijk iemand anders zijn dan Dr. G. C. Heringa), faculteit der geneeskunde.

De studenten stonden op het punt, als antwoord op deze arrestaties tot staking over te gaan, deden het echter niet, omdat de bezetter de heele Universiteit voor langen tijd zou hebben gesloten.

★

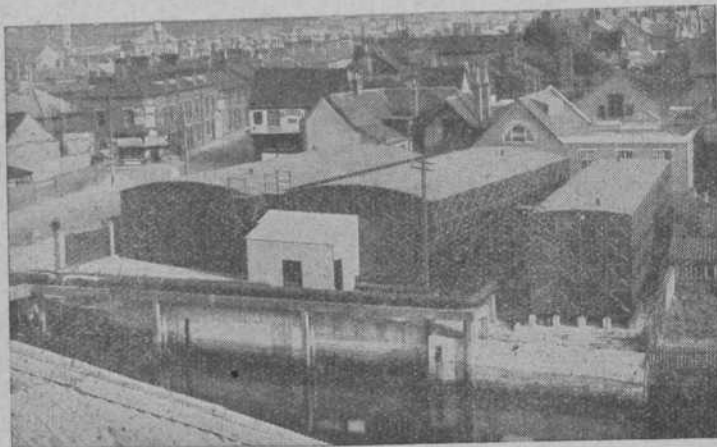
500 bij wijze van représaille

In een gevangenenkamp bij Amersfoort zitten op het oogenblik 500 Nederlanders opgesloten. Al deze mensen zijn opgepakt bij wijze van représaille, omdat in huizen van N.S.B.-ers tijdbommen gevonden zijn. Het is ons niet bekend wie onder deze gevangenen zich bevinden. Maar wij begrijpen, te doen te hebben met 500 goede Nederlanders.

de huizen lastig gevallen en waren er ook burgers met hamers, bijlen, en zelfs met karwatsen die op straat ageerden. Voorts zouden de burgers hebben geroepen: "We zullen de W.A. doodslaan!"

Als wij probeeren uit de getuigenverklaringen het gebeurde

SALUUT AAN ALLE
VRIJE NEDERLANDERS
VAN EEN BRITSCH
INDUSTRIE

No. 3.—Een blik op de opslagplaatsen, waar miljoenen kilo's melasse—een onbewerkte suikerstroop—klaar liggen om later als voedingsbodem voor de gist te dienen.

BRITISH FERMENTATION PRODUCTS LTD.

Londen, Ipswich en agentschappen in alle deelen van het land

De fabrikanten van

CHIEFTAIN GIST, CHIEFTAIN Ei-vervangingsmiddel, CHIEFTAIN zoete en pikante beschuitjes, en andere Chieftain producten voor het publiek, den bakker en den levensmiddelenfabrikant.

Wie kent Spakenburg niet; het stille, mooie, oude visschersdorpje aan de ten doode gedoemde Zuiderzee? Dit is de visschershaven van Spakenburg, waar de visschers net bezig zijn hun tjalken schoon te maken. Nu Nederland meer visch noodig heeft dan ooit, zal het in Spakenburg drukker zijn dan wij het in vreedstijd hebben gekend

NEDERLAND ZAL HERRIJZEN

te reconstrueeren, dan komen wij tot ongeveer het volgende.

Den dag, vóór het handgemeen, waren W.A.-mannen de Rembrandstraat ingelopen en hadden er, tuk op provocatie als zij krachtens hun roeping zijn, verscheidene ruiten ingeworpen. Dit had begrijpelijkerwijze de bewoners ten zeerste geprikkeld. Toen dan ook den volgende dag de haantjes-de-voorst van de N.S.B. dezelfde straat binnenwandelden, vlogen eenige opmerkingen door de lucht. De W.A. was als altijd gewapend, toevallig niet met schietwapenen, zij hadden schermdegens, sabels, dolken en stokken bij zich.

Hoe begon de strijd? Volgens den W.A.-man Kiewit, degene die door het schot van Van Reenen getroffen is, zou een burger met een hamer hebben bedreigd. Direct daarop of althans zeer spoedig na deze bedreiging door één enkel burger zijn acht of tien der 35 aanwezige W.A.-mannen op dezen of op een anderen burger losgestormd, hebben hem neergeslagen en mishandeld. Het was toen, dat agenten van politie kwamen opdagen. Zij begonnen als echte Nederlanders den mishandelenden Nederlander te ontzetten. Volgens hun verklaring hebben zij daarop met waarschuwingsschoten in de lucht geroeagd, toen de 35 zoogenoemde Nederlanders met opgeheven sabels, enz., op hen losstormden.

De fungeerend procureur-

generaal mr. Hoekstra eischte ondanks het feit, dat de betrokken politie-agent op de beenen van den W.A.-man gericht had, zoodat het niet zijn bedoeling kon zijn geweest, ernstig letsel toe te brengen, tegen den agent, die naar normale begrippen op zeer voorzichtige wijze zijn plicht had gedaan, 14 dagen hechtenis.

Bravo, bisschoppen en geestelijkheid!

DE HAAGSCHE vrederechter mr. Sluyters heeft tijdens een rechtszitting te 's Gravenhage verklaard, dat hij op een der bijeenkomsten van vrederechters de vraag had gesteld, of het zijn collega's ook was opgevallen, dat er vooral veel katholieken schuilen onder degenen, die N.S.B.-ers voor landverraders uitmaken, waarop de andere vrederechters bevestigend hadden geantwoord. Sluyters noemde dit "een zeer merkwaardig uitvloeisel van een bepaalde houding der katholieke geestelijkheid en van de zendbrieven der bisschoppen".

* Moeilijkheden der volkshuishouding

Gaslooze uren

MEN IS IN Nederland moeten overgaan tot de invoering van gaslooze uren, waarvan officieel de "transportmoeilijk-

heden" de oorzaak zouden zijn. Deze gaslooze uren strekken zich uit van 3 tot 5 uur nam. en van 9 uur nam. tot 6 uur voormiddag.

Behalve ongerief is hierdoor ook een groot gevaar voor ontploffingen ontstaan, aangezien zij, die zich strikt aan de verordeningen gehouden hebben en dus op de aangegeven uren de hoofdkraan afsloten later vergaten het "waakvlammetje" van den badgeyser weer aan te steken, waardoor een mengsel van gas en lucht ontstond, dat tot ernstige ontploffingen aanleiding heeft gegeven.

Aardappelennood

IN DE NEDERLANDSCHE dagbladen wordt officieel medegedeeld, dat men onder de "heerschende zeer moeilijke omstandigheden" voort zal gaan met het putten van aardappelen uit den wintervoorraad, waarmee men reeds 4 of 5 weken bezig was. Zooals wij reeds eerder hebben gemeld zijn deze voorraden voor het grootste deel bevroren.

Voorts wordt medegedeeld, dat in het tijdvak van 8 tot en met 21 Februari het rantsoen aardappelen verminderd zal worden: elkeen zal in die veertien dagen niet meer dan 1½ kg aardappelen volgens rantsoen ontvangen. Blijkbaar wil men op deze wijze bevorderen, dat de Nederlandsche bevolking den eigen voorraad ingekuild, en ook alle-

maal bevroren aardappels eerst aanspreekt.

Aankoop van warmbloedhengsten

NU ER DOOR gebrek aan benzine en rubber meer vraag bestaat naar de één pk als trekkraft, is de paardenfokkerij weer op den voorgrond getreden. Op de jaarlijksche hengstenkeuringen te Oldenburg en Aurich (Oost-Friesland) zijn dan ook tal van exemplaren voor Nederlandsche rekening aangekocht. Aankopen werden o.m. gedaan door D. E. Mellema uit Finsterwolde, die ook vóór den oorlog een onzer voornaamste importeurs was op dit gebied, door de hengstenvereniging Grijskerk, de gebroeders Dijk te Zwolle, Van 't Oever te Kampereiland, H. Bolt te Groningen, J. Poelstra en J. Snoek te Almkerk, en door de hengstenvereniging Haarlemmermeer. De prijzen der hengsten varieerden tusschen 40.000 en 50.000 mark per paard.

De groote koude had ook zijn vóór

DE FELLE koude, die in Nederland heerschte, heeft ook een voordeel opgeleverd. Wij lezen althans in de Nederlandsche dagbladen, dat men in verband met de buitengewone weersomstandigheden ook de leden van den Nederlandschen Arbeidsdienst met onbepaald verlof naar huis heeft moeten sturen.

NEERLANDS LEVENSBESEF VERDIEPT ZICH

★ Er wordt meer dan ooit gelezen

Wat het Nederlandsche volk leest

MEN KENT reeds het beeld van het Nederlandsche gezin in dezen winter: allen verzameld in een kamer, aangezien de brandstoffschaarste daartoe noopt. Daar studeert de zoon, die nog op de H.B.S. is, zijn wiskunde, gehinderd door zijn jonger zusje, dat haar rijtje vreemde woordjes, die helaas maar al te vaak Deutsche woordjes zullen zijn, niet anders in haar kleine bol gestampt krijgt dan wanneer ze deze voor zich uit kan murmelen. Intusschen heeft moeder de vrouw behoefte aan een babbeltje wijl ze den geheelen dag geen aanspraak heeft gehad, en het spreekt wel van zelf, dat vader zijn commentaar op de nieuwsberichten wenscht te lanceeren.

Maar, hoe het ook zij, Nederland leest en studeert véél tegenwoordig (meer dan ooit tevoren) ook al omdat men 's avonds vrijwel niet anders doen kan.

De cijfers van een openbare leesbibliotheek in Amsterdam geven een antwoord op de vraag, wat er dan zoo al gelezen en gestudeerd wordt in bezet gebied. Aan de spits der uitgeleende studieboeken staat de techniek, waarvoor de belangstelling meer dan verdubbeld is. Zeer geliefd is verder de rubriek land- en volkenkunde. Men kan niet reizen, dus leest men korte berichten over andere landen en wil zoo blijkbaar de leemten aanvullen door studie-lectuur. Sociale wetenschappen mogen zich ook in een groote belangstelling verheugen, evenals de vaderlandsche en de algemeene geschiedenis. Het publiek wil dieper doordringen in hetgeen er binnen en buiten ons vaderland vroeger gebeurde o.a. om beter te begrijpen wat nu gebeurt. Ook het aantal uitgeleende boeken in vreemde talen is sterk gestegen. Studiewerken over kunst worden thans tweemaal zooveel uitgeleend als bijv. twee jaar geleden.

De geschiedenis onzer letterkunde wordt evenmin verwaarloosd, netzoo min als de letterkunde zelf, met name leest men zeer veel gedichten. In het algemeen kan men zeggen, dat een drang naar kennis ons volk bezielt en dat de menschen verwonderlijk goed weten, wát zij willen lezen of bestudeeren. Studies, die eertijds niet beëindigd konden worden, vinden nu haar voltooiing. Men schroomt ook niet voor geestelijke inspanning. Dat is te zien uit de godsdienstige lectuur, die bestudeerd

wordt. Er is een uitgesproken voorkeur voor die religieuze en wijsgeerige werken, die verder gaan dan stichtelijkheid. Nederland is bezig een stevigen schat van gevarieerde kennis te vergaren.

Protestantsche roman

BIJ DE UITGEVERIJ "De Tijdstroom" te Lochem is een boek verschenen van den jongen Protestantschen schrijver Sjoerd Leiber, getiteld "Johannes Wezeman of de Eenzaamheid over een huis".

Volgens Roel Houwink behandelt deze roman eenzelfde thema als reeds eerder door verschillende jonge auteurs uit het Christelijk kamp is beschreven. Wij noemen er enkele van: Van Rijndorp in zijn "Eldert Holler", Van Eerbeek in zijn "Gesloten Grenzen", De Bruyn in "Wat Blijft", Van Randwijk in zijn "Een Zoon begraaft zijn Vader", zij allen geven de verhouding weer van een ouden vader en een zoon, die zich tracht te ontworstelen aan de vaak bekrompen sfeer van het ouderlijk huis.

Dit houdt echter niet in, dat de personen ook los raken van het oud vaderlijk geloof. Integendeel. Zoowel de auteurs als de romanhelden blijven het Protestantsche geloof trouw. En dit geloof is de hechte band, die de jongere schrijvers uit dit kamp tezamen houdt.

"Johannes Wezeman" is geschreven door een jong auteur. Hoewel Houwink verschillende tekortkomingen in de schrijftuur aanwijst (o.a. germanismen) en een tekort aan ambachtelijke schrijverstucht constateert, is hij van meening, dat dit boek een prijzenswaardig debuut is van een veelbelovend schrijver.

De plichten van den student

GOEDEWAAGEN heeft in de aula der Gemeente-Universiteit van Amsterdam voor het nat.-soc. Studentenfront een rede gehouden over "Universiteit, volksgemeenschap en wetenschap", waarbij hij begon met een citaat uit een in 1937 door prof. Hoetink gehouden rede, waarin deze verkondigde, dat "volkomen vernietiging der wetenschappelijke critiek en objectiviteit het doel is van de in het Derde Rijk heersche machts", waarop Goedewaagen nijdig opmerkte, dat het tegen de bierkaai van professorale zelfingenomenheid kwalijk vechten is.

Onze gedemocratiseerde universiteit was, zoo zeide de eigenlijk door zichzelf benoemde professor, versplinterd naar confesies en met haar studentenorganisatie losgeraakt van het bloedwarme lichaam der volksgemeenschap. Alleen de intellectuele vorming gold er als maatschap.

Een reactie op het specialisatendom was thans de herleving der wijsbegeerte.

Ik meen, aldus Goedewaagen, dat men bij den opbouw eener universiteit in nieuwen geest met deze wetenschappen terdege rekening zal moeten houden. Ik bedoel met een wijsbegeerte, zooals het Duitsche idealisme dit begrepen heeft en van Kant tot en met Hegel heeft verwezenlijkt.

De liberale student voelde zich, evenals de kunstenaar, romantisch van de kille maatschappij vervreemd, de nieuwe student van heden heeft verantwoordelijkheidsbesef en weet zich in zijn volk geborgen. De student van morgen zal een élite van karakter, lichaam en intellect

Door de hevige koude gedurende den winter zijn op vele plaatsen in Nederland de waterleidingen bevroren. In verscheidene gemeenten is men er toe overgegaan met tankwagens de bewoners van het onmisbare water te voorzien. Met emmers wordt het afgehaald.

ESC
DRAAIBOREN

TRADE MARK

ENGLISH STEEL
CORPORATION
LIMITED
MANCHESTER
ENGLAND

De belangstelling voor tooneel is in het bezette Nederland enorm gestegen. Op het oogenblik wordt "Romeo en Julia" van Shakespeare opgevoerd in Den Haag, waarvan men hierboven een scene ziet met Paul Steenberg als Romeo en Caro van Eyk als Julia.

zijn en zich daar ook van bewust zijn. Student zijn zal meer een plicht dan een recht worden. Student zijn zal morgen een zaak zijn, die van boven af, met het oog op het geheel der volksgemeenschap wordt beslist. Zoo zal ook de docent van straks "gebonden zijn naar twee kanten, naar die der gemeenschap en naar die der wetenschap".

Gebonden zijn zij nu inderdaad, en voorzoover zij zich niet laten binden gaan zij de gevangenis in (zie de arrestatie der drie professoren elders in dit blad).

Dr. R. A. KOLLEWIJN

★ De vader van de nieuwe spelling

Het jonge geslacht heeft al geen kennis meer van den strijd, die rondom Kolléwijn heeft gewoed. De Geschiedenis, die wel eens voor de eerlijkste der Muzen is aangezien, schenkt al te vaak een reputatie aan wie er geen verdiend heeft,

noemt Amerika naar Amerigo Vespucci en de nieuwe spelling naar den oudminister Marchant, die de Kolléwijn-spelling met kleine wijzigingen invoerde. De kinderen kennen alleen een "Marchant-spelling," en toch is Kolléwijn de vader en de onvermoeibare strijder geweest voor de nieuwe, die hun van zooveel hoofdbrekens heeft verlost!

Roeland Anthonie Kolléwijn werd op 30 Mrt. 1857 geboren, is directeur geweest van een H.B.S. te Amsterdam, maar hij was ook nog wat anders. Kolléwijn had reeds jong in Amsterdamsche wetenschappelijke kringen een naam als taalgeleerde, en ook heeft hij—het meest bekend onder het pseudoniem Brandt van Doorne—de aandacht van velen geboid door zijn tooneelstukken. Weinigen, die evenals hij geen politieke loopbaan volgden, zijn zoozeer het middelpunt geweest van fellen aanval en ongebreidelde spot als deze hervormer van de spelling De Vries en Te Winkel! Ieder, die zich die lange jaren van strijd herinnert, kan getuigen, dat Kolléwijn zelf steeds met de grootst mogelijke eerlijkheid en opgewektheid zijn bestrijders van antwoord diende. Hij was een geestesaristocraat, die het liefst met vriendelijke ironie een tegenstander bestreed. Maar hij was strijdbaar. Als de nieuwe spelling ons volkten deelde althans—heeft veroverd, zoo is het zijn werk geweest.

Uitwisseling van Ned. en Deutsche jongens en meisjes

NAAR DE Landstandspersdienst publiceert is men bezig, de uitwisseling van onze arbeidende jongens en meisjes met Deutsche ernstig voor te bereiden. Het is de bedoeling de daartoe aan te wijzen Deutsche en Nederlandsche jeugd eerst gedurende een week "in een der mooiste

Nederlandsche streken" samen te brengen voor de kennismaking met elkaars personen en werkwijzen. De uitwisseling geschiedt, zoo wordt althans meegedeeld, "om de jeugd andere werkwijzen, methoden en machines te leeren." De Nederlandsche jongens en meisjes krijgen in Duitschland een zakgeld. Van alles wordt door den overweldiger gedaan om de Nederlandsche jeugd te winnen, maar er is meer dan genoeg, dat die jeugd afgrijzen doet behouden van den moordeenaar van haar land.

Geen namen van levende leden van het Huis van Oranje meer voor straten, wegen, enz.

ER IS EEN verordening uitgevaardigd, waarbij het over heel Nederland verboden wordt, namen van levende leden van het Huis van Oranje te gebruiken voor het benoemen van straten, wegen, pleinen, parken, gebouwen, scholen enz. Voor Wilhelminaplein of Julianaschool moet dus iets anders komen: een nieuwe naam, en al die naamsveranderingen "moeten onmiddellijk worden aangebracht".

Vitamine-tabletten voor kinderen

IN DE TWEEDE helft van October 1941 is de eerste zending vitamine D tabletten naar de betrokken burgermeesters gestuurd ter uitreiking aan kinderen van 3 maanden tot 3 jaar. Deze tabletten werden door de burgemeesters weer gedistribueerd over de consultatiebureaux voor zuigelingen, waar als regel Groene en Wit-Gele Kruisusters beschikbaar waren voor de distributie aan de kinderen.

Men neemt aan, aldus lezen wij in de Nederlandsche dagbladen, dat meer dan de helft der kinderen, die daarvoor in aanmerking kwamen, ook tabletten ontvangen hebben. Deze tabletten waren in hoofdzaak bestemd om rachitis te

GERARD & WEBB, LTD.

Dir: G. W. NYSSSEN

Hollandsche Dameskapper met internationale ervaring

MANICURE HAARVERVEN PERMANENT

118 Bakerstreet, London, W.1

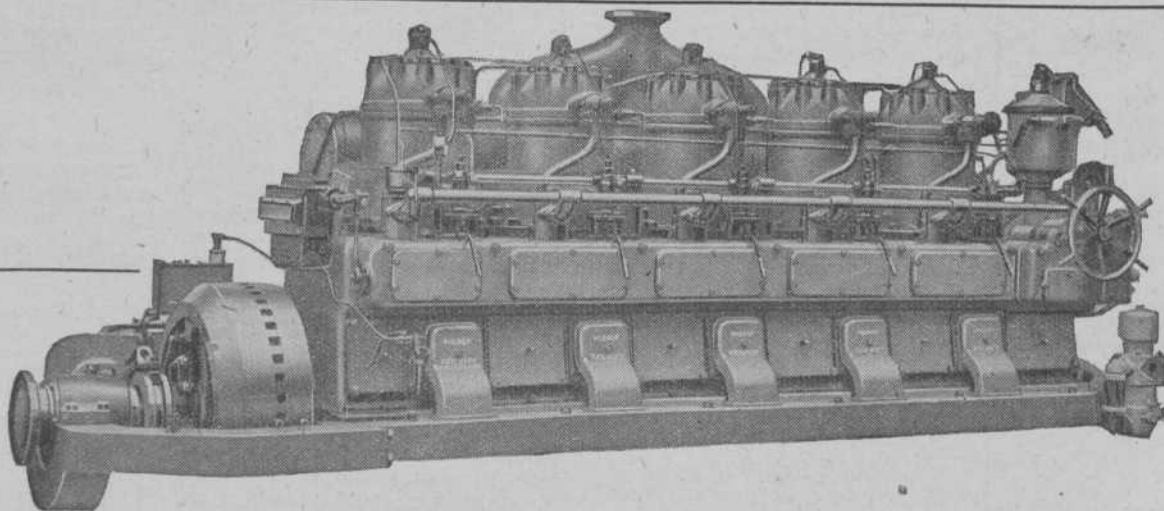
(vlak bij Bakerstreet Station)
Tel.: Welbeck 3363

voorkomen. Komt rachitis na het derde jaar nog een enkel keer voor, zoo kan de ziekte, zeggen althans de Ned. kranten, met een groote hoeveelheid vitamine-tabletten alsnog met succes bestreden worden. Het ligt in de bedoeling, met de verstrekking der tabletten door te gaan tot en met de maand April.

Deze actie voor vitaminen-verstrekking aan kleine kinderen gaat uit van onze eigen Nederlandsche instellingen binnen het thans bezet gebied.

"Jood, verdwij!"

OP HET WEGDEK juist vóór de villa van een zekeren heer Brandsma aan den Dolderschen weg in Den Dolder stond met groote letters geschreven: "Jood, verdwij!" De heer Brandsma gaf een schildersjongen opdracht, de verf te verwijderen, waarop echter een opzichter van den Arbeidsdienst, die juist passeerde, het met den schildersjongen danig aan den stok kreeg. Uit een en ander onstond een woordenwisseling met den heer Brandsma, die tenslotte den opzichter een klap gaf, waarvoor hij zich thans voor den vrederechter had te verantwoorden. Toen evenwel bleek, dat deze heer B. geen Jood is, met een Deutsche vrouw getrouwd is, en ook nog vooraf heel organisatorisch (!) met den Ortskommandant overleg gepleegd had, werd onmiddellijk ontslag van rechtsvervolging gelast!

Betrouwbaarheid • Eenvoud • Zuinigheid

zijn kenmerkende eigenschappen van den Nederlander.

Wij zijn er trotsch op, onze producten dezelfde eigenschappen te kunnen toeschrijven.

H. WIDDOP & CO. LTD. KEIGHLEY • ENGLAND

Fabrikanten van langzaam loopende ruwolie motoren van 5 tot 500 Pk. voor Groote vaart, Kleine vaart, Binnenvaart en stationaire doeleinden.

★ Laatste Nieuws

Eerste Hervormde academiedienst

DE KERKERAAD der Ned. Herv. gemeente te Amsterdam heeft op voorstel van dr. J. Koopmans besloten een serie samenkomsten voor studenten te houden. Na overleg met dr. J. D. Dozy, doopsgezind predikant, en ds. E. L. Smelik, gereformeerd predikant in hersteld verband, die reeds in dezelfde richting werkzaam waren, is op 26 Januari in het kerkgebouw der Waalsche gemeente aan de Keizersgracht een academiedienst gehouden ter inleiding der studentensamenkomsten. Aanwezig waren de professoren van Arkel, Deelman en Jansen, hoogleraren der Universiteit van Amsterdam. Dr. K. H. Miskotte, Ned. Herv. predikant te Amsterdam, zeide in deze bijeenkomst, dat de serie korte diensten voor studenten bedoeld was om in het leven der studenten rijkdom en diepte van bezinning te brengen. De universiteit, zoo zeide hij, brengt niet de wijsheid Gods en heeft ook niet de pretentie zulks te doen, en daarom is er voor de studenten reden te meer die elders te zoeken, terwille van hen zelf, van de universiteit en van ons volk.

Alles wordt uitgeplozen . . .

ER ZIJN VRIJ veel fabrieken, zoowel in het Zuiden als in het Oosten van ons land, die zich op de textielfabricage toelagen. Vrijwel al deze fabrieken hebben zich in den uitersten nood aan de eenige stroohalm vastgegrepen, die er nog was: aan de afvalstoffen. In deze textielfabrieken kan men van alles gebruiken, oude pakken, die geheel uitgepluisd worden, gebruikte viltten hoeden, waaruit de wol gedistilleerd wordt, en zelfs corsetten, waarvan de stof voor nieuwe doeleinden gebruikt kan worden.

Uit den aard der zaak zijn de vezels der oude stoffen er door slijtage niet beter op geworden en er zijn kunstzijde, melkwol en continugarens voor nodig, om weer een bruikbare stof te weven. Een bruikbare stof. En dat is al heel wat, vooral, wanneer die stof dan ook nog "oogt", zooals de vakterm luidt. Voorts is het onmogelijk een degelijke kwaliteit te produceren, vooral ook, omdat de kunstzijde, die er in verwerkt wordt, bij nat worden aan kracht inboet. Maar, wie durft er tegenwoordig in Nederland nog eischen stellen?

Geen fusie met N.S.B. zegt van Rappard

OP WOENSDAG 27 Januari plaatste de N.R.Crt. een hoofdartikel, waarin met buitengewoon veel ophef nog eens den nadruk gelegd werd op het opgaan van de N.S.A.P., de partij van dr. van Rappard, in de N.S.B. In de editie van 28 Januari evenwel wordt medegedeeld, dat er naar aanleiding van de ledenvergadering der N.S.A.P. in Den Haag, waar besloten werd zich onder de leiding van Mussert te scharen, "onjuiste voorstellingen" in de pers verschenen zijn. Dr. van Rappard heeft zich, aldus wordt verklaard, wel solidair verklaard met de beginselen van de N.S.B. en met haar politiek, weshalve hij op Zaterdag 24 Januari de leden van de vroegere N.S.A.P. ertoe opwekte, zich onder de leiding van Mussert te stellen, maar geenszins betekende dit volgens den stichter dezer N.S.A.P., dat er een fusie tusschen N.S.A.P. en N.S.B. zou hebben plaats gehad! De roerige Van Rappard houdt dus een slag om den arm. Onder eierzuchtelingen . . .

Begravenis mr. H. J. Dijkmeester

OP 5 FEBRUARI is onder groote belangstelling het stoffelijke overschot van mr. H. J. Dijkmeester, oud-commissaris der Koningin in de provincie Zeeland, op Oud-Eik en Duinen ten grave gedragen. Onder meer waren tegenwoordig: jhr. mr. O. Six, sec. gen. van het departement van Koloniën, oud-minister J. A. N. Patijn, jhr. mr. C. Feith, oud-

secretaris-generaal van het departement van Onderwijs, jhr. W. Röell, gep. luit.-generaal, mr. W. J. baron van Lynden, jhr. A. F. C. de Casembroot, lid van Ged. Staten van Zeeland, C. A. van Woelderens, burgemeester van Vlissingen, mr. J. Linthorst Homan, oud-commissaris der provincie Groningen, prof. ir. C. L. van der Bilt, wnd.-burgemeester van Den Haag, prof. dr. C. F. A. van Dam, namens het genootschap Spanje-Spaansch Amerika, jhr. H. J. Repelaer van Driel en jhr. mr. A. K. C. de Brauw.

Ds. Michelin Moreau, dan de oudste zoon, en nog een zoon van den overledene, ds. H. J. Dijkmeester, herdachten diens werkzaam leven en diens verdiensten voor het vaderland en voor de Waalsche gemeente.

GEMENGDE BERICHTEN

Slechts enkele dagen na den dood van haar man, den bekenden operazanger Désiré Pauwels, is ook mevrouw Pauwels-Caesar overleden. Zij werd op 2 Februari door een hartverlamming getroffen.

Het was de politie opgevallen, dat er de laatste dagen zooveel in den drooggelegden polder bij Lemmer "boven hun bier waren", hetgeen nog vreemder was, omdat daar geen enkel café is. Men vond tenslotte de oplossing van dit probleem: men vond namelijk een vat met 650 l. wijn, dat op 7 km van Lemmer lag en afkomstig was van een in 1935 gezonken boot der Groninger-Lemmer Stoombootmaatschappij.

Te Bergen zijn twee Ned. records schaatsenrijden verbeterd: de hardrijder P. Keizer bracht het Ned. record 3000 m, dat op naam stond van dr. ir. van der Scheer, op 5 min. 14,9 sec., terwijl de Ned. kampioen Buyen het op zijn naam staande record 1500 m op 2 min. 31,4 sec. bracht.

De "wolf van Etten", die in den omtrek van Etten-Leur ruim 200 konijnen en een 40-tal schapen had doodgebeten, is door de politie onschadelijk gemaakt. Maar het was geen wolf, doch een wolfshond.

De zakkenrollers hebben thans in de stampvolle trams een voordeelig operatieterrein gevonden. Vooral in Amsterdam zijn tal van aangiften inzake diefstal van portefeilles en taschjes met geld binnengekomen. Een teeken van groter wordende armoede.

Een dievenbende, bestaande uit Utrechtsche schooljongens van 12 en 13 jaar, is tijdens een strooptocht in Hilversum gearresteerd. Ze waren in het bezit van limonade, sokken, toiletzeep, zakjes theesurrogat en roggebroden.

De N. V. Philips Gloeilampenfabriek te Eindhoven heeft het record, dat op naam van de Bataafsche stond, verbeterd door

277,800 gulden aan Winterhulp Nederland te . . . hebben moeten schenken. De Bataafsche had men voor fl.250.000 genoteerd.

De nieuwste wijziging in de Ned. Jachtwet: Onder schadelijk geëdierte worden verstaan: konijnen, vossen, bunzings, hermelijnen, wezels en verwilderde katten. Tot grofwild worden nu gerekend: moefflons, wilde zwijnen, fazanten, dassen, steenmarters, boommarters, zeehonden en otters, hetgeen beteekent, dat deze laatste nu door de wet beschermd worden.

Aan den heer G. W. A. van Laer is ontslag verleend als adviseur van den Ned. Schaatsenrijdersbond, hetgeen er op wijst dat de groep van diens felste tegenstanders, namelijk van Taconis c.s., de macht in handen gekregen heeft.

Vijf politieagenten van het posthuis Rijksmuseum te Amsterdam hebben, toen zij met de bewaking van een verlaten kantoorgebouw in de Honthorststraat belast werden, zich de volgende voorwerpen toeëigend: potlooden, een flesch inkt, een brievenweger, een bus petroleum, een boek, schrijfmachine-viltten, een babyweegschaal, pakjes tabak, speelgoed, een waschketel met toebehooren, een actetasch, een gasfornuis, een bureaulamp, een nietmachine, een inktstel, een pressepapier, een elektrische kachel, een wollen deken, een kinderbox en twee rijwielen . . . eisch 5 maanden tot een jaar.

De ophooging van het uitbreidingsplan "Bosch en Lommer" te Amsterdam is nu zoover gevorderd, dat een aanvang gemaakt kan worden met het aanleggen van volkstuinen langs den Ringspoorbaan.

Woudenberg heeft twee vertegenwoordigers van het N.V.V. in Duitschland, Rosengartner en Nysberg, aangesteld tot verbindingsmannen voor de Ned. arbeiders aldaar met het oog op de organisatie van cultuur en sport.

Spoedig zal heel Europa van sigaren verstoken zijn, aldus luidt een Duitsch radiobERICHT, aangezien Europa voornamelijk sigaretentabak levert en de ontbrekende sigarentabak niet meer ingevoerd kan worden.

De koude in Nederland heeft veel op haar geweten. Thans wordt medegedeeld, dat men zelfs er toe is moeten overgaan het Rijksmuseum te sluiten. Ook het museum Boymans in Rotterdam is om dezelfde reden gesloten.

Het heeft zoo hard gevoren in Nederland, dat alle ijsbrekers, die beschikbaar waren, namelijk 10 daartoe ingerichte sleepboten, de vaargeul naar het IJ moesten openhouden.

In een Hilversumsche reportage met een boer merkte de reporter op, dat hij varkens hoorde knorren en aan spek dacht. Hij zei: "Ik hoor de varkens knorren of misschien is het mijn eigen maag, die er mee begint."

FABRIKANTEN IMPORTEURS & EXPORTEURS

van eerste klasse
nieuw en "rebu it"
GEREEDSCHAPMACHINES

SOAG MACHINE TOOLS, LIMITED
LONDON 100, NEXON STREET, LAMBETH

Dochter-maatschappij

DOUGLAS MACHINERY CO., INC.
NEW YORK 160, BROADWAY

DAVIES TURNER & CO. Limited
Established 1870

Carrier House, 4 Lower
Belgrave Street, London, S.W.1
Tel. 5104

bevelen hun goed-georganiseerde import en export vervoerdiensten aan voor alle soorten van goederen, in het bijzonder voor meubelen in verhuishagens en eigen verpakking Filialen en agenten in alle groote havens.

Transport en verhuizingen in Londen en buiten Londen en vervoer van alle soorten goederen tusschen Londen en de provincie. Verpakking voor export en levering van kisten uit eigen kistenfabrieken.

Verzoeken beleeft uw verzoeken om inlichtingen te richten tot de Manager of the Continental and Overseas Department

ROBERT FISCHER

Overleden

Mr. C. A. J. Hartzfeld, Amsterdam, oud-kantonrechter te Amsterdam.

Dr. G. van Dorssen, 76, Voorburg, oud-dirigeerend officier van gezondheid 2e kl. K.N.I.L.

Ir. J. R. Brunner, 73, Amsterdam, oud-hoofdingenieur bij de Gemeente-tram, tram-expert van Europeesche vermaardheid.

L. W. M. Hamm, 49, Oegstgeest, kapitein der artillerie b.d. onderdirecteur der N.V. machinefabriek "Artillerie Inrichtingen" te Hembrug.

A. S. de Jongh, 76, Den Haag, gep. generaal-majoor tit. der infanterie.

Mej. A. Pater, 83, Lunteren, chef huishouding Herstellingsoord voor onderwijzers aldaar.

Ad. Linden, 67, Rotterdam, directeur Ned. fabriek van chirurgische instrumenten.

E. Kromhof, 86, Enschede, nestor der paardenfokkerij in Twente.

Auke Piers Grondsma, Langeweer, Friesch volksdichter.

O. H. Bouma, 53, Leeuwarden, conrector Gereformeerd Gymnasium aldaar.

W. Wardaer, 74, Sassenheim, bekend bloembollenkneeker en wandelaar.

J. de Winde, 76, Den Haag, gep. Schout-bij-nacht tit. oud-inspecteur van de M.S.D.

L. Muijzert, 62, Wormerveer, directeur - bedrijfsleider Gemeente-gasbedrijf.

Jhr. mr. K. J. Schorer, 71, Utrecht, lid Ged. Staten van Utrecht.

H. W. J. Callenfels, 81, Aerdenhout, oud - inspecteur directe belastingen.

K. Peereboom, 77, Den Haag, oud-resident van Pasoeroean.

Burgerlijke Stand

GETROUWD

Amsterdam: P. H. F. Heijen en C. C. Dorré; H. Rijkse en R. Boon. Bilthoven: P. C. G. Labouchere en H. J. Lagerwey. Dongen: M. J. Top en C. Slotemaker de Bruine. Den Haag: R. J. Tetenburg en M. Beekman; J. van der Kooy en I. M. Kuiper. Naarden: J. W. A. Smit en J. G. van der Feer. Papendrecht: H. van Rossum en J. J. H. Reppel. Rotterdam: J. Simonis en E. Sietam Harder. Wassenaar: M. Conijn en N. Heeneman. Zandvoort: C. Keur en J. B. M. Hilverink.

BEVALLEN

Amsterdam: Van Zijverden-Reiding, d.; J. A. Nijenhuis-Prikker, d.; Tjeenk-Willink-Voogd, z.; H. J. Bots-Kayser, z.; Schokking-Everts, z.; Landheer-Beerman, d.; Koppe-Kuiper, d.; Stradmeyer-Dapples, z. Bloemendaal: Van Tienhoven-Hase-lager, d. Delft: H. W. Scalonge-Briedé, d. Haarlem: F. S. J. Paulen-van der Ende, z. Moergestel: Schade-van Kempen, z. Nijmegen: Jurgens-de Bruijn, d. Oldenzaal: Gelderman-van Wulften Palthe, z. Rotterdam: H. J. Goud-van der Sande, z.; H. P. Derksen-Welkens, d.; A. de Jong-Engels, z. Rijswijk: Niemeijer-van Poelvoorde, d. Utrecht: Bruggink-Overmaat, z.; Van Lonkhuyzen-Butner, z. Voorburg: A. Bach-Menzel, z. Wassenaar: W. Brucher-Smulders, d. Westerland: Dankbaar-van Dijke, d. Zuid-Beyerland: Van Waasbergen-Bols, d.

OVERLEDEN

(Midden Januari 1943)

Amerongen: F. C. van Os, m., 56 j. Amsterdam: G. E. C. Mackenzie, m., 64 j.; M. de Vries, m., 68 j.; M. van der Woude, m., 69 j.; T. Groenman, m., 76 j.; H. N. W. A. Hendricks, m., 59 j.; J. de Vries-Bonewit, v., 72 j.; G. van Donkelaar, m., 16 j.; H. Bennenwitz, m., 64 j.; E. Houbolt-van Thijn, v., 35 j.; J. Knoop, m., 66 j.; G. J. Cladder-Bansberg, v., 41 j.; A. Rijders, m., 45 j.; G. S. van Hien-Soutendijk, v., 77 j.; L. Palma, m., 19 j.; J. W. Strebe, m., 73 j.; S. C. H. de Vries, v., 74 j.; C. W. van der Togt-van Dijk, v., 88 j.; J. Prijs, m., 62 j.; ds. S. F. van der Ploeg, m., 87 j.; A. M. ten Hoopen-Huender, v., 36 j.; K. de Wit, m., 75 j.; I. Eerland, v., 78 j.; M. Dijk, m., 49 j.; S. Poppelhouwer, v., 89 j.; B. N. van der Horst-Polak, v. Arnhem: J. M. Cordes-Brants, v., 92 j.; J. H. Crockewit-Everts, v., 88 j. Baarn: J. A. Pfell, m., 86 j. Beemster: J. H. Köhne Gzn., m., 54 j. Bentveld: H. Meinesz, m., 70 j. Bergen op Zoom: ds. H. de Jonge, m., 65 j.; A. M. J. van der Kuil-Dekkers, v., 85 j. Bilthoven: H. W. van den Meerendonck, m., 79 j.; Breda: W. W. Doeleman-Was, v., 89 j. Bussum: J. P. Pool, m., 65 j. Den Dolder: J. H. v.d. Vijzel-Schakel, v., 88 j. Groningen: A. Huizinga, v., 69 j.; F. Rinsma, m., 80 j. Den Haag: J. Philips-van der Willigen, v., 79 j.; G. J. Thijssen, m., 66 j.; G. C. Boeseken-ten Cate Huender, v., 89 j.; jvr. C. W. van Lidth de Jeude, v., 56 j.; M. C. Deuzeman-Kok, v., 59 j.; A. B. van der Laan, m., 66 j.; S. L. Vallotton, v., 86 j.; M. van Schaardenburg-Gips, v., 74 j.; P. van der Kloot, v., 79 j.; L. A. F. de Vries, v., 89 j. Haarlem: A. J. T. H. Huysser-Routs, v., 74 j.; C. L. H. de Does-Ludeking, v., 81 j.; P. W. G. de Kat, v., 60 j.; A. van den Berg, v., 86 j.; L. J. P. van Deinsse, v., 92 j. Heemstede: E. A. de Gruyter, m., 73 j. Hillegersberg: L. Nederveen, m., 48 j.; A. Doncker, m., 78 j.; H. H. Huising, m., 41 j. Hilversum: C. G. Schakel, v. Laren: H. Ullmann, m., 41 j. Oegstgeest: J. M. Jeller-Baumann, v., 82 j.; C. van Ooststroom-Kromhout, v., 71 j. Rotterdam: J. de Koning, m., G. J. van Tongeren, m., 59 j.; A. C. de Valk, m., 66 j.; J. W. Kuiper, m., 49 j.; H. M. P. van der Slip, v., 90 j.; W. F. H. Schut, m., 41 j.; S. J. Leeman-Vreke, v., 77 j.; T. G. Plantinga, v. W. A. Plantinga-Canis, T. L. P. Plantinga en T. A. W. Plantinga; C. J. T. Waschow, m., 79 j.; H. W. C. Stolle, m., 74 j.; J. A. Kok, Sonja en Hansje; J. W. Kuiper, m., 49 j. Rijsoord: G. Zaaijer-Nugteren, v., 91 j. Schiedam: C. S. van Beest, m., 64 j. Wassenaar: C. S. Giorgi, m., 72 j. Weesp: G. J. H. Wierper, m., 72 j. Zaandam: T. Pekelharing-Breeuwer, v., 76 j. Zandvoort: J. H. van Arem-Hardes, v., 66 j. Zeist: A. H. Tichelaar, v., 75 j. Zutphen: A. A. Labrijn, v., 70 j.; J. F. ten Broeke-Vissering, v., 69 j. Zwijndrecht: J. W. Terwen, m.

DELI SPOORWEG MAATSCHAPPIJ MEDAN

★

Proprietors of

Sumatra's East Coast Railways
and Telephone Service

N.V. Nederlandsche Aanneming Mij

v/h

FIRMA H. F. BOERSMA

BATAVIA

SOERABAJA

Java Transport and Trading Co. Ltd.

SOURABAYA
11 HEERENSTRAAT

MOLASSES
LIQUID & SOLIDIFIED

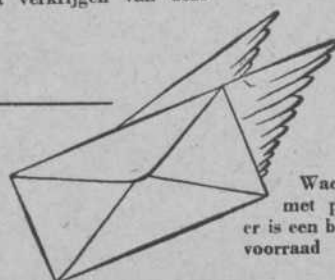
FIRMA
W. H. HILL
ENGINEERS

TELEGRAMS:
BRIDUCO, SURABAYA,
HEERANSTRAAT 54

cadeau te geven: de fraaie litho van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina welke getekend is door Cor Visser, in moderne lijst (formaat 18½ x 14½ inches). Het is dus thans zeer gemakkelijk om deze fraaie litho, welke een sieraad is voor Uw kamer en welke feitelijk in geen enkele huisgezin mag ontbreken, in Uw bezit te krijgen. Voor het verkrijgen van deze litho behoeft men slechts gebruik te maken van onderstaand formulier:

Ondergeteekende
wonende te
wenscht zich voor een jaar te abonneren op "Vrij Nederland" en zendt
hierbij het abonnementsgeld @ £2, in cheque/postal order.
U gelieve de litho te zenden aan

Wacht niet
met posten!
er is een beperkte
voorraad

BANKA TIN

EEN OVER DE
GEHEELE WERELD
BEKEND PRODUCT

●
GOUVERNEMENTS
TIN BEDRIJVEN

Banka : Ned. Indië

Agenten in Londen :
HENRY ROGERS SONS & CO.
c/o The British American Metals
Company, Ltd.
Plantation House, Rood Lane, London, E.C.3
Telephone Mansion House 0327-0328

★
BILLITON
MAATSCHAPPIJ

PRODUCERS OF
BILLITON, TULIP
AND COMMON TIN

★
London
Metal Exchange
Registered Brands
★

Representative for United Kingdom
FLOWER & LUCAS
150-151 FENCHURCH STREET
LONDON, E.C.3

Alkaloiden Chemische praeparaten Opium-derivaten

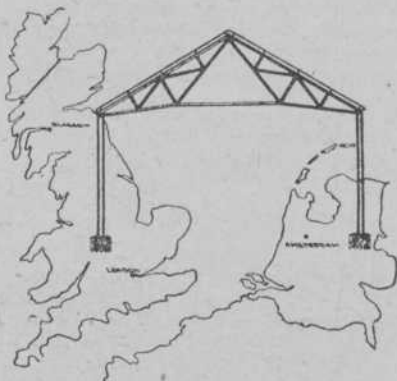
PHYSOSTIGMINA · HYOSCINA
EXTRACTUM LEPTANDRÆ
MORPHINA · SALICINUM
CHLORALIS HYDRAS · OPIUM
OLEORESINA ZINGIBERIS
SCAMMONIÆ RESINA

T. & H. SMITH L^{TD}

EDINBURGH LONDON GLASGOW
Blandfield Chemical Works 32 Virginia Street.

★
Artikelen vallende onder de Dangerous Drugs
Acts kunnen alleen dan geleverd worden indien
aan alle wettelijke voorschriften voldaan is

De band van vriendschap, krachtig als staal

VOOR ELK SOORT GEBOUW
MET STALEN RAAM
VRAAGT ADVIES AAN

FLEMING BROTHERS

Bouwkundige ingenieurs

VOORRADEN BESCHIKBAAR

49 BATH STREET, GLASGOW

Ook Preston — Newcastle en Londen

W^m. H. MÜLLER & CO. (LONDON), LTD.

REEDERS
CARGADOORS
SCHEEPSBEVRACHTERS
PASSAGE AGENTEN
PAKHUISMEESTERS
STUWADOORS
ERTSHANDELAREN
ASSURANTIËN

● Zijn bereid op te
treden als Agenten in
Engeland voor het kopen,
verkoopen en verscheppen
van alle soorten goederen
naaren van Nederlandsche
Bezittingen.

CUSTOM HOUSE & WOOL QUAY
LOWER THAMES ST., LONDON, E.C.3

THE UNITED GLASS BOTTLE MANUFACTURERS LTD.

41 Chislehurst Road
BICKLEY, KENT, ENGLAND

kondigen aan dat zij voort zullen gaan
met de levering van flesschen van alle
soorten welke vroeger werden
geleverd door

THIJSSENS GLASINDUSTRIE

met het handelsmerk

T — Z
U.G.B.

door middel van het agentschap
van den Heer

S. CORONEL
NIJLANDWEG 126
BANDOENG

★
DE

UNITED GLASS BOTTLE

fabrieken specialiseeren zich in het
vervaardigen van flesschen van de
beste kwaliteit voor melk, bier,
spuitwater, chemische artikelen en
alle andere soorten van glaswerken

★

Dunne, geblazen glazen, machinaal
vervaardigd, en gehard tafel-glaswerk

★

Onze groote productie-capaciteit
verzekert snelle ver-
scheping van orders

★ Van kiezelsteentjes, die parels zijn . . .

DOOR Ds. C.D. BUENK

WAT ZAL ER op den duur terecht komen van het kerkelijk georganiseerde leven in Nederland, wanneer die bezetting nog een tijd gaat duren? Dit is 'n vraag, die ik zo nogal eens opvang en waarvan het opkomen m.i. volkomen begrijpelijk is. Duitsland heeft het heus niet onder stoelen en banken gestoken, dat het in de Kerk één van zijn meest gehate vijanden ziet. En ook daar, waar het duitse bewind uit overwegingen van zogenaamd wijs beleid met grote voorzichtigheid te werk gaat, volgt het niettemin een politiek van slopen en afbraak. Vaak geschiedt dit meer door te trachten de nationaal-socialistische levensvisie er bij de mensen (speciaal bij de jeugd) in te hameren doormiddel van de radio, de pers en de school, dan wel door rechtstreekse aanvallen.

Maar hoe de vijand ook te werk moge gaan, hetzij als 'n wolf (zoals in Polen), hetzij als 'n-wolf-in-schaapskleren (zoals in ons land), hij is en blijft een grote, machtige bedreiging van het hele kerkelijke leven. Misschien is hij in zijn laatste vermomming nog wel gevaarlijker! En daarom is deze, uit angstige bezorgdheid geboren vraag volkomen begrijpelijk.

En toch,—toch wordt hierdoor bij mij onwillekeurig een tégenvraag gewekt! En die vraag is, of de huidige situatie niet veel meer als een zegen beschouwd moet worden, dan als iets verschrikkelijks! Mijns inziens zal het van ontzaglijke betekenis en waarde blijken te zijn voor de Kerk, dat die eindelijk eens een principiële tegenstander heeft gevonden. Immers, hierdoor wordt zij gedwongen zich te bezinnen op haar eigen beginselen en kan zich niet meer de luxe (?) permittieren, te volharden in haar siesta, en nog minder die van zichzelf te verbijten en te vereten over futuliteiten, die alleen maar belachelijk genoemd zouden kunnen worden, indien daardoor niet zo ontzaglijk veel schade was gedaan. Schade aan de zielen van tallozen, die daardoor van haar vervreemdden en zodoende schade deden aan zichzelf en aan heel de zaak van het Evangelie welke het haar taak was en is te dienen.

Ik weet het, in alle generaliseren zit een element van onbillijkheid, maar ik geloof toch niet té ver te gaan, wanneer ik zeg, dat de Kerk in het algemeen sterk deed denken aan de geschiedenis van den Rijken Dwaas uit Lukas 12, die tegen zichzelf zei: "Ziel, gij hebt goederen die opgelegd zijn voor vele jaren—neem het er nu maar eens rustig van."

We hadden een Belijdenis, waar we heerlijk over kibbelden en elkander over verketterden, maar waar we bitter weinig uit verkondigden of beleefden. We hadden (of althans we pretendeerden te hebben) 'n uitgebreide kennis van alles wat God van ons wilde, en plaagden (of amuseerden!) de mensen met het verbeden van fietsen op Zondag, terwijl we de oplossing van het arbeidersvraagstuk onder onze neus langs lieten gaan en, toen het dé tijd ervoor was, overlieten aan mensen die de Kerk de rug hadden toegekeerd, maar vaak meer van den geest van het Evangelie in hun pink hadden, dan de Kerk in haar hele body. Tussen twee haakjes, ik geloof dat hiér voor een niet gering deel de oorzaak van de kloof tussen Kerk en S.D.A.P. gevonden kan worden. We deden aan philanthropie, maar dan toch maar bij voorkeur op de basis van een precies evenwicht tussen verlies en winst.

En—niet te vergeten—we hadden onze Zending, die heel vaak niet uitkwam boven

"de vraag is, of de huidige situatie (van kerkvervolg door Hitler) niet veel meer als een zegen beschouwd moet worden, dan als iets verschrikkelijks!"

'n zeker geestelijk imperialisme en het uitleven van anderszins geremde romantische instincten.

En, als een verlengstuk van dit alles op ander terrein,—we hadden "rechtse Kabinetsformatoren" en een "rechtse Regeringsmeerderheid." Me dunkt, we konden tevreden zijn! En niet alleen wij. Ook God! En omdat wij aan de kant van God stonden mochten we toch redelijkerwijs veronderstellen, dat Hij zou tonen aan onze zijde te staan.

En nu klinken daar plotseling, als weerkaatst door de huidige situatie, de woorden die eens Johannes de Dooper sprak tot de Farizeeën: "Meent niet te zeggen, wij hebben Abraham tot een Vader, want ik zeg U dat God ook uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken. Brengt dan vruchten voort, der bekering waardig!" Met andere woorden: Het gaat om een rechtstreekse, persoonlijke betrokkenheid op God en om datgene wat daaruit opgroeit!

En datgene wat geldt van ieder mens persoonlijk, geldt in nog meerdere mate van de Kerk. Al dat zogenaamde "geestelijke bezit" is doorgaans niets anders dan ballast—waar nog bijkomt dat men, o zo gemakkelijk, die ballast verward met nuttige lading. *Er is noch voor het individu, noch voor de Kerk 'n groter gevaar denkbaar, dan dat men de neerslag van het geestelijk leven van voorgaande generaties gaat verwarren met actueel levend geloof in het heden.*

"Ingemaakt geestelijk leven" is geen geestelijk LEVEN, maar "de dood in de pot." Men versta mij vooral heel goed. Ik weiger pertinent gerekend te worden tot die zogenaamd verlichte geesten, die in een christelijke opvoeding een gevaar zien van "eenzijdige karaktervorming", of die alleen maar met een medelijdende glimlach kunnen spreken over "die dogmatiek"! Dan moet ik altijd denken aan wat ik eens hoorde zeggen tot zo iemand door een van mijn Hoogleraren: "Zo, U denkt dat dogma's kiezelsteentjes zijn? Man, verzamel ze, neem ze in je handen en laat ze tussen je vingers doorlopen en bekijk ze met liefde, met zin voor historie en bovenal met Geest en je zult ontdekken, dat je kiezelsteentjes parels zijn van het zuiverste water en van onvergelykelijke schoonheid!" Of, zoals een ander 't meer dramatisch en lichtelijk rethorisch zei: "In het dogma sluimert het lied der aanbidding". Dit alles beaam ik voor de volle honderd percent. Maar de kiezelsteentjes worden dan toch ook maar alleen tot parels, wanneer je ze met Geest bekijkt, en het lied der aanbidding sluimert en wordt pas levend, wanneer we zelf 'n geestelijk oor hebben! En anders is heel het gejongleer met het "geestelijk bezit" 'n knikkeren met kiezelstjes of het naneuriën (of, nog erger, het vals nakrijsen!) van een slaapliedje. En dat is het, waar

de Farizeeërs in Johannes' dagen serieus mee geëccupeerd waren, en aan precies hetzelfde bezondigde zich de Kerk in brede lagen sinds vele jaren.

En nu,—nu bevindt de Kerk zich midden in de grote "test" met betrekking tot het gehalte van haar dusgenaamd "bezit". Nu wordt het openbaar, of zij inderdaad "parels van grote waarde" gaf, of zwendelde door kiezels aan de markt te brengen. Of zij werkelijk het lied der aanbidding zong, of de mensen trachtte zoet te houden met een slaapliedje. God is nu bezig, door de omstandigheden waarin zij geplaatst werd, de Kerk weer het ABC des geloofs te leren, zoals eens Johannes dat dien Farizeeën bij trachtte te brengen, dat *namelijk door erfenis verworven geestelijk bezit waardeeloos, ja, gevaarlijk is,—tenzij het in en door den Geest wordt dienstbaar gemaakt aan de rechtstreekse persoonlijke betrekking tussen den mens en God.*

Abraham tot een Vader te hebben is 'n zegen voor dien, die den levenden God persoonlijk kent. *Anders is het een vloek en een oordeel!*

Op het kennen en verkondigen van dien levenden God komt het aan! Dat is voor de Kerk beslissend. Of, met andere woorden, op het "voortbrengen van vruchten, der bekering waardig". Immers, wat is dat? Is dat: allerlei goede werken doen? Ik voor mij geloof, dat dat juist de grootst denkbare vergissing is! Neen, de werkelijke vruchten, der bekering waardig, zijn, "n verbroken hart en een verbrijzelde geest". Dáárin is de voorwaarde geschapen, waarbij God zelf aan het woord en de daad kan komen, zonder dat wij Hem voortdurend hinderen en in de weg lopen. En ik geloof stellig, dat dan die andere vruchten, die goede werken, wel vanzelf zullen komen. *Zonder dat we het weten!* Dat is zelfs de enige mogelijkheid! Want zodra we weten, dat we een goed werk doen, is het al niet meer zuiver, maar een vorm van dienst aan ons eigen IK,—'n zelfkoestering en zelfstreling.

Zie, dat zijn zo enkele gedachten, die ik U graag eens, naar aanleiding van de in het begin gestelde vraag, ter overweging wilde geven.

En nu zal het U ook duidelijk zijn, waarom er m.i. eerder reden tot dankbaarheid, dan tot angstige bezorgdheid is. Zeker, de Kerk zal klappen oplopen,—zij zal mogelijk velen verliezen, die haar verlaten uit angst voor den bezetter (en die er dus eigenlijk nooit toe behoorden!),—zij zal het hard en zwaar hebben, maar, naar ik vast geloof, zal zij uit deze periode te voorschijn treden sterker,—wjl overtuigd van haar eigen zwakheid; beter,—wjl overtuigd van haar eigen tekort; heiliger,—wjl diep overtuigd van, en lijdende onder haar eigen zonden!

En zouden we dáár niet dankbaar voor zijn?!

OP EN OM HET DAMRAK

★ Koerstuimeling voor Indische fondsen

WELKE WAARDE kan op het oogenblik worden toegekend aan de aandelen van ondernemingen, welke haar arbeidsveld in Nederlandsch Oost Indië hebben? Het Damrak staat sinds eenige weken voor de schier onmogelijke taak ook maar bij benadering een waarde vast te leggen voor de fondsen, welke op het oogenblik de hoofdschotel van den beurshandel te Amsterdam vormen. De beurzen te Batavia en Soerabaja zijn intusschen tot nader aankondiging gesloten. Amsterdam moet geheel afgaan op de oorlogsberichten, welke uit het Verre Oosten binnenkomen en op de schaarsche gegevens, welke ter beschikking staan ten aanzien van de positie van de vrije middelen, welke eventueel door de ondernemingen uit handen van den vijand gehouden kunnen worden. Uit Tokio was reeds eenige weken geleden gemeld, dat de Indische scheepvaartmaatschappijen regelingen getroffen hadden om haar zetel naar Nederlandsch West Indië te verleggen, voor het geval Java in gevaar zou komen. (Dit bericht heeft in alle Nederlandsche bladen plaatsing gevonden.)

Op het oogenblik, dat wij dit schrijven, en Amsterdam kennis heeft moeten nemen van de Japansche berichten over geslaagde landingen en vernielingen van Nederlandsche vlootten, is de koersdaling voor Indische fondsen zoo ver gegaan, dat voor verscheidene toonaangevende aandelen het niveau nog slechts een derde van dat van voor den oorlog in het Oosten bedraagt. H.V.A. doet nog slechts 174 tegen 484, Amsterdam Rubber 99 tegen 328, Vorstenlanden 55 tegen 137, Nederlandsche Scheepvaart Unie 107 tegen 229, K.P.M. 108 tegen 285 voor den Japanschen oorlog. Koninklijke Olie heeft sinds 6 December een koersverlies van 160 punten geleden. Ook de lokale industrie aandelen zijn niet aan de depressie ter beurse ontkomen. Alleen de staatslee-

ningen, en dit geldt ook voor de Indische leening hebben zich vrij goed kunnen handhaven.

Het jaarverslag van de Robaver heeft doen zien, dat er voor de groote banken in Nederland op het oogenblik praktisch geen andere beleggingsmogelijkheid bestaat dan schatkistpapier. Dit papier levert, zooals de financieele redacteur van het Nazi-dagblad opmerkt, den eenigen uitweg aan de zich ophopende geldmiddelen, welke ontstaan uit de voortschrijdende liquidatie van voorraden, die niet meer aangevuld kunnen worden. "Daardoor", aldus dit blad, "staan en vallen de Nederlandsche banken met den staat".

De Nazi-schrijver houdt zich bezig met de bestemming, welke aan de overvloedige credietgelden van de banken gegeven kan worden, en komt daarbij tot de volgende conclusie, welke geheel overeenstemt met de ideeën, welke wij den laatsten tijd ook van andere Nazi financieele experts te hooren gekregen hebben. "Het is onze plicht, ook in financieel opzicht mede te werken aan den opbouw van Europa; onze taak ligt ook op dit terrein daar, waar de behoefte het grootst is: Oost en Zuid-Oost Europa". Wanneer hier van "ook" gesproken wordt, wordt ongetwijfeld gezinspeeld op de arbeidskrachten, welke blijkens de jongste campagne nog meer dan tot dusverre in dienst gesteld moeten worden van de zuiver Duitsche belangen. Nederlandsch kapitaal en arbeid in dienst van het Herrenvolk! De N.S.B.-ers sloven zich uit door propaganda in pers en radio den Duitschers te helpen hun doel te verwezenlijken.

Voor het pionierswerk in genoemde gebieden is geld noodig, schrijft het *Nat. Dagblad*. "De leiders der groote banken, zullen wellicht met schrik terugdenken aan de juist daarvoor enkele tientallen jaren gehaalde stropen. Doch dan verliezen zij daarbij uit het ook, dat thans

de omstandigheden aanzienlijk ten gunste zijn gewijzigd. Reeds nu kan onder leiding van de Nederlandsche Bank en in nauwe samenwerking met de Deutsche autoriteiten en door hen aan te wijzen of aan gezochte financiers een plan worden uitgewerkt en een apparaat pasklaar gemaakt worden, dat misschien zelfs voor het einde van den oorlog zal medebouwen aan het nieuwe Europa." Intusschen blijven echter bij de Nederlandsche Bank de Nederlandsche vorderingen op Duitschland zich ophopen, om de eenvoudige reden, dat de Nederlandsche kapitaalbezitter beslist weigert de markten, die hij in zijn bezit krijgt, te gebruiken voor investeringen in Duitschland of in door Duitschland bezette gebieden.

★ Kort Financieel Nieuws

De hier volgende berichten zijn alle ontleend aan aankondigingen welke tijdens de bezetting in Nederland zijn geschied. Met nadruk wijzen wij er op, dat verscheidene van de genoemde mijnen haar zetel naar overzeesch Nederlands gebied hebben verplaatst.

De Electro Zuur en Waterstof Fabriek: interim dividend 1941-42 2½% (vorig jaar totaal 7%, waarvan 3% interim).

Scholten's Aardappelmeel Fabrieken: netto winst jaar per 31 Augustus 1941, fl.277.120 (v.j. fl.220.220); dividend 6% onveranderd. Verslag deelt mede, dat of 1 Juli 1941, een aantal afdelingen door brand verloren zijn gegaan.

Handelsvennootschap v.h. Maintz & Co. heeft opgericht de N.V. "Nederlandsche Turfgas Generator Mij" te Amsterdam met een geplaatst kapitaal van fl.50.000.

Heemaf, netto winst afgelopen boekjaar fl.398.000 tegen fl.335.500; dividend 6% tegen 4¼%.

Bierbrouwerij de Drie Hoefijzers, winst jaar per 30 September 1941 fl.726.524 tegen fl.596.839, dividend 8% tegen 10%. Het verslag merkt op, dat de productie in het

BARCLAYS BANK (DOMINION, COLONIAL AND OVERSEAS)

WAARIN IS OPGENOMEN
DE NATIONALE BANK VAN ZUID AFRIKA LTD
VOOR HANDEL EN GELDERKEER
MET ZUID-AFRIKA

Kantoren te Londen:
29 Gracechurch Street, E.C.3
Circus Place, London Wall, E.C.2
Oceanic House, 1 Cockspur Street, S.W.1
HOOFDKANTOOR:
54 LOMBARD ST., LONDON, E.C.3

loopende jaar met het oog op de grondstoffenpositie belangrijk minder zal zijn. Ook de schaarsche aan belangrijke materialen — emballage en hulpstoffen — doet zich steeds nijpender gevoelen.

Heineken's Bierbrouwerij gaat tot herkapitalisatie over. Op elke 4 bestaande aandelen wordt nog een nieuw aandeel uitgereikt, waardoor het kapitaal van fl.12 tot 15 miljoen wordt verhoogd. Op dit verhoogde kapitaal wordt over 1914 een dividend van 7% uitgekeerd, tegen het voorgaande jaar 9%.

(Dit is de tweede Nederlandsche Mij—de Gruyter was de eerste—welke met het oog op het "besluit dividendbeperking" tot herkapitalisatie is overgegaan. Aan herkapitalisatiebelasting zal door Heineken's 21½% van de kapitaalverhoging moeten worden betaald, een bedrag dus van fl.650.000. In Amsterdamsche kringen verwacht men nog verdere herkapitalisaties, waarvoor krachtens de geldende bepalingen, de beslissing voor 1 April a.s. genomen zal moeten worden.)

Hazemeyer & Co., Fabriek van Electrische Apparaten, Hengelo, zal de nog uitstaande fl.565.500 6% obligaties van 1929 aflossen. De Twentsche Bank zal fl.800.000 nieuwe 4% obligaties tegen pariteit uitgeven, met recht van voorkeuren voor houders der 6% stukken. Medegedeeld wordt, dat de resultaten over 1941 tenachter gebelven zijn bij die over 1940, als gevolg van de zware lasten, welke op het bedrijf drukken, en de groote moeilijkheden, waarmede thans de fabriek van apparaten gepaard gaat.

BEURSKOERSEN AMSTERDAM

	Prae Oorlog	Eind 1941	1942	1942	1942	1942
Japan	6.12.41	1941	14.2	23.2	25.2	26.2
Ned. Handel Mij.	175	126	119	100	100	108
Kon. Olie	344	239	240	200	193	200
H.V.A.	484	306	287	192	193	196
A'dam Rubber	328	206	167	112	111	115
K.P.M.	285	158	158	121	125	139
Ned. Scheepv. Unie	229	145	150	114	112	121
Jav. China Jap. Lijn	173	106	107	85	85	87
Vorstenlanden	137	98	81	57	59	61
Deli Batavia	280	158	135	98	110	109
Deli Mij.	334	197	160	112	122	130
Senembah	266	160	142	102	107	110
Ned. Indië 3% 1937 A	93½	81	88½	84	82½	82½
Philips	285	286	292	270	210	238
Lever N.V.	174	174	169	148	148	136
AKU	158	156	152	151	142	146

B. W. BLYDENSTEIN & CO.

54-56 Threadneedle Street, London, E.C.2

BANKIERS: Gevestigd te London sedert 1858

DEPOSITO'S
REKENINGEN-COURANT BELEGGINGSADVIEZEN
ALLE BANKZAKEN

Onze desbetreffende afdeling is gaarne bereid inlichtingen te verstrekken omtrent de noodige formaliteiten, welke noodzakelijk zijn in verband met de bepalingen van de Defence (Finance) Regulations.

* VERSCHROEIDE AARDE in Nederlandsch Indië

Ter verduidelijking van de betekenis der tactiek van de "verschroeide aarde" in de Indische olie-centra heeft een der directeurs van de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Mij., Ir. J. B. Aug. Kessler, in een interview een uiteenzetting gegeven van de wijze waarop de vernieling der installaties is geschied en de gevolgen ervan. Er is veel op dit gebied, dat niet voor publicatie vatbaar is, doch de lezer zal in bijgaand sober en geheel feitelijk gehouden artikel belangwekkende bijzonderheden kunnen vinden over het drama, dat zich op Tarakan, Borneo en Sumatra heeft afgespeeld.

"U MOET ZICH eens indenken", zoo zeide de heer Kessler, "dat de vijand de beschikking had over de olie-centra van Tarakan, Balikpapan, Pankalang Brandan en Palembang, en dat wij die met bommenwerpers moesten bestoken om hem zooveel mogelijk schade te berokkenen. Dan kunt u zich pas voorstellen hoe belangrijk het is geweest, dat wij die voor de oorlogvoering essentiële bronnen van brandstof volgens een tevoren opgesteld plan volkomen hebben verwoest."

"Indien onze bommenwerpers een paar ton bommen op deze olie-centra zouden hebben laten vallen, zou dat een zware slag voor den vijand zijn genoemd. En de schade, die vliegtuigbommen zouden kunnen veroorzaken, is niet te vergelijken met de totale vernieling van alle installaties, welke op nauwkeurig georganiseerde manier ten uitvoer is gelegd."

"Die vernieling is natuurlijk niet eenvoudig, als zij grondig moet geschieden?"

"Oh, neen. Dat is een uiterst gecompliceerde geschiedenis. Alleen technici, die een diepgaande kennis van het vak hebben, kunnen dat doen. Onze installaties in de zooveel genoemde plaatsen zijn weliswaar verwoest door de gespecialiseerde militaire garnizoenen ter plaatse, maar vele leden van ons personeel hadden dienst genomen als hulp troepen, en die hebben de militairen natuurlijk geholpen."

"De meeste mensen hebben een verkeerde voorstelling van zoo'n olie-centrum. De petroleumbronnen kunnen verspreid zijn over een enorme oppervlakte. Sommige velden hebben een groot aantal bronnen die per dag slechts enkele tonnen olie opleveren. Om u een voorbeeld te geven: er waren ongeveer duizend bronnen in Tarakan en Balikpapan die per dag slechts gemiddeld vijf ton olie per bron opleverden. De totale productie van die twee velden was ongeveer 1.850.000 ton per jaar."

"Er zijn verschillende methodes toegepast om die bronnen buiten werking te stellen. Een deel ervan is om zoo te zeggen afgesloten door de schachten ervan te verstoppen. Dit beteekent dat nieuwe schachten geboord moeten worden om weer olie uit die bronnen te kunnen krijgen. En dan komt er nog bij dat de installaties van zoo'n olie-centrum niet zoo compact zijn opgesteld, dat zij door een enkele ontploffing buiten werking gesteld kunnen worden. Een moderne raffinaderij strekt zich uit over een oppervlakte van meer dan een vierkante kilometer. De gecompliceerde keten van condensatie en distillatie machines, die erbij hoort, kan alleen grondig vernield worden als om zoo te zeggen elke installatie apart wordt verwoest. En dan spreek ik nog niet eens over de olie-tanks, de pompstations, de elektrische centrales, de olieleidingen, de opslagplaatser, en nog zooveel andere essentiële onderdelen van dit enorme bedrijf. Dat alles, en nog meer, is

verwoest om te voorkomen dat de Japanners er ook maar iets aan zouden hebben."

"Welk percentage van de totale olieproductie van Indië is eigenlijk verloren gegaan door die verwoesting?"

"Ongeveer 88%. Palembang alleen leverde per jaar ongeveer 2.500.000 ton olie voor de Koninklijke op, en de productie van Pangkalan Brandan, in Sumatra's Oostkust, bedroeg daarvan een derde deel."

"Hoe lang kan het duren, voordat de Japanners weer olie uit deze velden kunnen krijgen?"

De heer Kessler grimlachte toen hij antwoordde: "Een heelen tijd, en wellicht in het geheel niet zolang zij die plaatsen in hun bezit zullen hebben. Op Tarakan, waar de ruwe olie zoo zuiver is, dat zij niet geraffineerd behoeft te worden, kunnen zij over een paar maanden misschien wat brandstof voor hun schepen krijgen, maar elders staat de zaak er anders voor. Ik heb u al verteld dat de installaties die nodig zijn voor onze petroleumvelden, buitengewoon gecompliceerd zijn. Wij hebben de machines indertijd uit Nederland, Engeland en Amerika moeten bestellen, en het heeft jaren geduurd voordat wij ze konden krijgen en in gebruik nemen. Zelfs indien al die machines in Japan al klaar liggen, is het zeer aan twijfel onderhevig of de Japanners die zoo gemakkelijk kunnen verscheppen en ter plaatse de noodige installaties kunnen inrichten zonder lastig gevallen te worden door onze oorlogsschepen en bommenwerpers."

"Zelfs het boren van schachten naar de bronnen duurt lang en vereischt een ingewikkelde installatie. Japan zal heel wat moeten boren voordat het een nuttige hoeveelheid olie kan krijgen. En dan moeten er olie-leidingen aangelegd worden, wat ook heel wat tijd en technische kennis vereischt. Verder is er het probleem van het technisch personeel. Elke fase van het olie-productie-proces vereischt geweldige technische bekwaamheid. Japan heeft weinig ervaring op dat gebied, dus zal het niet dadelijk een heel leger van technici naar onze petroleumvelden kunnen zenden om zoo snel mogelijk weer het bedrijf aan den gang te brengen."

"Hoe is het dan in den vorigen oorlog in Roemenië gegaan?"

"Oh, de verwoesting in dat gebied is niet te vergelijken met wat bij ons is gedaan. Dat is één ding. En ten tweede hebben de Duitschers daar toch ook twee maanden werk gehad, voordat zij de eerste bronnen weer aan het produceeren konden krijgen. Ofschoon een aantal bronnen daar niet vernietigd werd, duurde het toch bijna twee jaar voordat de Duitschers er 425 bronnen van de aanwezige 950 tot een normale pro-

ductie konden brengen. En zelfs ten tijde van den Wapenstilstand leverden de Roemeensche petroleumvelden toen slechts ongeveer 1.000.000 ton olie per jaar op, vergeleken met de productie van 1.890.000 ton vóór de verwoesting."

"Maar, zooals ik reeds zeide, de verwoesting van die olie-centra was lang niet zoo grondig als de onze en de Duitschers verkeerden in een gunstiger positie voor het uitvoeren van herstelwerkzaamheden dan de Japanners thans. De Duitschers hadden de beschikking over technische deskundigen en konden het noodige materiaal gemakkelijker aanvoeren."

"Hoe lang zal het ons echter kosten om na den oorlog die bronnen weer aan te boren?"

"Ook langen tijd. Maar het is mogelijk. Wat wij gedurende vijftig jaar gedaan hebben, kunnen wij na den oorlog ook weer doen. En het zal dan waarschijnlijk niet zoo lang duren, omdat wij van onze halve eeuw ervaring geleerd hebben. Intusschen is het ook een feit dat deze verwoesting in financieel opzicht een zeer zware slag is, die een extra probleem stelt voor het werk van herbouw na den oorlog."

"En welke berichten heeft u ontvangen van het personeel?"

"Onze inlichtingen zijn natuurlijk nog niet volledig. Wij hebben niet veel van Palembang gehoord, waar wij 335 Europeanen en 7.350 inheemschen aan het werk hadden. Wij weten dat een aantal van hen onder dienst was. Zij zullen meegeworpen hebben bij de verwoesting. Een deel zal wel hebben kunnen ontsnappen. Wij weten ook dat een deel van de vrouwen Palembang heeft kunnen verlaten."

"Op Tarakan zijn drie Europeesche leden van onzen staf gesneuveld en een is gewond. Ongeveer 43 mannen en 19 vrouwen zijn gevangen genomen. Twee zijn naar Java ontsnapt."

"Te Balikpapan is een man gedood en 133 anderen zijn op Java aangekomen; 65 waren op weg naar Java, maar er is nog niets van hen vernomen. Ook hebben wij niets gehoord van 23 van onze mensen die bij het leger waren. Ongeveer 12 Nederlandsche vrouwen zijn in Balikpapan achtergebleven en dus in Japansche handen."

"Wij weten ook dat velen van onze employés zich uiterst dapper hebben gedragen. Zij hebben er veel toe bijgedragen om de Japansche troepen op een afstand te houden, totdat de laatste bron was afgesloten en het laatste gebouw was verwoest. Ons past een eeresalut voor de vrouwen, die tot het einde toe bij haar mannen zijn gebleven, om hen, zooveel zij konden, bij te staan in de vervulling van hun plicht als strijders voor Nederland."

Zoo zagen de thans verwoeste olie-installaties bij Palembang er uit bij nacht.

A.N.I.E.M.

N.V. Algemeene
Nederlandsch-Indische
Electriciteits Maatschappij
Electriciteitsbedrijven
in Midden- en Oost-Java

★

G.E.B.E.O.

N.V. Gemeenschappelijk
Electriciteitsbedrijf
Bandoeng
en Omstreken
Electriciteitsbedrijven
in West-Java

★

**Electrische Energie Voor:
Licht—Kracht—Warmte
en Koude**

Harmsen Verwey &Dunlop N.V.

HOOFDKANTOOR:
BATAVIA (JAVA)

BIJKANTOREN:

Soerabaja, Semarang, Cheribon,
Bandoeng (Java), Padang, Medan,
Palembang (Sumatra), Makassar,
Menado (Celebes)

●

Importeurs van:

IJZER, STAAL, IJZERWAREN,
VERFSTOFFEN, CHEMICALIEN,
STUKGOEDEREN MODE-
ARTIKELN, LEVENSMIDDELEN,
DRANKEN, enz.

Inkoop-Kantoren:

The Sino Java Handelsvereniging, Inc.,
17, John Street, New York

The Netherlands Selling Organisation, Ltd.
Osaka, Sjanghai, Hongkong, Calcutta

FIRMA JOSEPH RUTE

HOOFDKANTOOR
Soerabaja.

BIJKANTOREN:

SEMARANG,
BATAVIA,
MEDAN.

Importeurs van Kerosine, Gasoline
★ en Elec. lampen, haarden, kachels, ★
steekvlambranders, en onderdeelen

N.V. BORNEO SUMATRA
HANDEL MAATSCHAPPIJ

IMPORTEURS
EXPORTEURS
FABRIKANTEN

★

HOOFDKANTOOR TE
BATAVIA (JAVA)
MET KANTOREN OVER DE
GEHEELE ARCHIEPEL

★

TELEGRAMADRES:
"BORSUMY"

CODES:

BENTLEY'S COMPLETE PHRASE CODE
ACME COMMODITY & PHRASE CODE

●

MOLUKSCHE HANDELS- VENNOOTSCHAP BATAVIA

MAKASSAR	PALEMBANG
MENADO	BENKOELN
AMBON	TELOK BETONG
TERNATE	DJAMBI
GORONTALO	SAMARINDA

IMPORT — EXPORT

MAINTZ PRODUCTEN HANDEL NV

Gevestigd te
Batavia

★

★

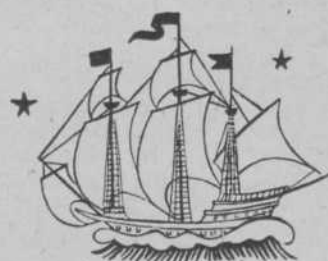
KANTOREN TE:

BATAVIA
SEMARANG
SOERABAJA
MAKASSAR
BANJOEWANGI
PADANG

★

★

Bankiers: Ned. Indische Handelsbank, N.V.
Codes: A.B.C. 6th Edition. Bentley's Compl.
Phrase, Second Phrase. Acme. Private.
Telegram-Adres: "Produtrade"

MAANDEN LANG

waren onze koene zeilvaarders
onderweg tusschen Holland en
Indië, geteisterd door ziekten,
tegengewerkt door storm en
windstilte.

NA DEN OORLOG

vliegen wij weer naar Holland
en Indië in slechts enkele dagen,
snel en regelmatig, in comfor-
tabele toestellen.

★

K L M

DE NIEUWE MINISTER VAN JUSTITIE:

★ Dr. J. R. M. van Angeren

Een medewerker schrijft ons:

9 Mei 1940: het was de verjaardag van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie. Wij zaten 's avonds bij elkaar. Wie wist, wat eenige uren later gebeuren zou? Een onzer werd intercommunale opgebeld. Was er werkelijk gevaar? Aan de grens, zoo werd betoogd, waren aanwijzingen, die op onmiddellijk geacht gevaar wezen. . . . Een onzer gaf antwoord. De Secretaris-Generaal zei niets. Hij had de laatste drie nachten en ook het grootste deel van den bewusten avond op het Ministerie doorgebracht en met zijn Minister de noodige orders uitgegeven. De ressortcheefs van de politie waren op hun post. Dit bleek, toen enkele uren later de overval kwam. De Secretaris-Generaal had de verjaardagsviering in heel kleinen kring laten doorgaan. Was er weer niets gebeurd, niemand zou aan hem hebben vermoed, wat hij dien avond had gehoord.

10 Mei 1940: bommen vielen op Den Haag en soldaten patrulleerden door de straten. Onder de gebouwen, die getroffen werden, bevond zich het Huis van Bewaring en het Gerechtshof. Er moesten onmiddellijk maatregelen worden genomen, o.a. tot voorloopige invrijheidstelling van de ge-

(Copyright "Vrij Nederland")

hechten. De Secretaris-Generaal nam die beslissing. Zooals hij eenige dagen later mede leiding gaf, toen de Regeering het land moest verlaten om elders zoowel den oorlog als het bestuur over de overzeesche gebiedsdeelen voort te zetten. Hij had gedacht, zelf te kunnen blijven als administratief hoofd van het Departement. Maar de Regeering gaf hem het bevel haar te volgen en, zonder van vrouw en kinderen afscheid te kunnen nemen, voerde een torpedoboot-jager hem naar Engeland.

14 Mei 1940: opeens stonden wij weer tegenover elkaar, ergens in een Londensch hotel. Hij was reeds de noodige maatregelen op juridisch terrein mede aan het ontwerpen. Een Departement van Justitie werd georganiseerd en werkte met een rust en vastheid van lijn, alleen verklaarbaar door het feit, dat een ervaren hand met zekerheid maar zonder voelbaren druk leiding en tevens het voorbeeld van toewijding gaf. De rustige leiding en nooit falende toewijding aan het werk—ook als lichamelijke lijden dit soms zeer moeilijk maakte—heeft al zijn medewerkers getroffen. Het is hun ook niet ontgaan, dat de chef tijdens de bombardementsperiode Londen niet verliet, omdat hij dat onvereenigbaar achtte met een richtige vervulling van zijn taak. Wat hem dat aan gezondheid heeft gekost, weten maar weinigen.

Dr. van Angeren is een man, die zonder gerucht werkt. De stijl van den voortreffelijken Nederlandschen hoofdbambenaar is hem een tweede natuur geworden. Zoo was hij in Nederland, geruischloos maar met vasten stap opklimend naar den hoogsten, op het Departement bereikbaren post.

Promoveerend op een dissertatie, waarvoor hij o.a. een reis naar Engeland maakte, om daar een deel van het rechtsleven in de praktijk te leeren kennen. Aan het Departement bestudeerend het politie-vraagstuk en er een concrete oplossing voor gevend in een hecht Koninklijk Besluit. Commenta-

rieerend Vuurwapen- en Loterijwet op een wijze, welke deze boeken onmisbaar maakten. Met groote scherpzinnigheid de jurisprudentie analyseerend voor de Nederlandsche juristen. Nederland representerend te Genève. Nog tijd vindend, om in spaarzame vrije uren een Kiesvereniging en een Academische Club te presideeren. En als recreatie zoo nu en dan een concert.

Nu is hem hier het Minister-schap ten deel gevallen. Hij heeft het niet geambieerd, maar slechts aanvaard, omdat een ernstig beroep op hem gedaan werd. Hij zal het vervullen met denzelfden ernst, waarmee hij zijn ambtelijken arbeid verrichtte. Hij heeft zijn leven aan het recht gewijd en de Justitie zal in hem een waardig bewaker vinden.

Er zijn katholieke ministers van Justitie geweest met klinkende namen en groote politieke ervaring: Gustaaf Ruys de Beerenbrouck, de man van de eerste, groote Arbeidswet; Loeff, die in Kuiper's kabinet zat, de briljante Robert Regout, de scrupuleuze Nelissen, de voorzichtige van Schaik, de voortvarende Goseling. Onder geheel abnormale omstandigheden draagt de heel anders geaarde Dr. van Angeren als hun opvolger de ministerieele verantwoordelijkheid.

Moge het hem gegeven zijn, haar spoedig te kunnen overdragen in omstandigheden, dat er in Nederland weer recht gesproken worden zal "in naam der Koningin."

★ "Grand strategy"

ER WORDT veel geschreven en ook veel gepraat over de "grand strategy" in dezen oorlog. Er- gens moet nl. een fameux plan berusten, waarin de groote strategische lijnen van den krijg tegen de As zijn vastgelegd. Aan die "grand strategy", indien ze eenmaal, in koel beraad, is vastgesteld, moet men zich houden, ondanks tegenslagen in Zuid Oost Europa of (en) in het Verre Oosten.

Maar behalve de plaatsen, waar de militaire slagvelden te vinden zijn, bestaan er nog andere plekken op aarde, waar over den afloop van den oorlog wordt beslist. Dat zijn, bijvoorbeeld, de fabrieken, waar het oorlogstuig der democratieën moet worden vervaardigd. Maar zulke plaatsen, waar over den afloop van den oorlog wordt beslist, zijn bijvoorbeeld ook: de bezette gebieden. Het begint nl. hoe langer hoe duidelijker te worden, dat Hitler zonder den slavenarbeid der onderdrukte

volkeren zijn oorlogsmachine niet op gang zal kunnen houden. En aangezien ook voor hem deze oorlog een "battle of industries" is, kan men eerlang een reeks van rigoureuze maatregelen verwachten, die nieuwe miljoenen in alle landen van Europa zullen ketenen aan de Deutsche oorlogsmachine.

Hitler, die in zoo menig opzicht het wezen van den modernen gemechaniseerden oorlog eerder heeft begrepen dan anderen, en die eveneens tijdig het verband heeft gezien tusschen de toegepaste psychologie der propaganda en den loop der krijgskansen, zal spoedig alles op zetten om de nieuwe slavenjacht te doen slagen.

In den tijd, die achter ons ligt, heeft Duitschland geprobeerd de arbeiders van Europa te vangen met de Nieuwe Orde en de daaraan opgehangen leuzen van sociale demagogie. Hij heeft geprobeerd zijn Quislings te vinden in de wereld der arbeiders: Marcel Déat in Frankrijk, Hendrik de Man in België en een paar uiterst onbelangrijke sociaal-democraten in ons eigen land. Overal zijn deze sluwe pogingen mislukt, doordat de groot massa der arbeiders zich niet in de luren liet leggen; in

ons eigen land was het fiasco volkomen.

De gang van den oorlog in Rusland heeft Duitschland echter opnieuw voor de noodzakelijkheid geplaatst, alles te probeeren om de "battle of the industries" te winnen met behulp der overwonnen volkeren. De berichten uit Duitschland verzwijgen geenszins, dat de nieuwe militaire lichten voor Rusland aan het Deutsche bedrijfsleven zullen worden onttrokken, en dat de opvallende plaatsen dan door "geïmporteerde arbeidskrachten" moeten worden aangevuld.

Waar is nu de "grand strategy", met behulp waarvan de democratieën Hitler zullen gaan bestrijden op dit slagveld van den menschelijken wil, of moeten wij zeggen: mensche-lijken onwil? De rebelse geest in de bezette landen is een zwakke steen in Hitler's wapenrusting, maar weet men reeds, waar de gradaties van zwakte in dat harnas te vinden zijn? Spelen de Nederlandsche bouwvakarbeiders een primaire rol in Hitler's slavenplan? Of de landarbeiders uit den Balkan? Of de wegebouwers uit Italië? Of de landbouwers van Denemarken? En wordt, natuurlijk na beraad tusschen de deskundigen uit de betrokken landen zelf, het plan der "grand strategy" voor dezen psychologischen veldtocht tegen Hitler's slavenplan in groote lijnen uitgewerkt?

Voor ons Nederlanders, zijn die lijnen niet zoo moeilijk te vinden. De leuze "Nederland zal herrijzen zoo vrij als het voorheen was" duidt voor ons de uiterste grenzen van dat plan aan, al zijn er binnen die grenzen nog tal van mogelijkheden tot verbetering. Maar zou iemand willen beweren, dat alle volkeren van alle onderdrukte landen in dezelfde gelukkige omstandigheid verkeerden als wij? En zal iemand durven ontkennen, dat men de beste menschen, die de democratieën op het vasteland bezitten, noodeloos in de waagschaal stelt, wanneer men te hooi en te gras en volkomen planloos tot verzet oproept?

De vijand weet precies wat hij in de bezette gebieden wil; of het hem lukt is weer wat anders. Hij behandelt Polen anders dan Noren en hij zal zich wel tien maal bedenken, voordat hij in alle landen op denzelfden dag de arbeidsconscription invoert. Maar men zou zich kunnen voorstellen, dat dit niet een reden behoefte zijn voor de democratieën om een contra-plan op dezelfde grondslagen op te trekken als die van den vijand. Bij het verzet der slaven van het continent tegen hun meester heeft Engeland zonder twijfel evenveel belang als elk der betrokken landen zelf, toch zijn de laatste, door aard en afkomst, uiteraard de eerst aangewezenen om op dit slagveld de juiste "grand strategy" te ontwerpen.

kant-
teekeningen
van
kantekleer

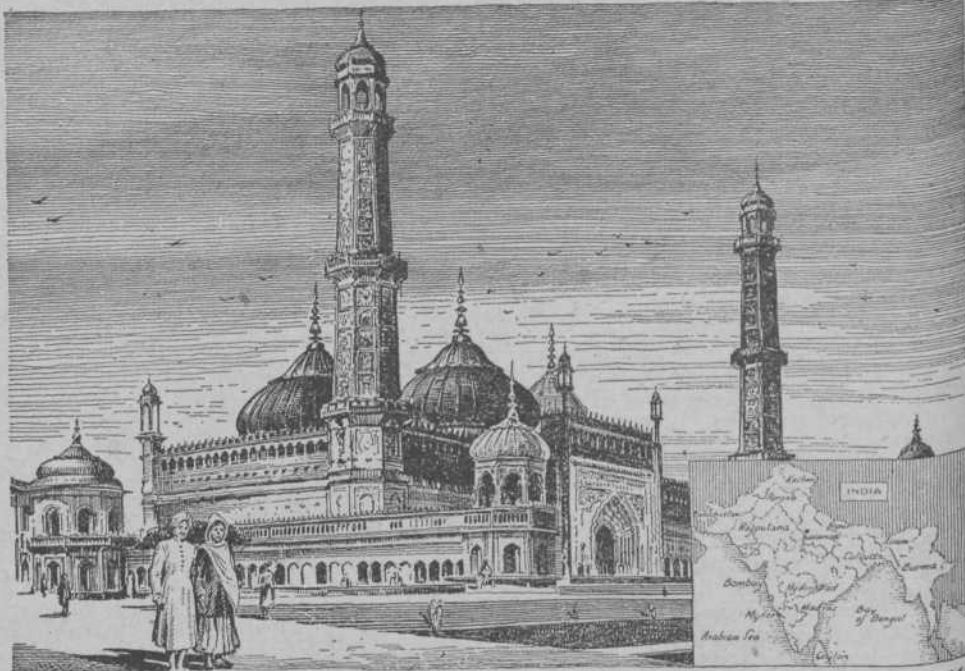
Britsch Indië doet met ons mee

Britsch Indië is een historisch land van groote beteekenis voor den modernen tijd. Het heeft eeuwenoude gebouwen, waarvan de grootsheid ons herinnert aan voorbijgaende tijden van pracht en praal; en het heeft een millioenen-bevolking en reusachtige hulpbronnen welke Groot-Brittannië van steeds meer arbeidskrachten en grondstoffen voorzien voor den oorlog om het behoud der democratie.

De Gouden Temple van Amritsar, de Taj Mahal van Agra, de Groote Moskee van Ali Sjah te Lucknow; de Zeven Pagoda's van Mamallapuram—al die voorbeelden van kunstliefde en kunstvaardigheid van Britsch Indië zijn een gelukkig voorteken van het aandeel in de kunstnijverheid zoowel als in de

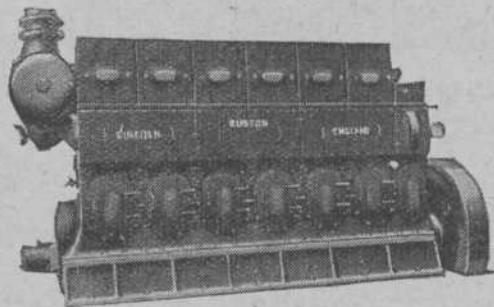
industrie dat de bevolking kan bijdragen voor de bevordering van Britsch Indië's welvaart in betere tijden dan die, welke wij thans beleven.

Ruston & Hornsby Ltd. hopen dat het niet lang zal duren voordat de goede handelsbetrekkingen welke zij jarenlang met het volk van Britsch Indië hebben onderhouden, hersteld zullen kunnen worden.

The Great Mosque of Mohammed Ali Shah at Lucknow

R. E. Derbank 1941

RUSTON PRODUCTEN, welke zoo vaak zoowel in Br. Indië als in andere deelen van de wereld hun BETROUWBAARHEID hebben bewezen, zijn bijvoorbeeld:

OLIE-MOTOREN — verplaatsbare, onroerende en voor gebruik op schepen

OP OLIE LOOPENDE LOCOMOTIEVEN,
CENTRIFUGAAL POMPEN, STOOMKETELS.

RUSTON & HORNSBY LTD.
LINCOLN · ENGLAND

Fabrikanten van betrouwbare olie-motoren sinds 1892.

VULCAN

TELEGRAM-ADRES:

NAP. SHEFFIELD

Veerenstaal
Prima Gegoten
Gereedschapstaal
"Extra Vanadium"; en
"Special Cobalt"
Sneldraaistaal

Sneldraaistaal "Tool Bits"
in "Extra Vanadium",
5% en 10% Cobalt Qualiteit

vervaardigd door

**THE VULCAN
STEEL & TOOL CO.**
Ltd.

CORNISH STEEL WORKS
SHEFFIELD 6

Correspondentie in het Nederlandsch

VOOR DECORATIEF BETON

"SNOWCRETE"

WIT PORTLAND CEMENT

en

"COLORCRETE"

PORTLAND CEMENT IN ALLERLEI KLEUREN

Door gebruik van deze Britsche cementsoorten kan decoratief beton verkregen worden voor allerlei doeleinden: sierstenen, siervlakten, vloeren muurstenen en -tegels en gegoten betonblokken in alle vormen

Verkrijgbaar bij

**The CEMENT MARKETING COMPANY
LIMITED**

THE CLUB HOUSE, COOMBE HILL, KINGSTON-ON-THAMES

Leveranciers van het wereldberoemde

"FERROCRETE" SNELDROGENDE PORTLAND CEMENT

**ERDMANN
AND
SIELCKEN**

Batavia, Soerabaja en
Semarang (Java)

Exporteurs

van suiker, rubber, kapok,
peper, en andere producten

Directeuren

van goud- en zilver-mijnbe-
drijven en van de N.V. Tegalsch
Prawenveer (sleepboot en
transport bedrijf).

Agenten te Londen:

A. J. FULLER & CO.
14 Fenchurch Street, E.C.3

Agenten te New York:

**M. S. KATTENHORN
& CO., INC.**
80 Wall Street, New York City

**KANTOREN TE
HONGKONG EN SJANGHAI**

LONDENSCH TAFERELEN

Nationale Biddag in Londen

ER WAS een overweldigende belangstelling voor de verschillende kerkelijke diensten in Londen, gehouden ter gelegenheid van den door de Nederlandsche Regeering aangekondigden Nationalen Biddag op 1 Maart. De eerste berichten over den Japanschen aanval op Java waren des Zondagochtends over de radio te hooren en het zal met een beklemd hart geweest zijn dat velen zich ter kerke begaven om te bidden voor het behoud van Nederlandsch Indië.

De Nederlandsche Gereformeerden te Londen hielden hun dienst in de zaal van de Britsche Christelijke Jonge Vrouwen Vereeniging. Het bericht dat deze dienst gehouden zou worden, kwam te laat om nog in Vrij Nederland gepubliceerd te worden, maar via de radio is er toch nog voldoende bekendheid aan gegeven. Voorganger was ds. Sillevius Smith, vlootpredikant, vroeger te Semarang, waar zich nog vrouw en kinderen van hem bevinden. De indrukwekkende dienst werd bijgewoond door tal van militairen, van wie er 25 deelnamen aan het na den dienst gevierde Heilige Avondmaal. De bediening geschiedde door een kwartiermaster van de marechaussee.

De kerk van de Hervormde Gemeente in Bourdon Street was geheel gevuld voor den biddag. De Koningin liet door den voorganger, ds. van Dorp, mededeelen dat Zij nog herstellende van een lichte ongesteldheid, niet aanwezig kon zijn, doch dat Zij zich in het gebed met de aanwezigen vereenigde. Hare Majesteit werd vertegenwoordigd door generaal de Jonge van Ellemet, terwijl Prins Bernhard persoonlijk aanwezig was, met zijn adjudant, kolonel Phaff. De Regeering was vertegenwoordigd door de ministers Bolkestein, Albarda en luitenant-admiraal Furstner, de Britsche Regeering door haar gezant Sir Neville Bland. Ds. van Dorp hield een treffende predikatie, die grooten indruk op zijn gehoor maakte. De dienst werd besloten met het zingen van het "Wilhelmus."

In den dienst in de katholieke kerk in Farm Street droeg de Zeer Eerwaarde Heer van Aspert een Heilige Mis op, en

British Paramount News

Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden was tegenwoordig bij den dienst te Londen der Nederlandsch Hervormde gemeente in het kader van den Nationalen Biddag. Men ziet Z.K.H. hier bij zijn aankomst voor de kerk.

werden speciale gebeden gezegd in de Nederlandsche taal. Hier was de Regeering vertegenwoordigd door minister Kerstens. De Amerikaanse gezant Drexel Biddle was tegenwoordig, en ook Fransche en Poolse delegaties.

De godsdienstoefening op Zaterdag 28 Februari in de Synagoge, Bevis Marks, onderscheidde zich door de bijzonderheid dat de verschillende eerediensten werden verricht door Nederlanders, thans in Londen woonachtig. Het gebed voor Nederlandsch Indië en het Huis van Oranje werd op plechtige wijze uitgesproken bij de geopende Heilige Arke.

C. en A.

IN DE AFGELOOPEN week spraken twee staatslieden van het ABCD-front op Londensche lunches. Harriman sprak voor Amerika en Dr. Wellington Koo voor China. Harriman vroeg ons, den Amerikaanschen bondgenoot niet te onderschatten. Onze auto-industrie, aldus de Amerikaan, maakte in vreedstijd 5 miljoen autos per jaar. Nu voeren al die fabrieken oorlogsbestellingen uit. Het totale bedrag, dat daarmee gemoeid is, is 2½ maal zoo hoog, als de vroegere jaarlijksche omzet dier industrie!

China

DR. WELLINGTON KOO sprak op een lunch van de Buiten-

landsche Persvereeniging te Londen. Hij verwees naar de rede van Harriman en ook hij toonde ons de waarde van zijn land voor de oorlogvoering, daarbij fijntjes wijzend op de moeilijkheden, die China te overwinnen had, voor het behoorde tot het ABCD-front. Over de bedreiging van den Birmaweg sprekend, zei hij: "Het is echter niet de eerste maal, dat China met isolatie bedreigd wordt! De Birmaweg was reeds één maal tevoren gesloten. Maar, waar een wil is, daar is een ... weg!"

Nederlandschen ooren moet zijn met klem uitgesproken waarschuwing ten aanzien van Java welkom in de ooren geklonken hebben: Java mag niet vallen, aldus de Chinese ambassadeur. Elk verloren strategisch punt maakt het heroveren van het verloren gegane moeilijker. Het wachtwoord, dat hij gaf was: offensieve strategie. Samenwerking met de inheemsche volkeren, die door den Japanschen aanval bedreigd worden.

Mannen opgepast!

VROUWEN STAAN voor niets, als het om hun uiterlijk schoon gaat. Pijpdoorstekers zijn verdwenen uit de sigaren- en tabakswinkels, omdat ... de dames ze opkopen. Waarom? Omdat ze geen metalen "haar-krullers", papillotten, kunnen kopen, die niet meer vervaardigd mogen worden. Pijpdoorstekers, dubbelgebogen, schijnen een uniek vervangingsmiddel.

En mannen, past ook op Uw scheerzeep. Want het is de eenige ongerantsoneerde zeepsoort. Vrouwen gebruiken die nu al, om haar kousen uit de wasschen.

Veilig is veilig

NOG STEEDS slapen er geregeld elken nacht vier duizend menschen in de ondergrondse stations. Dit restje van de 170 duizend van vorig jaar, zijn meest menschen, wier huizen nog steeds niet geheel bewoonbaar zijn, of ook oudere menschen, die niet het risico willen loopen, midden in den nacht den schuilkelder op te moeten zoeken. Nog steeds worden er verschijningen verkocht en alle maatregelen blijven gehandhaafd, die noodig zijn voor het op volle capaciteit gebruiken van de onderaardsche slaapgelegenheden.

Stevig is stevig

HET WERK, tot versteviging van de bovengrondsche schuilruimten, gaat ongestoord verder. De bovengrondsche bouwsels bleken niet stevig genoeg, en thans worden ze, met gevlochten ijzeren "bewapening" en een tweede omhullende steenlaag versterkt. Mij is het nut ervan niet erg duidelijk, aangezien deze ruimten, ook in de ergste tijden, slechts voor een uiterst gering deel gebruikt werden. Want ook al weten de gebruikers ervan, dat, als er bom op valt, er slechts het beperkte aantal inzittenden of inliggenden gedood wordt, dit is een geringe troost, als men er zelf bijhoort. Men is liever iets veiliger, met de kans, dat er vijfhonderd tegelijk omkomen, dan iets minder veilig met zijn vijftigen.

Weest zuinig

WEEST ZUINIG met papier. In Regent Street, de Ford Show Room, kan men zien, wat er met Uw papier gebeurt en wat er alles van te maken is, dat den Duitschers en Japanners onaangenaam kan zijn: hulzen voor granaten, kokers voor handgranaten, verpakking voor bommen, banden voor mitrailleurkogels. Den heelen dag loopen belangstellende Londenaars voetje voor voetje langs de goed opgestelde tentoonstelling en nemen zich voor als wij allen, hun papier te sparen.

Ongeloofwaardige aankondiging

AANKONDIGING, opgehangen buiten een restaurant; Gelooft het of niet, We hebben wat VISCH!

STOOMKETELS

ALLES VOOR HET KETELHUIS

BABCOCK & WILCOX LTD. FARRINGTON ST., LONDON, E.C.4

Het spijt ons dat wij thans geen "Chief Whip" sigaretten kunnen leveren, maar plannen bestaan reeds om ze zoo spoedig mogelijk na den oorlog in Nederland beschikbaar te stellen.

ZOODRA WEER EEN
GELUKKIGER TIJD
AANBREEKT, ZULT GE
DE GELEGENHEID
KRIJGEN TE GE-
NIETEN VAN UW
GELIEFKOOSDE
VIRGINIA
SIGARET

CHIEF WHIP

De beste
sigaret
voor Uw
gezondheid

**ANGLO - DUTCH
INVESTMENT
CORPORATION LTD.**

JAC. JOLIS (Managing Director)

HALTON
HOUSE

DIAMOND MERCHANTS

20-23 HOLBORN
LONDON, E.C.1

voor
INLICHTINGEN OVER RUBBER
Raadpleegt het

ADVIES-BUREAU

van de
British Rubber Publicity Association
(Een advies-bureau gesticht door rubber-producenten)

Literatuur over de eigenschappen van rubber en de vele mogelijkheden, waarbij van rubber gebruik kan worden gemaakt, wordt op aanvraag gratis toegezonden door:

**The BRITISH RUBBER PUBLICITY
ASSOCIATION**

19 Fenchurch St., London, E.C.3

★ KAMPKIEKEN ★

HET VOOR ons zoo belangrijke besluit is genomen.

H.M. de Koningin en de regering hebben snel, doch niet zonder rijp beraad, een gedeelte van de brigade bestemd voor uitzending naar een ander oorlogstoneel. En ik geloof, dat ik den inlichtingsdienst van de as-partners niets wijzer maak door te verklappen, dat een prima detachement reeds onderweg is.

Voordat de laatste handdrukken werden gewisseld, moest er echter heel wat werk worden verzet. Het kamp verloor op slag de gemoedelijke dorpsfeer en werd een carroussel van rondrennende officieren en minderen. Stapels papieren bedolven de bureau's, hetgeen de Ministry of Supply met acute hoofdpijn bedreigde. Orders, tegenorders, opgaven, verzamellijsten met ettelijke wijzigingen, aanvraagformulieren voor materieel, stoven als late Kerstsnieuw van commandanten naar ondercommandanten, en vice versa. De ordonnansen kregen er blaren op voeten en lippen van. Ze moesten hun pijn echter met lijdzaamheid verduren, want de dokters hadden alleen oog voor gezonde, jonge lichamen, die voor uitzending in aanmerking kwamen. Ze keurden militairen aan den loopenden band, sommigen zelfs twee maal, kortom, ze werkten zich de armen

uit de bezweete hemsmouwen, en beklopten net op tijd de laatste behaarde borst. . . .

Want de tijd was kort. Erg kort. Maar dit werkte juist als stimulans. De zaak kwam prachtig voor mekaar; zóó goed zelfs, dat aan het geheele detachement twee dagen inschepingsverlof verleend kon worden. De achterblijvende regelden het transport tijdens dit verlof, waardoor ook dit gedeelte zonder eenig incident is verlopen.

Vóór het vertrek werden allen toegesproken door Z.E. Minister van Boeyen, die hen wees op de groote en historische betekenis van deze gebeurtenis. Dit beroep op het plichtsbeseft van de brigade, zoo zeide hij, was een logisch gevolg van de internationale situatie en hij sprak het vertrouwen uit, dat onze landgenooten in het moederland deze uitzending als de eenig juiste beslissing zouden inzien.

Nu, daarvan zijn we heilig overtuigd. Ik denk zelfs, dat men in Holland niet anders van ons verwacht en met ongecamoufleerde verwijten zou aankomen, indien deze gelegenheid niet met beide handen was aangegrepen.

Z.K.H. Prins Bernhard verwekte groote dankbaarheid bij het detachement door hen met een persoonlijke inspectie te vereeren. Een laatste bijeenkomst in de feestzaal en dan ziet het kamp een deel van zijn bewoners vertrekken; bewoners, die door de aan hen gestelde taak in staat zullen zijn aan de wereld, en aan

Holland in het bijzonder, te bewijzen, dat er ook nog buiten het moederland flinke kerels met een grondige afkeer van nieuwe-orde-ideeën leven.

Onze jongens zullen daarginds hun opdracht volbrengen als leden van de brigade. Op beide schouders zal het insigne "Prinses Irene" prijken. Dit zal voor hen een extra aansporing zijn wanneer zij zich door moeilijke omstandigheden moeten heenbijten. Onze beste wenschen vergezellen hen. En de heerlijk verminkte brigade in Engeland zet zich schrap. Een regeneratieproces zal zich gaan voltrekken. Lege barakken moeten weer gevuld worden, en dit liefst zoo spoedig mogelijk. De rekruteringsbureau's moeten dan maar extra-stoom opzetten; daarmee verkleinen ze de teleurstelling van het kader, dat gelast werd de opleiding in het kamp voort te zetten.

Ook dit laatste is noodig; het is geen bronzen kruizen belovende, dankbare baan, maar door de onontbeerlijkheid ervan toch van onnoemelijk veel nut. Ik weet wel, dat dit een schrale troost is voor het aangewezen personeel. Ik weet het zoo goed, omdat ik zelf tot deze groep behoor. Maar wie weet, misschien heeft mijnheer Naylor (de man van de horoscopen in de Zondagskrant) wel gelijk met zijn bewering, dat de sterren hebben besloten om de Duitsche legers nu heusch een invasie op dit eiland te doen plegen. Ze komen in elk geval al dichterbij, al is het dan ook met het Moskou front als gedwongen startlijn. . . .

★ Buiten het Rijksgebied

Prins Bernhard bij de koopvaardij vloot

DEZER DAGEN heeft Prins Bernhard een bezoek gebracht aan schepen van de Nederlandsche Koopvaardij in een haven van Schotland.

Z.K.H. heeft eveneens een bezoek gebracht aan enkele clubs en instellingen aan den wal.

Comité "Pro Patria" voor Noord-West Engeland

OP ZATERDAG, 28 Februari, is in de Market Hall te Blackburn een bijeenkomst gehouden van "Pro Patria." Deze bijeenkomst was georganiseerd door het comité van Pro Patria voor Noord-West Engeland, dat als volgt is samengesteld: J. Visman, Voorzitter; H. Pierson, secretaris, 108, Portlands Street, Manchester, 1; C. J. A. Jannink, D. W. de Ridder van der Schueren, en J. F. Straatman.

De heer Visman opende de bijeenkomst en zette uiteen, waarom alle Nederlanders zich aaneen moeten sluiten, waar zij zich ook mogen bevinden, ter bereiking van het gemeenschappelijke doel: de bevrijding van ons vaderland.

Vervolgens sprak de voorzitter van Pro Patria uit Londen, die verklaarde waarom "Pro Patria"

in Londen was opgericht, en welke bedoeling daarbij had voorgezet en wat de vereeniging tot nog toe gedaan had.

Daarna sprak Bob van Radio Brandaris, de heer A. Den Doolaard. In een zeer krachtige en opwekkende rede wees hij op de bevoorrechte positie van de Nederlanders in Engeland vergeleken bij die in de bezette gebieden. Hij roemde de zelfopoffering van de saboteurs in Nederland en al wat deze bijdroegen tot den strijd der bevrijding.

Na de pauze sprak iemand van de Nederlandsche visschervloot in Engeland. Hij bedankte uit naam

van de vrouwen en kinderen, die de zeelieden in het vaderland hebben moeten achterlaten in het algemeen en vooral de dames, die zich het lot van de Nederlandsche zeelieden aantrokken en het hun hier zoo aangenaam mogelijk trachten te maken.

Tenslotte werd de "March of Time" film over Nederlandsch-Indië vertoond.

De bijeenkomst werd door meer dan 100 Nederlanders uit Blackburn, Liverpool en Manchester bijgewoond, onder wie een 20-tal leden van de visschervloot. Bijna alle aanwezigen gaven zich op als lid voor "Pro Patria."

★ Examens voor Einddiploma Gymnasium en H.B.S.

IN SAMENWERKING tussen de Nederlandsche en de Indische Regeering kwam een regeling tot stand, waardoor jongelieden, woonachtig buiten Nederland en zijn overzeesche gebiedsdeelen, in staat worden gesteld, door een uitsluitend schriftelijk examen, een getuigschrift te verkrijgen, waaraan gelijke rechten verbonden zijn als aan een einddiploma gymnasium of H.B.S. Men moet zich daartoe vóór 1 Mei schriftelijk aanmelden bij den naastbijzijnden Nederlandschen Gezant of Consul; wie in Engeland, Schotland of Noord-Ierland woonachtig is, bij den Minister van Onderwijs te Londen

(Arlington House, Arlington Street, S.W.1.).

De exameneischen zijn dezelfde als die voor de genoemde einddiploma's in Nederland en Nederlandsch-Indië; de opgaven worden door bevoegde commissies in Nederlandsch-Indië samengesteld, en het werk, dat onder officieel toezicht moet kunnen gemaakt worden, wordt door deze commissies beoordeeld, welke commissies het gevraagde diploma al dan niet toekennen.

Uiteraard is het niet zeker, of de oorlogsomstandigheden dit jaar de uitvoering dezer nieuwe regeling zullen mogelijk maken.

De lezers
meningen
geven ten
onafhank

**IETS OV
METSSEL**

Hooggead
"Critic
democrac
medewer
een met
die bijdr
schappell
als een
dat het
andersma
kraken."

In dat
terecht
dat het
munt ha
-op zich
dige-"n

Nochta
zijn om
bouwwer
moeten
gebruiken
begint n.
waarop g
hechten.
volgt: "k
kan de
niet alle
oorlog, n
rampen.
dezen oo
gersnood
heid en
"Onde
behoudt
schrijver
Welnu h
dan nog
onderzoek
dan in ee
nog eens
gij zult
Onze

LEZERS PARLEMENT

De lezers kunnen op deze bladzijde meeningen of denkbeelden te kennen geven ten bate van de nationale zaak, onafhankelijk van de opvattingen der redactie

IETS OVER METSELSTEENEN

Hooggeachte Redactie, "Critiek van den waren democraat," schrijft een Uwer medewerker, "moet men als een metselsteen beschouwen, die bijdraagt tot het gemeenschappelijk bouwwerk en niet als een doorslaand argument, dat het uitsluitend doel heeft, andersmans schedeldak te kraken."

In dat artikel was dan ook terecht geen enkel argument, dat het op een schedeldak gemunt had. Wel werd ons een —op zichzelf mooie en onschuldige—"metselsteen" getoond.

Nochtans zou het gevaarlijk zijn om dezen steen in eenig bouwwerk, dat den tijd zou moeten kunnen trotseeren, te gebruiken. De bedoelde steen begint n.l. met een glazuurlaag, waarop geen goede cement kan hechten. De steen klinkt als volgt: "Alleen samenwerking kan de menschheid behoeden, niet alleen voor een volgende oorlog, maar allereerst voor de rampen, welke de naweeën van dezen oorlog zullen zijn: hongersnood, armoede, werkeloosheid en pestilentie."

"Onderzoekt alle dingen en behoudt het goede," plaatste de schrijver boven zijn artikel. Welnu hij moge dezen steen dan nog eens zeer nauwkeurig onderzoeken. Wellicht zal hij dan in een volgend artikel Jezus dan eens nazeggen: "Zoekt en gij zult vinden."

Onze Engelsche gastheeren

hebben inmiddels—al zoekende—geschikter steenen gevonden, als b.v. "Rebuild with God" er een is.

Zeker, schrijvers, "steen der samenwerking" is heel belangrijk, maar deze begint pas eenige reële waarde te krijgen, wanneer hij hem nog eens zou kunnen overbakken, zoodat hij zou klinken als een ware "echt-Vaderlandsche-klinker," n.l.: "Alleen met God kan door samenwerking de menschheid ... enz."

En zoo ben ik den schrijver dankbaar, dat hij mij de gelegenheid schiep, om een rotssteen in den door hem geschetsten stroom te werpen, teneinde een volgende wereld-ramp te helpen verhoeden.

X.

VEETEELT

Geachte Redactie,

In *Vrij Nederland* van 7 Februari heb ik met groeiende belangstelling het artikel gelezen over de organisatie—reeds nu in Engeland—tot het behoud van den Nederlandschen veestapel.

De opmerking—om daarmee te beginnen—dat de veestapel danig ingekrompen zal zijn, is volkomen juist te achten, maar ik moet toch een ieder waarschuwen voor de opvatting, dat de Duitschers zoo dom geacht moeten worden, dat zij "de kip met de gouden eieren" zouden slachten. Immers, als zij de koeien in Holland afslachten, moet de productie van alle zuivel en vleesch, die zij bij ons wenschen weg te halen, zeer sterk achteruitgaan, en een ieder zal het mij toegeven, dat de Duitschers dit wel het allerlaatste kunnen wenschen.

Dat de veestapel in stukstal achteruit gegaan zal zijn, is heel begrijpelijk als we weten, dat er een groot aantal koeien zoo genaamd uit de hand werden gehouden. Voor diegenen, die deze uitdrukking niet verstaan: het aantal koeien was opgevoerd door het houden en voeden van koeien op kortvoer (graan), waardoor dus op een boerderij, waar gewoonlijk 20 stuks gehouden werden, er nu 25 of 30 of soms nog meer werden gehouden. Door het niet meer importeeren van granen is het dus dit aantal koeien, dat wel verdwenen zal zijn. Maar het vee, dat op de producten van eigen land kan leven, zal er nog wel zijn, en dan kunnen we het verder gerust aan onze boeren overlaten, om dit op peil te houden. Zeer waarschijnlijk zijn er nog wel leden van de Regeering in Londen, die den tijd hebben meegemaakt van de verplichte afslachtingen om de landbouw- en zuivelproductie omlaag te krijgen. Deze zullen zich wel herinneren, dat, ondanks de kudden koeien die werden geslacht, de productie niet omlaag wilde. Daarvoor verstaan onze boeren hun vak te goed.

Waar de boeren echter niet voor kunnen zorgen, dat is de afzet van die producten, voornamelijk de export.

Wij moeten ons goed realiseren, dat er groote en machtige afzetgebieden van onze landbouwproducten door dezen oorlog verloren zullen gaan. Zonder ook maar in het minst verwijten te willen doen, moeten wij toch zeggen, dat door den belabberden toestand, waarin onze boerenstand in de jaren vóór den oorlog kwam te

De redactie, behoudt zich het recht van bekorting voor terwille van plaatsruimte, ter vermijding van herhalingen, of om brieven voor opname geschikt te maken

verkeeren, voor sommigen een reden is geweest, hoe verkeerd ook en afkeurenswaardig, om heil te gaan zoeken bij de N.S.B.; als zijnde de stroohalm van den drenkeling.

Het is dan ook mijn vaste overtuiging, dat ons voornameste werk moet zijn, deze moeilijkheden voor den boerenstand uit den weg te ruimen. Wij moeten zorgen voor harmonie tusschen productie en export. De veestapel komt dan vanzelf terecht. M.

AFGEKEURDE ZEELIEDEN

Geachte Redactie,

Wij, afgekeurde zeelieden, die het grootste gedeelte van ons leven op zee hebben gesleten, ik mag wel zeggen versleten, zijn zeer nieuwsgierig te weten, wat onze regeering van plan is met ons te doen, als wij het geluk weer eens mogen hebben in ons geliefd Vaderland terug te keeren. Het is zeker voor ons een benauwend idee te moeten denken, dat wij in handen zouden komen van maatschappelijk hulpbetoon, of iets dergelijks en toch hebben wij geen zekerheid, of wij bij onzen terugkeer wel behoorlijke middelen van bestaan zullen hebben. Wij zullen hopen, dat de zeeman, die nu zoo in aanzien is, zal kunnen zeggen: wij hebben heel veel meegeemaakt en ons gestel is er niet beter op geworden, maar er wordt tenminste behoorlijk voor ons gezorgd.

Hopende, dat dit onder de oogen mag komen van H.H. autoriteiten:

Dankzeggend voor de plaatsruimte,

G. G. G.

De nauwkeurige proeven, die met Aberdare Cables genomen worden gedurende alle fasen van het proces van vervaardiging, verzekeren de beste kwaliteit van het product, zooals het afgeleverd wordt.

1. Kijkje in het laboratorium waar de grondstoffen aan proeven worden onderworpen.
2. Nog een kijkje in het laboratorium. Men kan de elektrische contrôle-instrumenten zien en de machine voor het meten van spanningen.
3. Kabelkernen gereed voor contrôle.
4. Machine voor het contrôleeren van het voltage. Door het venster kan het oog gehouden worden op de contrôle-installatie.

ABERDARE CABLES Ltd.

NINETEEN WOBURN PLACE
LONDON . . . W.C.1

CABLEGRAMS: ABERCABE

WESTCENT . LONDON

ONBESTELBARE BRIEVEN VOOR NEDERLANDERS IN ENGELAND

Is hier iets voor U bij?

Bij het INFORMATIE BUREAU van het Nederlandsche Rode Kruis te Londen, kamer 205 Stratton House, Stratton Street, W.1, zijn uit Nederland, Indië en elders een aantal brieven aangekomen voor Nederlanders die mogelijk in Engeland zijn en antwoorden voor Engelsen die verhuisd zijn.

Deze brieven zijn echter onbestelbaar, daar geen adressen of geen volledige adressen beschikbaar zijn.

Hieronder nemen wij op verzoek van het Informatie Bureau van het Nederlandsche Rode Kruis de initialen op van geadresseerden en afzenders.

Voor de volgende personen zijn dus brieven aanwezig op Kamer 205 Stratton House, Stratton Street, W.1:

Voor Van
K. H. de K. J. M. de K., Vlissingen.
Albert K. M. Z.-G., Amsterdam, W.
J. Antoon L. A. L., Amby.
A. A. L. C. M. Informatie Bureau v/h
Nederlandsche Rode Kruis, 's Gravenhage.
David M. (voorheen White House,
London, N.W.) J. W. J., Utrecht.
Michiel S. M. Johanna van D., 's
Hertogenbosch.

VOOR
WIE
IS DEZE
FOTO
BESTEMD
?

Mevrouw M. M. Pater van R., Buenos
Aires.
Frans H. C. M. Informatie Bureau
v/h Nederlandsche Rode Kruis,
's Gravenhage.
W. C. O. (geb. 13.1.1908) Informatie
Bureau v/h Nederlandsche
Rode Kruis, 's Gravenhage.
Gerard B. W. van O. (geb. 31.1.1909)
Informatie Bureau v/h Neder-
landsche Rode Kruis, 's Gra-
venhage.
Ru. van O. dito.
Antonie Cornelis van O. A. van O.,
Zaandam.
Emile O. (of A.) Mevrouw G. J. F.,
New Rochelle, U.S.A.
Gerrit M. P. Clara A. P. P.-de W.,
Amsterdam, W.
Charles P. (voorheen Strand Palace)
Johan V., 's Gravenhage.

Theodorus Johannes R. Maria Johanna
R., Herpen bij Ravestein.
Reinier R. Wed. Th. R., 's Gravenhage.
Mevrouw Tine S. van E. Cornelia Amelie
van E.-de R., Bussum.
Adriaan S. Christina S., Schoorl.
Folkert v. d. S. (geb. 19-10-1919)
Informatie Bureau v/h Neder-
landsche Rode Kruis, 's Gra-
venhage.
Arie v. d. S. Sientje P., uit Hillegom.
Ant. Henr. S. Informatie Bureau v/h
Nederlandsche Rode Kruis,
's Gravenhage.
Mevrouw M. S. uit Den Haag.
Emiel Frans van S. (voorheen
Gower St., London, N.W.1)
Louis van S., uit Borgerhout,
Antwerpen.

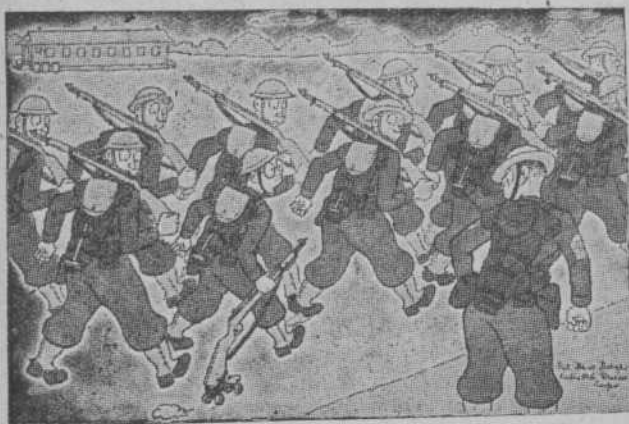
G. van S. M. P. van S.-K., uit
Maassluis.
Fernand J. F. S. (ongeveer 33 jaar)
Den Heer F. S., Brussel.
Antonie T. H. T. uit Nijmegen.
Hendrikus Wilhelmus U. Maria Adriana
U. H., uit Oss.
Johannes Cornelis U., uit Oss.
J. R. V. (geb. 17-2-19) Informatie
Bureau v/h Nederlandsche Rode
Kruis, Den Haag.
Bob V. (voorheen Amsterdam) Den Heer
O. uit Hounslow, Middlesex.
Johan Casper V. Mevrouw Th. J. H.-H.,
Lysin.
J. P. A. van V. Mevr. van V. en
kinderen, uit Rotterdam.
Jean Antoon W. P. Ph. H. W., uit
Grubbenvorst.
Mevr. P. W. V., uit Grubbenvorst.

J. W. Fam. W. uit Zaandam.
J. A. W. (ge. 19-9-1908) Informatie
Bureau v/h Nederlandsche Rode
Kruis, uit Den Haag.
Hubertus Jacobus W. (geb. 21-12-1906)
Mevrouw W., uit Heer bij
Maastricht.
Cornelis W. de W. (geb. 15-6-1919)
Informatie Bureau v/h Neder-
landsche Rode Kruis, Den
Haag.
L. van der W. Informatie Bureau v/h
Nederlandsche Rode Kruis, Den
Haag.

WOORDENBOEKEN

Zoo juist uit Nederlandsch-Indië
ontvangen een beperkt aantal
Woordenboeken:
Nederl. Eng.-Eng. Nederl.
door J. Prick van Wely.
671 bladzijden—prijs 15/-,
per post 15.7.

★
TEVENS WEER VOORRADIG:
Van Goor's Miniatuur Woordenboekje
prijs 2/6, per post 2.9.
Bestelt nog heden met bijvoeging van
postal-order of cheque bij de boeken-
afdeeling "Vrij Nederland," 7 Park Lane

★ De oorlog in karikatuur

"Waarom niet? Bij de
artillerie doen ze het ook
zoo!"
(Saturday Evening Post, New York)

"Die Cripps! Binnen-
kort mogen we misschien
op een echt veld lopen,
achter een echte haas
aan!"
(Daily Mail)

"D'ruit, vieze vlek, d'ruit!"

(Philadelphia Record)

"Ik vind dat ik tot nog toe te
zachtaardig ben opgetreden
tegen dat tuig van de zwarte
markt."

(Daily Mail)

"Is er hier nou waarachtig
niemand, die Hindustani kan
verstaan en spreken?"

(Daily Express)

"Nu zit ik er in. Hoe kom ik er uit?"

(Daily Mirror)

Eladzijde
grappen, in een
tijd van klappen

Vrij heden EN Blij heden

Pagina moppen.
En toch zullen
we ze kloppen!

HEINRICH BUMKE GEARRESTEERD

Lekker, lekker, niemand weet, Dat ik Heinrich Bumke heet. Aldus zong ik laatst, toen ik in bad zat, zoo hard, dat het heele huis het hoorde. Het resultaat was, dat binnen een kwartier een overvalwagen van de politie voor mijn deur stond. Ze drongen het huis binnen, ruwe laarzen bonkten op de trap en een vuist bonsde op de badkamerdeur, "of ik maar mee wou komen".

U kunt begrijpen, waarde Chef, hoe ik schrok. Ik dacht, dat mijn laatste uurtje gelagen had. Ik zag vreeselijke beelden van de galg en dergelijke. Ik kleedde mij haastig in mijn badlaken en stapte met de agenten mee.

Op het bureau werd ik gefouilleerd, doch het eenige, wat ze vonden was mijn tandenborstel, die ik toevallig nog in mijn hand had.

Ik riep hard: "Ik ben geen spion. Ik heb geen geheime documenten naar Berlijn gezonden", om mijn onschuld te toonen. Maar de inspecteur zei heel vriendelijk: "Daar wordt U ook niet van beschuldigd. Maar U hebt al drie maanden geen huur betaald en toen U in bad zat te zingen wist Uw huisheer, dat U er was en of U nou maar wil betalen."

Beste Chef, nou ziet U, in wat voor gevaaren ik kom, omdat ik maar geen goede betaling uit Berlijn krijg, zoo kan het heusch niet doorgaan, ik moet toch ook eens kunnen gaan dineeren met mijn schoone vrouwelijke spionnen, waarom altijd alle anderen alles gunnen en ik maar bij dat ellendige zendtoestel zitten en die vervelende codeberichten doorgeven.

Veel is er niet te berichten, als jullie tenminste niet beter

betalen: U weet zeker al van de Kabinetsherziening? Het weer is hier nu ook beter, echt lenteachtig, ik moest eigenlijk een nieuw pak hebben, stuur wat nagemaakte kleerencoupons en eindelijk een cheque, ik zie er uit, ik kan gewoon niet meer met behoorlijke menschen omgaan, en daar moet ik toch zeker mijn informaties vandaan hebben.

H. BUMKE

★ Rede

van den Heer Kliekjes

Op de zesde jaarvergadering van den "Bond Van Jongere Twijfelenden" heeft de bekende filosoof en harmonicaspeler, de heer F. Kliekjes, een inleiding gehouden over "Zelfcritiek".

"Zelfcritiek", aldus spr. "is de critiek op zichzelf. (Gejuich). Maar het is meer dan dat: het is de hoeksteen van de democratie. Men moet het dan ook niet overdrijven. Maar het is meer: het is het recht om zelf critiek te hebben, volgens het oude, wijze spreukwoord:

"Wat gij niet wilt dat men van U zegt, Vindt dat dan bij een ander slecht".

Hierna werd gepauzeerd, om de charmante jongedames gelegenheid te geven haar instincten uit te leven op het werven van leden voor de jonge vereeniging. Na de pauze kon de voorzitter dan ook blijde aankondigen, dat vierentwintig nieuwe leden er in gevlogen waren.

Hierop zong een vierstemmig mannenkoor het lied "t Zonnetje straalt op velden en wegen / 't Koekoekje scheldt: 't kan er niet tegen", van den vermaarden componist Willem C. Kliekjes, een broeder van den bekenden spreker.

De avond werd besloten met een filmpje, dat er niet toe doet.

★ Mijn vriend, de strateeg

Stel je nou voor, zei mijn vriend de Strateeg, dat ik Duitschland ben en jij Rusland. Wat zou je doen?

Ik zei, dat ik het niet zou weten.

Je zou aanvallen, zei mijn vriend de Strateeg.

Waarom? zei ik.

Val me nou niet in de rede, zei hij. Je zou aanvallen om op die wijze te zorgen, dat ik niet kon aanvallen.

Oh, zei ik.

En dan zou je elken aanval laten volgen door een volgenden aanval. Maar wat zou ik doen? vroeg hij.

Ik zei, dat ik het niet wist.

Onzin, zei hij, denk eens na. Ik zou ook aanvallen.

Werkelijk? zei ik. Hoe onorigineel.

Aanval in dezen tijd kan alleen afgeslagen worden door tegenaanval. Neem nou eens aan, dat deze stoel een versterkt dorp is, of nog liever een versterkte stad.

Welke stoel? vroeg ik.

De groene fauteuil, zei mijn vriend. Nou kom ik van het Westen en jij komt van het Oosten. Zoo!

Hoe? vroeg ik.

Zoo, zei hij, en hij stormde op den stoel aan. En nou jij.

Nou ik wat? vroeg ik.

Aanstormen, zei hij, uit het Oosten.

Maar ik weet niet, waar het Oosten is.

Ik ook niet, zei hij.

Zie je wel, zei ik, je jukt maar wat.

Neem dan aan, dat het Oosten is, waar de kast staat, zei hij. Vooruit: een, twee, drie.

Een, twee, drie wat? vroeg ik.

Aanstormen zei hij. Wat gebeurt er dan?

Dan komen de burens klagen, zei ik.

Doe niet zoo dom, zei hij. En zijn geen burens. Alles is verlaten steppen.

En de stoel dan?

De stoel is de eenige stad in de verlaten steppen.

En geen burens? vroeg ik.

Nee. Geen burens.

Daar wil ik wonen, zei ik.

Maar hoe zou je je stad verdedigen, vroeg hij.

Ik zou aanstormen, zei ik geduldig.

Doe het dan, zei mijn vriend. Een, twee, drie! En hij rende. Ik rende ook.

Au, zei mijn vriend. Dat is laf. Je hebt me tegen mijn schenen getrapt.

Ik viel aan, zei ik bescheiden.

Maar dan had je toch wat voorzichtiger kunnen zijn, zei hij.

Wat kan je anders van Rusland verwachten, antwoordde ik.

Nou, in ieder geval, zie je wel? vroeg hij.

Zie je wel wat? vroeg ik.

Dat Duitschland er aan moet gaan, als Rusland maar aanvalt.

Waarom? vroeg ik.

Omdat de beste verdediging tegen den aanval de aanval is, zei hij.

Oh, zei ik.

Dat wou ik maar zeggen, zei hij.

Ja, zei ik. Einde.

EENIGE NIEUWE LANDEN

Fransch Indo-Vichyna.

* Japan: Het Land van de Reizende Zon.

* Het Italiaansche Experium.

ONTSTELLELENDE

ONTHULLINGEN OVER DE ZWARTE MARKT

(Door onzen beroeten correspondent)

Nu het oorlogskabinet eindelijk den oorlog begonnen is tegen de zwarte markt, kunnen wij eenige ontstellende onthullingen geven over deze schande der Engelsche maatschappij.

Wat men ons aanbood

Toen wij onlangs op de Hampstead Heath wandelden, kwam er van achter een boschje een individu te voorschijn, die ons een completen olifant aanbood, zonder coupons! Natuurlijk was de prijs exorbitant hoog: 3.6 per pond of 18.000 pond sterling voor het geheel. Het is te begrijpen,

dat de gewone man zulke prijzen niet kan en wil betalen en zoo ziet men in de exclusieve restaurants van het Westend schaamteloos geannonceerd: Olifantssteak met uien, voor den prijs van zegge en schrijve 8 shillings per (kleine) portie. Ook rendier en zeehond wordt op die wijze verhandeld. Tien shillings voor een kilo boa constrictor is niets ongewoons.

Andere levensbehoeften

Lucifers kregen wij aangeboden voor sixpence per enkel houtje en dan moest men nog

een penny extra betalen voor de fosfor aan het eind.

Doch ook een levendige ruilhandel was er ontstaan. Zoo bood men ons zeven kippenieren aan, in ruil voor acht dito. Natuurlijk gingen wij er niet op in, doch hieruit is te zien, welk een omvang dit euvel reeds heeft aangenomen. Een rolmops, in ruil voor de zangpartij van "Mamma, I miss your apple-pie" is een heel gewone ruil, evenals een linker dameskous voor een rechter.

Natte voedingsmiddelen

In natte voedingsmiddelen is de ruil- en zwarte handel bepaald beangstigend. Vijftig flesschen jenever worden aangeboden. Bij gebruik bemerkt men, dat ze gevuld zijn met ongeoorloofde melk. Die wordt dan weer om-

geruild voor sodawater en de hier uit gewonnen soda wordt met winst verkocht. Met het overgebleven water worden dan de leeg jeneverflesschen weer gevuld en als "citroensap" in den handel gebracht. Is het een wonder, dat steeds meer handelaren van de zwarte markt onherroepelijk failliet gaan?

Wat doet het publiek?

Dat het publiek het maar blijft slikken is een wonder. Zoo liet men ons consistentvet met zand proeven uit een blik, gemerkt: "clandestien geslachte konijnen". Het is te hopen, dat zware straffen worden uitgedeeld. De doodstraf voor zulke handelaars is niet streng genoeg. De gebruikers komen van zelf wel om.

★ Puzzles

IN BIJGAANDE schijf staan zesmaal acht letters in zes cirkels. De cirkels moeten nu zoo gedraaid worden, dat men van buiten af naar binnen de namen kan lezen van acht steden in Nederland.

Het beste is, de teekening in *Vrij Nederland* over te trekken op stevig papier zoodat men zes aparte cirkels krijgt; in het midden steekt men een punaise, zoodat deze schrijven onafhankelijk van elkaar kunnen draaien. En dan gaat men maar aan het draaien tot men de juiste oplossingen heeft gevonden.

De termijnen van inzending luiden: Groot Brittannië en Eire 19 Maart, Portugal, Zwitserland en Spanje 19 April, overzee 19 Juli. Er worden in totaal twaalf prijzen beschikbaar gesteld, waarvan zes voor puzzelaars overzee.

OPLOSSINGEN VAN No. 27.

Het ladderraadsel in het nummer van 31 Januari gaf weinig moeilijkheden. Alleen no. 3 werd door een enkeling "Hoofd" genoemd inplaats van "Noord." De meeste inzenders hadden echter niet de minste moeite, en wij kunnen volstaan met de oplossing hier weer te geven:

B o S c h
E m M e r d
N o O r d
G a L o p t
H o E s t
A n N e x
Z u S j e r
I m K e r

Het dubbele schuilkelderraadsel viel ditmaal blijkbaar niet zoo in den smaak als het enkele schuilkelderraadsel. Was het ietwat te lastig?

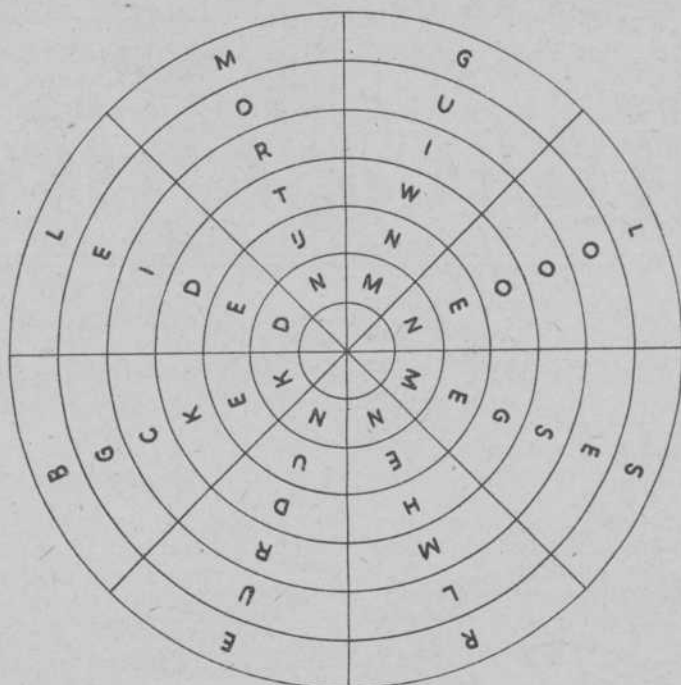
Er waren personen, die meer dan vijftig woorden vonden, doch het bleek wel duidelijk dat "Von Ribbentrop" en "Roosevelt" niet veel gemeen hebben, zelfs niet in een puzzle.

De winnaars waren: L.d.C. te H., J.E.G. te B.H., Mevr. A.d.L. te C., R.J.R.P. te L., Mej.E.S. te L., D.J.v.W. te W.

NOG EEN ZWITSERSCHE PRIJSWINNAAR.

Wij ontvingen wederom tal van inzendingen uit Zwitserland en besloten een extra prijs beschikbaar te stellen voor puzzelaars aldaar; deze maal is E.C.v.L. te M. in O. de gelukkige.

Wij hopen vele Zwitsersche lezers tot onze regelmatige puzzlevrienden te krijgen; zooals zij hebben gezien, hebben wij een speciale termijn vastgesteld voor Zwitserland, Portugal en Spanje en wij vertrouwen, dat dit de belangstelling van puzzelaars aldaar belangrijk ten goede zal komen.

A CONTANT TE KOOP GEVRAAGD

Leica, Contax, Rolleiflex en andere miniatuur camera's. Ook eerste klasse microscopen

Hoogste Prijzen worden betaald

Groote keuze van de beste fotografie-toestellen in onze verkoopafdeling

CITY SALE AND EXCHANGE (1929) Ltd.
No. 2 POULTRY, CHEAPSIDE, E.C.2
Tel.: CITY 1125

SPORT IN ENGELAND

Nederlandsch voetbalelftal in Londen

EEN NEDERLANDSCH voetbalelftal bestaande uit spelers van de Kon. Ned. Brigade en van de Ned. Sportclub Londen speelt op Zaterdagmiddag 21 Maart a.s. om 4 uur te Twickenham een wedstrijd tegen een sterke Engelsche amateur-ploeg ter gelegenheid van Twickenham's Warship Week. De ontmoeting vindt plaats op het veld van de Exiles-Club, Orleans Park, Richmond Road te Twickenham en is te bereiken per Southern Railway van Waterloo Station.

Het tenniseizoen nadert

Er bestaan plannen om evenals het vorige jaar het geval was—Nederlanders in Londen in de gelegenheid te stellen op weekdagen des avonds en op Zaterdag en Zondag met Nederlanders te tennissen. Zij, die hieraan dit jaar weer willen meedoen (wederom onder auspiciën van de Nederlandsche Sportclub) kunnen dit aan de sportredactie van *Vrij Nederland* meedeelen.

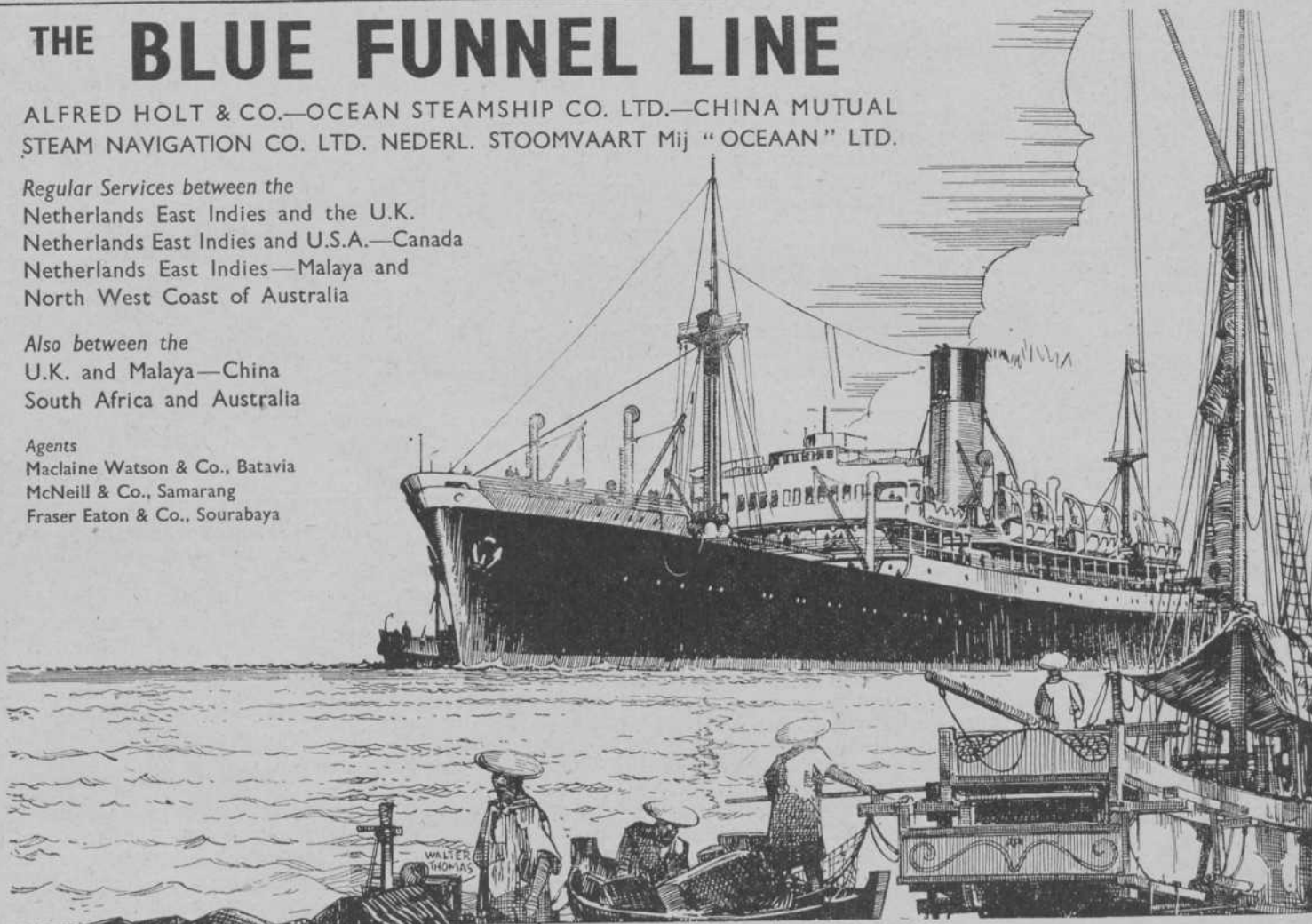
THE BLUE FUNNEL LINE

ALFRED HOLT & CO.—OCEAN STEAMSHIP CO. LTD.—CHINA MUTUAL STEAM NAVIGATION CO. LTD. NEDERL. STOOMVAART Mij "OCEAAN" LTD.

Regular Services between the
Netherlands East Indies and the U.K.
Netherlands East Indies and U.S.A.—Canada
Netherlands East Indies—Malaya and
North West Coast of Australia

Also between the
U.K. and Malaya—China
South Africa and Australia

Agents
MacLaine Watson & Co., Batavia
McNeill & Co., Samarang
Fraser Eaton & Co., Sourabaya

For all information on Netherlands East Indies Trade apply to

THE BRITISH CHAMBER OF COMMERCE FOR THE NETHERLANDS EAST INDIES (Inc.)
Cecil Chambers, Strand, London, W.C.2.

op den luisterpost

Radio Parade voor Nederlanders

Zaterdag 7 Maart om 10.45 gaat de 250ste uitzending van de Brandaris door den aether. Bij deze gelegenheid zal Prins Bernhard spreken tot alle luisteraars op zee, in het vaderland, in de overzeesche gewesten, of waar ook ter wereld. Het is eigenlijk onnoodig om u, lezer, hierdoor op te wekken naar die uitzending te luisteren, want iedereen, die de gelegenheid heeft, luistert van zelf al trouw naar de Brandaris. En het zijn niet alleen Nederlanders, die deze uitzendingen op prijs stellen. Het is ons bekend dat de Brandaris-uitzendingen ook in Engelsche kringen, b.v. die van de B.B.C., zeer worden gewaardeerd. Deze week sprak "De Rotterdammer" op indrukwekkende wijze over den weerstand in het vaderland; bijzonder goed was ook "Bob's" stuk "De terugtocht van het groote leger", waarvan de tekst werd geïllustreerd met muziek.

Hoe luistert men in Nederland? Betrouwbare inlichtingen vertellen ons, dat er luisterclubs gevormd worden, waarvan elk der leden luistert naar één der B.B.C.-golflengten. Aangezien één golflengte steeds ongestoord blijft, omdat de Duitschers de uitzending zelf willen opvangen, hoort steeds één der leden van den club het nieuws zonder storing. Hij noteert dit en deelt het den anderen mee. Zoo wordt de waarheid in ons land verspreid.

Het gehoor in Nederland is zoo een "tweedehands-gehoor". Directe luisteraars zijn er, zoo verzekerde men ons, niet zeer veel. Maar door schriftelijke vermenigvuldiging bereikt het nieuws een geweldig groot publiek. Deze wetenschap bepaalt ook het karakter der nieuws-uitzendingen; de berichten moeten eenvoudig zijn, makkelijk te verwerken en weer te geven.

Het nieuws voor de B.B.C.-uitzendingen wordt niet "geschreven", doch gedictéerd. Daar gesproken nieuws aan heel andere eischen moet beantwoorden dan geschreven nieuws, mag de redacteur het uitsluitend spreken. Het in het Engelsch gedictéerde nieuws wordt vervolgens vertaald door een staf geroutineerde vertalers. Wij weten, hoe zeer daar gelet wordt op de zuiverheid van het uitgezonden Nederlandsch.

De Nederlandsche zeevisschers, die naar Engeland kwamen tijdens en na de bezetting, doen belangrijk werk voor de voedselvoorziening. Dit is trouwens niet de eerste keer, dat het in "Vrij Nederland" wordt verteld. Maar we willen het nu hebben over zekere visschers in zekere zeehavens in Engeland. Voor het uitvaren zijn ze afhankelijk van het getij en nu kwam het voor, dat in een bepaalde periode van het jaar, de Hollandsche visschers niet goed weg konden komen. Nu eens was het last met een motor, dan weer dit en dan weer dat. Engelschen en Belgen waren al weg, maar de Hollanders konden maar niet goed op toeren komen. Het was een raadsel, maar de oplossing bleef niet verborgen. Toen een havenautoriteit eens aan boord van een treiler met "motorpech" stapte, vond hij de bemanning dicht opeen rond het radiotoestel geschaard. Ze hadden de Brandaris-uitzending voor geen geld willen missen en daarom een trucje bedacht om wat later te kunnen uitvaren. En wie zou hun daarin ongelijk geven?

De stem van den Indischen correspondent van Radio Oranje, van den heer Quispel, die met veel succes den vroegeren spreker Van Bovene opgevolgd is, klonk afgevoerd Zondag krachtig en vastberaden. Hij ontveinsde Indië's bezorgheid over den ernst van den toestand niet, maar zijn woorden toonden ons den onvervaardigen geest, die in ons Indië heerscht. Geen onderschatting, doch vertrouwen.

De Duitschers hebben een "geheim" radiostation, dat quasi uit Engeland uitzendt, maar natuurlijk in Duitschland staat. Dit station zei dezer dagen: "De invasie van Engeland is begonnen, want Amerikaansche troepen zijn in Ierland geland."

Wie dit snapt, mag zijn vinger opsteken.

ONS INSULINDE IN DE BRANDING

★ Wat zal de toekomst brengen?

★ Hoe heeft Indië zich onder Nederlandsch bestuur ontwikkeld?

★ Welke is de beteekenis van ons Rijk Overzee in de geweldige worsteling die thans de geheele wereld tot in de grondvesten doet schudden?

DAT ZIJN slechts enkele van de principieele vragen welke bij vele Nederlanders zullen zijn gerezen. Deze vragen, en nog vele andere, worden behandeld en beantwoord in een lezing welke Dr. G. H. C. Hart, Secretaris-Generaal van het Departement van Koloniën, kortgeleden heeft gehouden voor de wereldberoemde Londensche Royal Geographic Society. De tekst van zijn in de Engelsche taal gehouden lezing, verlucht met mooie en interessante foto's, vindt ge in de "Voice of the Netherlands" van 28 Februari. Deze uitgave van de Netherlands Publishing Company is voornamelijk bestemd voor Engelschen die belangstellen in de Nederlandsche zaak. Zij mogen deze beschouwing van den toestand van ons Rijk Overzee, gegeven door een bij uitstek deskundige, niet missen. Er wordt op u, Nederlandsche lezer, gerekend, om dit speciale nummer van de "Voice of the Netherlands" onder de aandacht van het Engelsche publiek te brengen. Doch gij zult er zelf —en terecht—ook het grootste belang in stellen. Bestelt dit nummer van de "Voice of the Netherlands" van 28 Februari bij onze administratie, 7 Park Lane, voor u zelf en voor uw Engelsche vrienden voor zoover deze "Voice of the Netherlands" nog niet lezen. Gij doet er u zelf, uw Engelschen vrienden en de Nederlandsche zaak een dienst mee.

★ ★ ★

GILLETTE
scheermesjes
duren het
langst★

★ Vooral als ge bedenkt hoeveel scheermesjes reeds bedorven worden voordat ge ze zelfs maar gebruikt, als gevolg van slordig uitpakken. Houdt een ingepakt Gillette scheermesje eens tegen het licht. Ge zult zien dat het zoo zorgvuldig verpakt is, dat de vlijmscherpe kanten niet tegen den vouw van het papier opkomen. Indien ge zeer zorgvuldig zijt, zult ge U vaker met hetzelfde mesje kunnen scheeren.

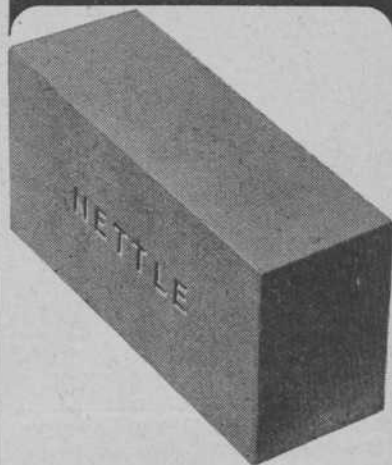
en besparen
staal

PRIJZEN
(INCLUSIEF OMZETBELASTING)

Blue 1/3 voor 5 stuks
Stainless 1/3 voor 5 stuks
Thin 1/3 voor 6 stuks

Dit aanbod geldt alleen voor
Groot-Brittannië en Noord-Ierland

STEIN
REFRACTORIES

BIJZONDER GESCHIKT
VOOR OLIE- EN SUIKER-
RAFFINADERIEN

Voor betrouwbaarheid en beste resultaat van den oven zijn Nettle 42,44% Alumina vuurvaste steenen voor installaties met hoge temperaturen onbetwistbaar de beste.

JOHN G. STEIN & CO. LTD
BONNYBRIDGE, SCOTLAND

NEDERLANDERTJES

KLEINE ADVERTENTIES

Teneinde Nederlanders in staat te stellen werk te vinden, hun werkring uit te breiden of anderen Nederlanders een positie aan te bieden, kunnen in deze rubriek aankondigingen van diversen aard tegen een gereduceerd tarief van 1 shilling per 6 woorden worden opgenomen. Het verschuldigde moet bij vooruitbetaling worden voldaan.

Deze "Nederlandertjes" moeten uiterlijk Dinsdagmorgen 9 uur in ons bezit zijn om in het daaropvolgend nummer te kunnen worden opgenomen.

WILL MRS. I. CAMPBELL van der Linde, please communicate with "Maryland," Pampisford Road, Croydon, where a letter from her mother is waiting for her.

HUISHOUDSTER gevraagd in klein tehuis voor bejaarde dames, alle bezigheden, gezellig tehuis, veilige streek, goede verbinding. Volledige inlichtingen aan: Preece, Cliff st., Cheddar. 'Phone 97.

SUTTON, SURREY.—Lady's comfortable home for 3 or 4 people, suite: 2 bedrooms, dressing-room, bathroom, private sitting-room, sole use dining-room, indoor shelter, garden produce, poultry, eggs; 10 minutes bus, 25 minutes Victoria Station; from 5 guineas each inclusive; garage available. Mrs. Glen, Highfield, The Ridgeway, Sutton, Surrey. Tel.: Vigilant 1921.

AN ENGLISH WIDOW offers comfortable home to business girl in return for companionship. Food expenses only. Letters Box No. 446, Vrij Nederland.

NETTE HUISHOUDSTER gevraagd in Engelsch gezin van 2 personen, bekend met alle huishoudelijke bezigheden, goed tehuis en salaris. Brieven aan: Mevr. Hageraats, Hawthorns, Brocket Road, Hoddesdon (Herts).

FOR SALE: First-class ladies' hair-dressing establishment. Established 25 years. Situated in main street. Freehold. Enquiries: Mrs. A. Vloodorp, 29, High Street, Merlon, London, S.W.19. 'Phone Liberty 3113.

FOR SALE or to Let: Beautiful, fully furnished house in Surbiton. Freehold. 20 minutes Waterloo. Enquiries: Mrs. A. Vloodorp, 29, High Street, Merlon, London, S.W.19. 'Phone Liberty 3113.

GEZOCHT ACCOMODATIE als paying guests bij Nederlandsche familie even buiten Londen door twee Holl. heeren. Brieven onder No. 447, van dit blad.

TE KOOP AANGEBODEN Nederl.-Vl. boeken; Rubens in Vellum, Van Dijk, Jordans, Conscience. 44, South Park, Sevenoaks, Kent.

DAG EN NACHT SERVICE
NED. BUREAU voor vertalingen, type- en stencilwerk. Prima Ned. en Eng. ref. J. Groen, 53/54, King William St. (room no. 9). E.C.4. Tel.: MAN. 7688.

VEREENIGING "NEERLANDIA"
DE HALFJAARL. Algemeene Ledenvergadering zal worden gehouden op Vrijdag, 20 Maart a.s. des namiddags te 6 uur, in het Bonnington Hotel, Southampton Row, W.C.1.

Het Bestuur.

Wat de

BOEKENAFDEELING

van The Netherland Publishing Co. voorradig heeft:

1.—**JE MAINTIENDRAI**, een jaar Nazi-tyrannie in Nederland, door L. de Jong. 400 pagina's, rijk geïllustreerd met foto's en documenten uit het bezette gebied. Prijs 10sh. 6d.; per post thuisgestuurd 11sh.

2.—**DE OVERWELDING VAN NEDERLAND** door Z. Exc. Minister Dr. E. N. Van Kleffens, 5sh. thuisgestuurd.

3.—**SERIE VRIJ-NEDERLAND-GRAMMOFOONPLATEN** van de Militaire Kapel en de cabaret-band van de Koninklijke Nederlandsche Brigade. Prijs van de nummers MG1, MG2, MG3 en MG4 (10-inch platen), 3sh. 4d. verhoogd met 8d. purchase-tax. Prijs van de MGX1 (12-inch plaat), 4 shilling, verhoogd met 10d. purchase-tax, afgehaald van onze bureaux. Toezending per post is mogelijk mits 2 shilling voor portu wordt bijgevoegd.

4.—**LITHOGRAPHIE** van H.M. Koningin Wilhelmina door Cor Visser. Prijs £1 1sh. 0d.

5.—**VRIJ-NEDERLAND-AGENDA** voor het jaar 1942 met acht pagina's Nederlandschen tekst. Onder andere drie pagina's foto's van de Koninklijke Familie twee pagina's van de belangrijkste Nederlandsche adressen in Londen en een pagina met de verjaardagen van de leden van het Koninklijke Huis. Prijs 5 shilling; per post 5sh. 3d.

6.—**EEN BAND VOOR HET EERSTE OF TWEEDE HALFJAAR** van Vrij Nederland, fraaie uitvoering. Prijs 5sh.; per post 5sh. 6d.; overzee 7sh. 6d. **EEN COMPLETE BAND VAN HET TWEEDE HALFJAAR** (incl. de 26 nummers) £1 2sh. 6d.

7.—**EEN FOTO VAN PRINSES JULIANA MET HAAR KINDEREN**,

twee formaten, nl. 6½/8½-inch 2sh. en 10/12-inch 4sh. 6d., per post 2sh. 3d. en 4sh. 9d.

8.—**EEN SERIE VRIJ NEDERLAND BOEKJES** over vraagstukken van den dag, nl. De oorzaken van den Oorlog Mein Kampf (Hitler's Zelfbekenten), Nationaal Socialisme en Christendom, Duitschlands Nieuwe Orde. Deze geheele serie (4 boekjes) kost slechts 2sh. (2sh. 4d. per post thuisgestuurd).

9.—**EEN SERIE PRENTBRIEFKAARTEN**, Foto's van H.M. Koningin Wilhelmina, H.K.H. Prinses Juliana en Z.K.H. Prins Bernhard, alsmede 'oto's van leger, vloot en luchtmacht. 1sh. 6d. serie van 6 stuks, per post thuisgestuurd.

10.—**EEN BOEKJE MET 60 GEPERFECTEERDE ORANJE SLUITZEGELS**. Nederland zal herrijzen. 2sh. per post thuisgestuurd.

11.—**HOLLAND AND THE WAR**, een Engelsch oordeel over Nederland. 4d.; per post 6d.

12.—**HOLLANDS HELICON** Keur van Nederlandsche en Vlaamsche gedichten sinds 1900. 160 pg. Verzameld door Dr. W. Loeb. Prijs 6sh. Per post thuisgestuurd 6sh. 6d.

13.—**J. PRICK VAN WELY, ENG.-NED.-EN NED.-ENG. WOORDENBOEK**. 671 bladz.; prijs 15sh.; per post 15sh. 7d.

14.—**VAN GOOR'S MINIATUUR ENGLSCH WOORDENBOEK**: Engelsch-Nederlandsch, Nederlandsch-Engelsch. 2sh. 6d.; per post 2sh. 9d.

BESTELT NU

FAMILIEBERICHTEN

Teneinde Nederlanders in staat te stellen familie en vrienden op de hoogte te houden van mededeelingen uit den familiekring, kunnen in deze rubriek aankondigingen van diversen aard tegen een gereduceerd tarief van 1 shilling per 6 woorden worden opgenomen. Het verschuldigde moet bij vooruitbetaling worden voldaan.

Piet Bijkerk en Joan Keys geven met groote blijdschap kennis van de geboorte van hun zoon **TEUNIS PIETER**. "Alne," 12 Ridgeway, Fenham, Newcastle-on-Tyne. 20 Februari 1942.

De Heer en Mevrouw Friend-Groenewoud geven met vreugde kennis van de geboorte van een zusje voor Christopher, genaamd **SHEILA RENKE**. Ederney, Co. Fermanagh, N. Ireland. 22 Februari 1942.

Ondertrouwd: Hendrik Goos, Hoofdmachinist R.O.N., weduwnaar van Pieterij Keur, en Wilhelmina Bunting Fulton. Huwelijksvoltrekking 2 April 1942. 10, Victoria Road, Gourock.

Wilt u een auto kopen?

THE CAR MART LTD., een van de oudste organisaties in de Britsche auto-industrie, staat tot uw beschikking. Wij bieden u een keus voor elke beurs.

Schrijft of telefooneert:

CarMart Ltd.
220 Euston Road, London, N.W.1.
Tel.: EUSTON 1211.
146 Park Lane, London, W.1.
Tel.: GROSVENOR 1414

Steunt de geallieerde zaak door uitsluitend te schrijven met

PERRY & CO., Ltd., London & Birmingham

SIMPLEX LASCHDOPPEN

Nederl. Octrooi

VOOR
ELECTRISCHE
GELEIDINGEN

Zijn geregeld verkrijgbaar

Aanvragen aan:

N. V. RAMIE UNION (Enschede)
80 Gorst Road — London, N.W.10

Vrijwilligers voor

NIET-BRITSCH onderdanen in Engeland kunnen de zaak waarvoor wij allen strijden helpen door zich vrijwillig op te geven voor oorlogswerk. Er bestaat een All Nations Voluntary Service League, gevestigd op 33, Seymour Place, W.1, Tel.: PADdington 8318, die een beroep doet op alle niet-Britsche onderdanen in Engeland om hun diensten aan te bieden voor vrijwilligerswerk van allerlei aard, waardoor de oorlogvoering wordt gebaat.

Velen van deze mensen hebben reeds hun diensten aangeboden, doch konden als gevolg van hun niet-Britsche nationaliteit niet geplaatst worden. Anderen doen werk dat niet zoo belangrijk is als hetgeen zij zouden kunnen verrichten in verband met hun kwaliteiten. Laten zij zich allen in verbinding stellen met de League. Zij kunnen dan vrijwilligerswerk doen — al zou het slechts een paar uur in

de week zijn — waardoor zij kunnen toonen wat zij waard zijn. Alle leden van de League worden persoonlijk ondervraagd en krijgen gelegenheid aan te voeren waarom zij meenen geschikt te zijn voor werk van hun keuze.

Er zijn handen te kort in cantines en kindertehuizen, voor schrijfmachinerie, naaien, koken, breien, voor werk in clubs en tehuizen voor de jeugd. Er is speciaal tekort aan onderwijskrachten, ook voor leiders bij ontspanningswerk, artsen, enz.

Zij die slecht Engelsch spreken, kunnen toch ook speciaal werk te doen krijgen.

Sluit u bij de League aan! Iedereen is welkom en kan op een hartelijke ontvangst rekenen. Er komen geen kosten voor uw rekening en velen, die lid geworden zijn, doen reeds prachtig werk. Stelt u zich in verbinding met het bovenstaande adres, alle dagen van de week (behalve Zaterdag en Zondag) tusschen 10 en 5 uur.

THEE-AUTO'S VOOR INDIË

De thee-auto's, welke Indië in het uur der beproeving zijn aangeboden om het lijden der bevolking zooveel mogelijk te verzachten, doen reeds goed werk. Nederlanders buiten Oost-Indië hebben geld bijeengebracht voor ongeveer 26 van deze mobiele cantines.

In Londen is nu voldoende geld bijeen voor 15 wagens. Twee Nederlandsche instellingen te Londen hebben giften toegezegd voor twee auto's. In Batavia heeft men nu de beschikking over geld voor vijf wagens.

Suriname heeft f.60.000 naar Batavia overgemaakt, een som die ongeveer drie thee-auto's vertegenwoordigt. Andere Nederlanders in Zuid-Amerika zijn niet achtergebleven bij dit schitterend staaltje van offervaardigheid en hebben 6.000 pesos verzameld, waarvan ook een thee-auto kan worden bekostigd. En dan staat nog heel wat te wachten van Nederlanders in andere delen van de wereld.

Landgenooten, Indië houdt de vaderlandsche driekleur, het symbool van onze Rijkseenheden, hoog. Hebt gij het uwe ertoe bijgedragen onzen dapperen landgenooten overzee te bewijzen, op de door hen zelf gekozen manier, dat gij van bewondering en trots vervuld zijt over hun krachtsinspanning? Stelt u in verbinding met uw plaatselijke comité "Neerlands Vrijheidsdag," of anders met het Londensche Comité, Unilever Building, Blackfriars, E.C.4.

Sedert de
oesters in
geweest;
haastige
Voordat
worden o
toezicht
stroopers
bijvoorbe
beroemde
ouder da
vesterbar
Sedert l
ontwikke
Oysterag

LBU 84D-866A-85

voor lunchtafel en feestdisch

Sedert de dagen der Romeinsche overheersching zijn oesters in Engeland een bijzonder gezocht gerecht geweest; met evenveel smaak te genieten bij een haastige lunch als aan een plechtstatige feestmaaltijd. Voordat een oester echter in volmaakte conditie kan worden opgediend, zijn vijf jaren van ononderbroken toezicht noodig om ze te beschermen tegen de vele stroopers onder water die verzot zijn op oesters, zooals bijvoorbeeld zeesterren. De geschiedenis van de beroemde oesters uit "The Duchy of Cornwall" is ouder dan de oudste landkaarten, waarop reeds de oesterbanken van de Helford River voorkomen. Sedert 1919 zijn deze oesterbanken tot verdere ontwikkeling gebracht en verbeterd door de Helford Oysterage & Fishing Co. Ltd., eene maatschappij die

tot de met Lever Brothers & Unilever geassocieerde MacFisheries groep behoort. Het kweken van de befaamde Helford River oesters is slechts een onderdeel der werkzaamheden eener uitgebreide organisatie, doch de zorg die aan dit onderdeel wordt besteed is kenschetsend voor het geheel. Lever Brothers & Unilever met haar vertakkingen over de geheele wereld, voorziet in de meest uiteenlopende behoeften van het dagelijksch leven, waarbij haar diensten in kleine dingen zoowel als in groote, nimmer te kort schieten.

LEVER BROTHERS & UNILEVER
—in dienst van de volkeren der aarde

BURBERRY
COPYRIGHT

Prestige van een Officier

BURBERRYS heeft alles wat een officier noodig heeft: regenjassen, overjassen, uniformen, ondergoed, overhemden, dassen en alle andere uitrustingsstukken van distinctieven af tot waterdichte laarzen toe.

Een welverzorgd uiterlijk is een essentieele vereishte voor het prestige van een officier. Uitrustingen van BURBERRYS paren snit aan kwaliteit, en zijn geschikt voor elk klimaat.

BURBERRY
COPYRIGHT

VOLLEDIGE BIJZONDERHEDEN . . .

Het Burberry Services Booklet (rijke geïllustreerd) met prijsopgave wordt op verzoek toegezonden. Tel.: WHItchall 3343 (Telegramadres: Burberry, Lesquare, London)

Op den grond zoowel als in de lucht moet de vlieger-officier met zijn kleeding rekenen op temperatuursverschillen. Comfort en bescherming zijn van essentieel belang voor den strijder om alles te kunnen inzetten voor de overwinning, en BURBERRYS uitrusting is zijn beste bondgenoot.

BURBERRYS LTD.

HAYMARKET, LONDON, S.W.1

Aldershot : Basingstoke : Shrivenham : Llandrindod Wells